

● Z SERII WIELCY POLACY - STANISŁAW STASZIC

ECHO TYGODNIA**ECHO WEEKLY**

Niezależny magazyn dla każdego

24 strony

Nr 78 Toronto 5 - 11 kwietnia 1984

Cena \$1.00

KONFLIKT TRWA**“NA KRZYŻU
KOŃCZĄ SIĘ
USTĘPSTWA”****Głodówka kobiet
w Montrealu**

Według informacji naszego korespondenta w Montrealu, przed konsulem PRL trwa głodówka dwóch kobiet, pragnących połączenia ze swoimi rodzinami. 7 dni temu głodówkę rozpoczęła 51-letnia Kazimiera Cebula, która tą drogą pragnie zmusić władze PRL do wydania paszportów jej synowi, synowej i dwojce wnuków. Synowa p. Cebuli jest w ciąży i spodziewa się dziecka w maju. Rodzina Kazimierzy Cebuli posiada już wizy kanadyjskie, a paszporty, które były im przyznane odebrano im w związku z przepisami stanu wojennego. P. Cebula zdecydowała się na rozpoczęcie strajku głodowego natychmiast, bez porozumienia z władzami lokalnego Kongresu i grupy popierającej Solidarność w związku z faktem iż paszporty te w miesiącu maju tracą ważność.

Dwa dni temu do głodującej dołączyła Ewa Szytura, która przebywa w Kanadzie od 2 lat i wciąż nie ma stałego pobytu. Władze kanadyjskie poinformowały ją, że jeżeli sprowadzi rodzinę uzyska stały pobyt. Z kolei władze PRL odmówiły jej rodzinie paszportu, ponieważ nie posiada stałego pobytu.

Dokonczenie str 13

**Głodówka
w Monachium**

W poniedziałek 2 kwietnia minął siedemnasty dzień głodówki czterech Polaków prowadzą ją w Monachium, w celu nakłonienia władz PRL do wypuszczenia ich rodzin z kraju. Pierwotnie, do głodówki w kaplicy polskiej misji katolickiej przy Hessstrasse 26 w Monachium, przystąpiła trojka: Marek Kiepsiz, oraz dwaj bliźniacy, Marek i Wojciech Wadas.

Dwa dni później, 19 marca, przyłączył się Bogdan Cmielewski. Prasa bawarska poświęciła sprawie sporo miejsca. Opublikowano fotografie protestujących, pod transparentem *Głodujemy dla naszych rodzin*. Najbardziej wyczerpany był 31-letni Wojciech Wadas, mechanik samochodowy, przybyły do Monachium jako oficjalny wysłannik jednej z firm polskich. Ma żonę i dwu młodszych synów. Wprowadzenie stanu wojennego zastało go na Zachodzie. W obawie przed represjami, postanowił nie wracać. Jak i trzej pozostali, był aktywnym członkiem Solidarności. Jego brat, Marek Wadas, powiedział: *Nigdy nie byłem fanatykiem politycznym, ale do kraju obawiam się wracać. Byłbym aresztowany i więziony.*

Cztery Polacy oświadczyli, że swą akcję prowadzić będą tak długo, aż władze wypuszczą ich rodziny. Interesuje się nimi prasa i radio, pomocy udzielił im Czerwony Krzyż. Mają oficjalne zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia, które przesłano do ambasady PRL w Kolonii. Utrzymują łączność telefoniczną z rodzinami w kraju. Ludność bawarska jest żywo zainteresowana ich losami. Rozmowę z nimi zapowiedziało radio bawarskie i telewizja.

**NUMER WIELKANOCNY
ECHA TYGODNIA****ZAPOWIADA SIĘ
CORAZ BARDZIEJ
INTERESUJĄCO**

Prosimy paratie, organizacje, firmy i prywatne osoby o nadsyłanie życzeń do specjalnego wydania wielkanocnego ECHA TYGODNIA. Treść życzeń wraz z opłatą od \$20, prosimy przysyłać na adres redakcji.

Ostatnie dni - koniec marca i początek kwietnia - nie przyniosły żadnego rozwiązania konfliktu, określanego często jako wojna o krzyż w Polsce. Przeciwnie. Szereg informacji wskazuje, że w tym okresie konflikt narastał i zataczał coraz szersze kręgi.

Uczniowie w Miętym nie skapitulowali, ich protest trwa. Publicznie poparli ich uczniowie innych polskich szkół między innymi w Warszawie i Gdansk.

Z wyrazami solidarności i poparcia w tej akcji młodzieży, zaczęli też publicznie występować robotnicy znanych zakładów przemysłowych.

Solidarność zajęła mocne, jednoznaczne stanowisko. **Waleśa oświadczył, że w tej sprawie nie może być ustępstw. Powiedział: "Na krzyżu kończą się ustępstwa". Podziemie wystąpiło ze specjalną audycją Radia Solidarność.**

Kościół przemówił mocnym głosem w obronie praw Polaków do krzyża. Nie ma prawie dnia, by ten głos nie rozlegał się ponownie, w kazaniach proboszczów i kaznodziejów w parafiach, w wystąpieniach biskupów ordynariuszy, w komunikacie 199 Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, a przede wszystkim w specjalnym liście pasterskim Episkopatu Polski do duchowieństwa i wiernych. Znalazło się w tym liście sformułowanie: **"Musimy krzyżowi w naszym polskim życiu, wszystkimi drogami, które do tego stoją otworem, przywracać właściwe miejsce"**.

Ojciec Święty niedwuznacznie dał do zrozumienia, w kilku ostatnich wystąpieniach, że w pełni popiera walkę młodzieży, rodziców i polskiego Kościoła o prawo do krzyża w szkole, w pracy, w miejscach publicznych. Nie jest chyba przypadkiem, że w niedzielę 1 kwietnia, w kazaniu dla pielgrzymujących zakonników, powiedział, że **chrześcijanie powinni wykazać odporność na prześladowania, próby zastraszania i dyskryminacji**.

Są sygnały, że w sprawie krzyża Kościół jest pełen determinacji. Zachodni korespondenci cytują słowa przedsta-

wiciela Kościoła: **"Kiedy sciana grozi zawaleniem się na nas, nie można już iść na żadne ustępstwa. Nie ma innego wyjścia, trzeba ścianę zburzyć"**.

Władze dotychczas nie tylko nie poszły na żadne ustępstwa, lecz przeszły do kontrataku. Ostatnie dni przyniosły wiadomości o represjach - zwolnieniach z pracy nauczycieli, aresztowaniach uczniów i gwałtownej kampanii propagandowej. Początkowo tylko straszono przemocą, pod kościołami i szkołami warowało ZOMO z psami, pałami i tarczami. Teraz SB i MO przeszły do agresji czynnej, zatrzyman, przesłuchan, aresztowan.

Władze, jak zwykle, posługują się też kłamstwem i fałszem. **Namierw nowożytno biskup Mazur ogłosił to z ambony, a prasa światowa odnotowała w depeszach z Polski, znow zaczęto nachodzić rodziców, podsuwając im do podpisania deklaracje i strasząc.**

Propaganda przedstawia zdejmowanie krzyży jako działanie na rzecz tolerancji, i zadaje niesmiertelnie pytanie: **Komu służy ten protest? Wiadomo, czytelnik i widz sam ma sobie dopowiedzieć - imperialistom, odwetowcom, syjonistom i CIA.**

Przez całą niedzielę i poniedziałkowe popołudnie - 1 i 2 kwietnia - napływały depesze o uroczystościach religijnych w obronie krzyża, o akcjach protestacyjnych, lecz także o rozszerzających się represjach przeciw młodzieży. **Wiadomości nadchodziły przede wszystkim z Miętym, Garwolinem, Toruniem, Warszawą i Gdanską.**

Położenie ponad 600 uczniów Zespołu Szkół Rolniczych im Stanisława Staszica w Miętym było nadal bardzo trudne. Władze nadal domagały się od młodzieży i rodziców, podpisania wiernopoddanego zobowiązania. Jest w nim zawarte przyrzeczenie respektowania świeckiego charakteru szkoły.

Ciąg dalszy str 5

Wzrost o przeszło 1000 procent

FALA UCHODźCÓW Z POLSKI

2 kwietnia rzecznik austriackiego ministerstwa spraw wewnętrznych oświadczył, że 62 obywateli polskich poprosiło o azyl polityczny w ciągu ostatnich czterech dni.

Zostali oni zameldowani w największym obozie dla uchodźców w Treiskirchen.

Wśród Polaków, którzy złożyli ostatnio podania o azyl polityczny, znajduje się 23 turystów, którzy pozostali w Austrii w czasie ubiegłego weekendu.

Rzecznik podał, że w pierwszym kwartale bieżącego roku, do Austrii przybyło 1134 polskich uchodźców. W tym samym okresie w ubiegłym roku, pozostało w Austrii około 100 uchodźców.

W drugiej połowie marca, pozytywny wiedeński dziennik Die Presse zajął się problemem polskich uchodźców w Austrii. Stwierdził, że austriackie ministerstwo spraw wewnętrznych jest najwyraźniej zaniepokojone wzrastającą liczbą obywateli polskich ubiegających się o azyl polityczny w Austrii.

W roku 1981, pisze Die Presse, w Austrii było 29 tys uchodźców politycznych z Polski. W roku 1982, ich liczba zmalała do 1870. W początkach roku 1983 fala napływających uchodźców jeszcze bardziej opadła.

Ale ostatnie miesiące znow wskazują tendencję zwykłą. W listopadzie i grudniu 1983, do władz austriackich zgłosiło się z prośbą o azyl 826 uchodźców z krajów bloku wschodniego. Od stycznia do początku marca 84 przybyło na teren Austrii 148 obywateli PRL. Władze austriackie

spodziewają się, że liczba ta poważnie się zwiększy w następnych miesiącach, z uwagi na zbliżający się sezon turystyczny.

Do chwili obecnej (połowa marca) polskie biura turystyczne zameldowały przybycie do Austrii 25 tys Polaków.

**ZNOWU RADIO
SOLIDARNOŚĆ**

29 marca, w czwartek wieczór, znowu odezwał się głos Radia Solidarność. Tym razem programu nie zdążono zagłuszyć. Audycja trwała przez pięć minut, była słyszalna w wielu dzielnicach Warszawy.

Program tajnego Radia Solidarność mówił o toczącej się obecnie w kraju walce o krzyż. Podkreślono, że stanowisko uczniów, występujących przeciwko usuwaniu krzyży z klas szkolnych, jest nawiązaniem do polskiej tradycji narodowej, że obecne wydarzenia przejdą do historii. Walka o krzyż jest przejawem walki o polskiego ducha, o respektowanie przez władze narodowych tradycji. Polskie społeczeństwo winno poprzeć protestujących uczniów.

W programie wezwano też do zbojkotowania zbliżających się wyborów do rad narodowych.

ECHO TYGODNIA

Niecenzurowany magazyn dla każdego

wydają:

JACEK ADOLF I ZBIGNIEW FARMUS

redagują:

Jacek Adolf, Grazyna Farmus, Zbigniew Farmus,
Zofia Bończa, Leszek Mech, Magdalena i Marek
Czyżycy i inni.

ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St.

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

531-5523

UWAGA dyżury przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5

Stale ogłoszenia w kąciku handlowym

2 kolumny x 1 cal - \$ 10

3 miesiące \$ 42

1 kolumna x 2 cale - \$ 10

Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy

1/2 strony - \$ 175

i jej poszukiwaniu - bezpłatnie

1 strona - \$ 350

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w artykułach i materiałach

Prenumerata półroczna \$ 25 roczna \$ 50

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

● **Matka Teresa uważa, że kobiety mogą być księżmi** Matka Teresa laureatka Pokojowej Nagrody Nobla w roku 1979 oznajmiła, że kościół rzymskokatolicki powinien zezwolić kobietom na uzyskanie święcen kapłańskich, gdyż "zaden mężczyzna nie jest w stanie zbliżyć się do miłości i pasji, którą jest w stanie ofiarować kobieta" "Kobieta ma zawsze przewagę nad mężczyzną Kobieta-ksiądz będzie lepszym kapłanem, a jej posłanie przeniknie do najgłębszych korzeni" Kobiety, zdaniem Matki Teresy, urodzonej w Albanii siostry-katoliczki, łączą w sobie cechy męskie i żeńskie co lepiej odpowiada naturze kapłaństwa

● **USA pomogą Argentynie w spłacie zadłużenia** Amerykański minister finansów D Regan oznajmił, że USA pożyczą Argentynie 300 milionów dolarów w ramach szerszego planu finansowego mającego za zadanie pomoc nowemu demokratycznemu rządowi prezydenta R Alfonsina w uniknięciu kryzysu ekonomicznego, który powstałby gdyby Argentyna nie była w stanie spłacić na czas zaległych odsetków bankom zagranicznym W ramach akcji pomocy w spłacie odsetków Brazylia, Meksyk, Kolumbia i Wenezuela udzieliły Argentynie krótkoterminowej pożyczki w wysokości 300 milionów dolarów

● **Sukces zgody w EWG** Na konferencji w Brukseli państwowym członkowskim EWG udało się dojść do porozumienia w sprawie zmniejszenia produkcji mleka i przetworów mlecznych oraz obniżenia poziomu cen artykułów rolnych Porozumienie to jest pierwszym tego typu w sprawach rolniczych w ciągu ostatnich 20 lat wspólnej polityki rolnej EWG Wielu obserwatorów uważało, że fiasko konferencji brukselskiej w sprawach rolnych EWG mogłoby oznaczać koniec EWG W chwili obecnej nadwyz-

ka masła w EWG wynosi 800 tys ton, nadwyżka mleka w proszku 1 milion ton, a nadwyżka wołowiny 400 tys ton

● **Dymisja honduraskiego dowódcy sił zbrojnych** General G Martinez dowódca sił zbrojnych Hondurasu został poproszony przez prezydenta kraju o zrezygnowanie ze stanowiska i opuszczenie Hondurasu Uważa się, że zwolnienie nastąpiło za jego proamerykańską postawę, zwłaszcza za ścisłe kooperowanie z dowództwem amerykańskim oraz zgodę na szkolenie antykomunistycznych oddziałów nikaraguańskich w Hondurasie Było ono niespodziewane i nagle oraz spotkało się z szokiem w administracji prezydenta Reagana

● **Ostatni kontyngent międzynarodowych sił pokojowych opuszcza Liban** 300 żołnierzy francuskich opuściło Liban po ceremonii pożegnalnej kończącej formalnie 19-miesięczną obecność międzynarodowych sił pokojowych w Libanie Wcześniej opuściły Liban wszystkie jednostki włoskie, brytyjskie i amerykańskie

● **Strajki hutników i stoczniovców we Francji** Tysiące hutników i stoczniovców podjęło strajk w całej Francji na znak protestu przeciwko planowanemu przez rząd francuski zmniejszeniu o 25-30% zatrudnienia w tych państwowych przedsiębiorstwach (w liczbach bezwzględnych 20-25 tys stanowisk pracy do roku 1987) Doszło do starc z policją

● **40 żołnierzy wietnamskich w niewoli tajlandzkiej** W Tajlandii doszło do starcia pomiędzy batalionem wietnamskim, który w poszukiwaniu partyzantami kambodzańskimi wkroczył na teren Tajlandii a armią tajlandzką Zginęło 5 Wietnamczyków, a 40 zostało wziętych do niewoli

● **Wojskowy rząd w Bangladeszu zwalnia 215 więźniów politycznych** W 13 rocznicę uzyskania niepodległości przez Bangladesz rząd wojskowy w Bangladeszu zniósł zakaz działalności politycznej i zwolnił 215 więźniów politycznych (w tym trzech byłych ministrów)

● **5 osób zostało zastrzelonych w Chile przez siły bezpieczeństwa** podczas ogólnonarodowego dnia protestu przeciwko juncie Pinocheta zorganizowanego przez związki zawodowe oraz centrystyczne i markistowskie partie polityczne General Pinochet, przywódca junty w Chile, obwiniał za gwałt uczestników demonstracji oraz pochwałił siły bezpieczeństwa, które jak to określił "doskonale kontrolowały" uczestników demonstracji

● **Prezydent Mitterand chwali socjalizm** Przebývający z oficjalną wizytą w USA prezydent Francji F Mitterand powiedział, że pomimo trzech lat u władzy socjaliści "nie skolektywizowali gospodarki, ani nie zbudowali Żelaznej Kurtyny Wybraliśmy wolność"

● **Prawie półtoramilionowa płaca dyrektora naczelnego Forda** P Caldwell dyrektor naczelnego Ford Motor Co otrzymał w roku 1983 pobory w wysokości 1 420 534 dolarów US (w tym pensja - 520 534, premia - 900 000) Pobory te są nagrodą za rekordowy zysk w roku ubiegłym w wysokości 1,87 miliard dolarów po trzech kolejnych latach strat, w których Ford Motor Co nie wypłacała premii dla dyrektora zakładów T Page, dyrektor ekonomiczny Forda otrzymał płacę w wysokości 871 012 dolarów (pensja - 321 012, premia 550 000)

● **Spada wciąż wartość kanadyjskiego eksportu do Europy Zachodniej** Obecnie wynosi ona 7 8 miliarda dolarów Najwyższy poziom osiągnięto w 1980 roku

Gdzie
ta
solidarność?

Liczbę nowych uchodźców z Polski oblicza się na około 300 tysięcy Przeszło tysiąc z nich zwróciło się o azyl w Austrii tylko w pierwszym kwartale tego roku Ostatnio, w ciągu czterech tylko dni o azyl zwróciły się tam 64 osoby Austriacy są zaniepokojeni

Dochodzą do nas wiadomości o złych warunkach w obozach dla uchodźców, zwłaszcza we Włoszech

Tymczasem w Kanadzie zlikwidowano obowiązujące przez pewien czas ułatwienia imigracyjne dla polskich uchodźców

Społeczność polska w Kanadzie zareagowała niemrawo Organizacje polskie, zrzeszone w Kongresie Polonii Kanadyjskiej, wydają się bardziej zdolne do wiernopoddanych ukłonów wobec tutejszego rządu, niż do wywierania skutecznej presji w interesie naszej tzw grupy etnicznej O wiele bardziej dynamiczni są na przykład ostatnio imigranci z Indii Zachodnich Ich działacze walczą zaciekle o zniesienie wiz dla gości z tamtego rejonu (co równałoby się, w praktyce, aprobacie dla nielegalnej imigracji) Nie mówiąc o kanadyjskich i amerykańskich Żydach Nigdy nie słyszałem, by uchodźca - Żyd z Związku Radzieckiego miał trudności z przyjęciem do Kanady *Let my people go* - hasło to wbiło się w pamięć każdemu chyba na Zachodzie

My, emigranci, zbilismy tu spory kapitał na Solidarności Teraz czas wykazać się solidarnością, nie tylko w słowach - z bezdomnymi rodakami, tułającymi się po barkach obozowych Europy, jak dipłomi po drugiej wojnie światowej

Jacek Adolf

LICZYĆ GŁOSY NIE TRUPY

Niedawne wybory prezydenckie w Salwadorze nie przyniosły jeszcze rozstrzygnięcia Zaden z kandydatów nie zdobył wymaganych ponad 50% głosów Ale zgodnie z oczekiwaniami pierwszą rundę wygrali wyraznie przywódca Partii Chrześcijańsko-Demokratycznej Jose Duarte uzyskując 43% głosów i przywódca prawicowego Narodowego Związku Republikanckiego Roberto D'Aubuisson, na którego głosowało 30% wyborców Pomiędzy nimi rozegra się więc walka o fotel prezydencki w drugiej turze wyborów planowanej na 29 kwietnia bądź 6 maja Obserwatorzy uważają, że D'Aubuisson ma wciąż szanse na zwycięstwo, raz, że Duarte nie zdobył w pierwszej turze co najmniej 47%, dwa, że Jose Guerrero, przywódca Partii Narodowej Pojednania, który zajął trzecią pozycję nie zdeklaruje się po żadnej stronie pozostawiając wolną rękę swym wyborcom z

których większość wydaje się, że będzie głosowała na D'Aubuissona Zostawmy jednak na boku spekulację kto wygra fotel prezydencki w Salwadorze W końcu dowiemy się o tym wkrótce Rozważmy natomiast krótko dwa problemy 1 czy wybory były demokratyczne? 2 kto powinien wygrać?

Prezydent Reagan przemawiając pierwszego dnia po wyborach podczas lunchu na czesć odznaczonych "Medalem Wolności" wykorzystał część wystąpienia by skomentować wybory w Salwadorze "Oto dziełni ludzie nie zwazając na przemoc i sabotaż ze strony partyzantów udali się zrobić to co my uważamy za rzecz zrozumiałą samą przez się - oddać swe głosy w wyborach prezydenckich wygląda na to, że tłum wyborców jest jeszcze jednym zwycięstwem wolności nad tyranją, swobody nad represją i odwagi nad zastraszczeniem"

Tym niemniej w samym Salwadorze rozległy się opinie w tym i członków międzynarodowej komisji obserwatorów, że wybory odznaczyły się poważnymi problemami Po pierwsze, partyzanci komunistyczni ogłosili bojkot wyborów i zrobili wszystko by zakłócić ich przebieg (co skądinąd udało im się w niewielkim stopniu) po drugie wystąpiły poważne problemy techniczne, takie jak awaria komputerowego systemu obliczania głosów, posiadanie szefa komputera wyborczego o stronniczość w liczeniu, brak odpowiedniej ilości kartek wyborczych, tak że pewna bardzo w sumie jednak minimalna część wyborców nie była w stanie głosować

Prasa światowa podchwyciła wiatr w żagle i powszechnie zaczęła powątpiewać w demokratyczność wyborów - rzecz jasna sugerując, że przecież nie odbyły się one tak porządnie jak od-

John Turner i Jean Chretien będą głównymi rywalami w walce o fotel przywódcy - tak przynajmniej wynika z wstępnych badań opinii publicznej w 199 komórkach partii W wyborach ma wziąć udział 3534 delegatów

Przebadani członkowie partii uważają, iż podstawowym problemem niepokojącym Kanadyjczyków jest bezrobocie (52 procent), wzrost gospodarczy (34) Inflacja, prawa językowe pokoj światowy i próby z rakieta cruise nie wydają się być istotnymi dla społeczeństwa kanadyjskiego w opinii badanych liberałów

Raport komitetu parlamentarnego do spraw mniejszości rasowej w Kanadzie pt "Equality now" - "Równosc - teraz", wywołał duże poruszenie etnikow i rządzących Według raportu 15 procent Kanadyjczyków wykazuje często rasistowskie poglądy, stwierdzono wiele przypadków dyskryminacji rasowej w prywatnym sektorze Raport postuluje wprowadzenie specjalnej polityki finansowej rządu, która zachęcałaby pracodawców do zatrudnienia mniejszości rasowych Wokół projektu wywiązała się dyskusja Geoffrey Hale z Organizacji Niezależnych Właścicieli uznał wyniki raportu za przesadzone Pracownicy ingerencji rządu w poglądy społeczeństwa uważają, iż proces asymilacji mniejszości rasowych jest długotrwały, tworzy drabinę społeczną mobilizującą ambicje dyskryminowanych jednostek

Ogólnamerykański milio-
nowy związek zawodowy pracowników stalowni ma nowego prezesa Został nim Kanadyjczyk Lynn Williams wbrew antykanadyjskiej kampanii amerykańskich biurokratów związkowych

Williams pracował w związkach zawodowych przez 36 lat Jest również działaczem NDP Przewaga wyborców-związkow-

cow było Amerykanami Sądzą oni jednak, iż Williams jako przywódca stalowców kanadyjskich wykazał się dużymi osiągnięciami, nie istnieje konflikt interesów między mieszkańcami obu krajów, a przeciwnie, istnieje potrzeba kooperacji w obrocie przed zalewem tanich produktów z krajów trzeciego świata i Japonii

Wiceminister Bruce MacDonald z Revenue Canada został przesunięty na inne stanowisko po burzliwym ataku na kanadyjski system podatkowy i jego urzędników, jaki przypuścili konserwatyści Atakujący wprawdzie domagali się ustąpienia odpowiedzialnego za resort ministra Pierre'a Bussieres

Premier Trudeau bronił jednak ministra oraz jego dymisjonowanego zastępcy twierdząc, iż dobrze wykonują swe obowiązki Gorzej przedstawia się sprawa kompetencji wyższych urzędników resortu Gazeta Toronto Star przeprowadziła wywiad z dwoma pracownikami resortu, którzy otrzymawszy 44 pytania dotyczące zeznania podatkowego odpowiedzieli prawidłowo tylko na połowę z nich

Jim Coultts był sekretarz ministra Trudeau wysunął propozycję rozwiązania problemów finansowych samotnych pracujących rodziców Proponuje on mianowicie rządowe subsydia w wysokości do 3 dolarów za godzinę pracy dla osób zatrudnionych na najniższych stawkach, co pozwoli im uniknąć decyzji przejścia pod całkowitą opiekę państwa welfare Koszty utrzymania 3 osobowej rodziny sięgają 11 tysięcy rocznie, gdy praca przy stawce minimalnej 3 85 daje zaledwie 8 tysięcy na rok Subsydia mają obciążać podatników sumą 6 200 dolarów na osobę rocznie o 2000 mniej niż w częstych wypadkach welfare Dodatkowym plusem takiego rozwiązania jest lepsza społeczna sy-

zachodniej opinii publicznej świadczy edytoriał w "New York Times" z dnia wyborów, w którym pisze się bez najmniejszych ogródka, że w przypadku zwycięstwa wyborczego D'Aubuissona straci Salwador i Ameryka, a przysłała pomoc USA dla Salwadoru stanie pod znakiem zapytania, gdyż D'Aubuisson nie daje żadnych szans pokojowego zakończenia krwawej wojny domowej w Salwadorze Edytoriał zwraca się nawet do prezydenta Reagana by to wprost i bez ogródka oznajmił D'Aubuissonowi

D'Aubuisson rzeczywiście przyrzeka, że nie pojdzie na żaden kompromis z lewicą ani z komunistami i rzeczywiście przyrzeka, że nie spocznie dopóki nie oczyści kraju z komunistycznych partyzantów i lewicowych terrorystów D'Aubuisson rzeczywiście przyrzeka, że na czerwony terror nie ma innej odpowiedzi jak także terror D'Aubuisson rzeczywiście nie tylko określa salwadorską chadecję "Pomyślny Duarte i jego partia są politycznym ramieniem działalności wrotowej Chrześcijański Demokraci i partyzanci reprezentują jedynie dwie różne taktyki komunizmu Ci pierwsi, gdy zdobędą władzę wczwają tych drugich (Duarte zapowiedział, że pojdzie na kompromis, współpracę a nawet pojednanie z komunistami - uwaga moja) i razem oddadzą kraj w łapy ZSRR"

tuacja rodziny

Propozycja Coulttsa wiąże się z jego planem dołączenia do stawki kandydatów na przywódcę liberałów Zamierza uczynić problemy kobiet głównym elementem swej wyborczej platformy

Wojsko kanadyjskie otrzymało 5 procentową podwyżkę Rekrut dostanie \$10 512 rocznie, major-pilot \$46 500 Podwyżka obejmie również żołnierzy ze służb pomocniczych

Joe Clark i jego żona Maureen McTeer wygłosili niezależnie opinie, iż obecna prezydent partii liberalnej Iona Compagno powinna kandydować na jej przywódce

Joe Clark i Mc Teer przemawiali z ramienia konkurencji, która nie powinna być zainteresowana w zwycięstwie liberałów w przyszłych wyborach Wczesniej zachęcały Compagno do walki o fotel przywódcy feministki i dziennikarce

Raport kompanii Forda wskazuje na wzrost sprzedaży samochodów tej firmy W tym roku spodziewana jest sprzedaż o 10 procent więcej samochodów osobowych i 26 procent ciężarówek Wzrost sprzedaży wiąże się ze stabilizacją oprocentowania spadkiem inflacji Chrysler spodziewa się sprzedaży ponad 925 tysięcy samochodów, General Motors 950 tys

Ogółem w Kanadzie sprzedano w ubiegłym roku 843 000 samochodów osobowych W tym roku jak sugeruje optymistycznie kanadyjski urząd statystyczny ogólna sprzedaż może osiągnąć blisko milion sztuk Prognoza ta stwarza również jesniejsze perspektywy zatrudnienia w tych gałęziach przemysłu, które bezpośrednio lub pośrednio związane są z motoryzacją

Pomnik Jana Pawła II, który ma upamiętnić Jego wizytę w Toronto stanie przed Credit Union w tym mieście Koszt pomnika 280 000 dolarów

Ale myślę, (i tak myślę już także 1/3 dorosłych Salwadorczyków) że D'Aubuisson ma rację

Gdy prezydentem zostanie D'Aubuisson wojna domowa może się przez pewien czas zintensyfikować, ale jest szansa, że D'Aubuisson zakończy ją na dobre Gdy prezydentem zostanie Duarte komunisty rzucą mu się w otwarte objęcia i pojdą na kompromis tylko rzecz jasna po to by w stosownej chwili go zakatrupić a jego partię i inne zlikwidować Tylko po to by zaprowadzić nowy totalitarny ustroj, nową dyktaturę komunistyczną Nową śmierć Nowe groby W skali masowej o której się światu zachodniemu ani wielu Salwadorczykom w przypadku Salwadoru jeszcze nie śniło

Nie twierdzą że D'Aubuisson w okresie po uregulowaniu sprawy z komunistami i lewicą okazałby się równie dobrym "regulatorem" pozostałych spraw salwadorskich Z byłby równie dobrym prezydentem na czas pokojowego budowania demokratycznego Salwadoru Ale podkreślam, że jest jedynym odpowiednim kandydatem na prezydenta teraz gdy komunisty salwadorscy z pomocą i z pomocą Moskwy oraz Hawany intensyfikują pacyfikację kraju, a inni kandydaci wyciągają do nich rękę na zgodę

swiatowit

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto

**OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM
MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE**
192 Garden Ave.
Tel. 532-1126

**OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM**
206 Beverley St.
Tel. 979-9634

**BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ**
128 Fern Ave.
Tel. 532-9471

**BIURO POMOCY
NOWO PRZYBYŁYM**
192 Garden Ave Toronto
Tel (416) 532-1126, 532-4058

**czynne Poniedziałek, Czwartek,
Piątek 10 - 17
Wtorek - Sroda 10 - 19**

Oferujemy pomoc nowo przybyłym w następujących sprawach

- informacja ogólna,
- sprawy imigracyjne, porady,
- akcja sponsorowania,
- pośrednictwo w poszukiwaniu pracy i mieszkania,
- pisanie "resume", aplikacji o prace oraz podan,
- tłumaczenia, wypełnianie urzędowych form,
- informacja o szkolnictwie,

- tłumaczenie w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc tłumacza przy wyrobieniu licencji,
- pomoc w załatwianiu zasiłku dla bezrobotnych i "welfare",
- sprawy i porady socjalne

Zwracamy się z prośbą do Wszystkich chętnych, którzy mogliby udzielić pomocy nowo przybyłym o skontaktowanie się z naszym biurem Szczególnie liczymy na pomoc ochotników przy tłumaczeniu i kontaktach z urzędami kanadyjskimi

Dziękujemy

Magazyn zamknięty do odwołania

Plebiscyt Alkoholowy w dzielnicy 1 i 3

(w byłym mieście Zachodnie Toronto)

Jeżeli Twoje nazwisko zostało opuszczone na liście osób uprawnionych do głosowania w tej sprawie i dotąd nie zgłosiłeś tej poprawki możesz, jeżeli się kwalifikujesz, otrzymać zaświadczenie uprawniające cię do głosowania Aby je otrzymać musisz zgłosić się do urzędu miejskiego w Ratuszu podczas godzin urzędowania od 8 30 rano do 4 30 po południu

Osoba kwalifikuje się jako wyborca jeżeli

a) jest stałym mieszkańcem części miasta Toronto, określonej poprzednio jako Miasto Zachodnie Toronto, obecnie dzielnicy 1 i 3 Jesli nie jest mieszkańcem, posiada lub wynajmuje nieruchomość na terenie tej części miasta lub czyni to jego współmałżonek w okresie od 6 września do 25 stycznia 1984

b) jest obywatelem kanadyjskim lub British Subject (poddany Korony Brytyjskiej) najpóźniej w dniu 9 kwietnia 1984

c) ukończył 18 lat lub ukończy je w dniu 9 kwietnia 1984 i nie został zdyskwalifikowany na podstawie poprawki miejskiego prawa wyborczego z 1980 roku, lub na podstawie innych ustaw zabraniających z jakichkolwiek powodów głosowania w tym plebiscycie

Jeżeli jesteś obywatelem kanadyjskim od 25 stycznia 1984 i kwalifikujesz się na podstawie wyżej wymienionych kryteriów, możesz otrzymać zaświadczenie w urzędzie miejskim na podstawie dokumentu obywatelstwa

Jeżeli kwalifikujesz się jako wyborca w dniu plebiscytu a mimo to twoje nazwisko zostało opuszczone na liście, wciąż możesz wziąć udział w głosowaniu Uprzednio jednak musisz wypełnić specjalny druk w obecności urzędnika w okręgu wyborczym i przedstawić swą identyfikację

Po bliższe informacje w sprawie plebiscytu należy telefonować pod numer 947-7800

Roy Henderson
City Clerk and Returning Officer

Dokonczenie ze str. 4

wiedzą ze robotnicy nigdy by nie ustąpili w obronie i nie stois w sprzeczności z swieckim charakterem panstwa" Występując w obronie krzyza który związany jest z tysiącletnia historia Polski chciałbym podkreślić", pisze Lech, "ze na krzyzu konczy się gotowosc do ustępstw"

W prasie ukazują się artykuły pod znanym / innych okresow tytułem "Kto za tym stoi?" lub "Komu to na rękę?" W artykułach podkreśla się często ze władze chcą usunąć krzyż z szkół i miejsc publicznych, w trosce o tożsamość religijną

WSZYSTKO NA PRÓZNO...

27 marca w czasie nabożnstwa w kościele garwolińskim ks biskup Mazur powiedział

27 marca w czasie nabożnstwa w kościele garwolińskim, ks biskup Mazur powiedział

Najpierw ustulowałem zatwarcie sprawy drażliwe zatwarcie listownie Po-miej poprzez osobistą interwencję u ministra Adama Łopatki Wykorzystałem wszystkie dostępne mi środki interwencji Wszystko na prózno

Rodzicom w Miętnem dano termin do srody Mieli oni zajęć stanowisko w sprawie podpisania deklaracji lojalności wobec władz Zagrozono wydaleniem uczniów ze szkół Niektórzy rodzice mieli ponoc ultimatum władz podpisac

MŁODZIEŻ GDAŃSKA POPARŁA MIĘTNO

31 marca, w sobotę wieczor, około 10 tys. uczniów i uczennic, dało w Gdansk wyraz solidarności z młodzieżą z Miętnego uczestnicząc w mszy sw., którą odprawił biskup Gdanska Lech Kaczmarek Młodzi ludzie, biorący udział w nabożństwie, mieli krzyże zawieszone na szyi

W kazaniu wygłoszonym w czasie mszy, biskup Tadeusz Gopłowski wezwał obecnych do obrony krzyża i potępił polityczną ateizację społeczeństwa i zdejmowanie przez władze krzyży z miejsc publicznych, zwłaszcza w szkołach Domagamy się powiedział kaznodzieja, by krzyż znajdował się w centrum życia w Polsce, tak jak to zawsze było

W czasie mszy, władze skoncentrowały wokół kościoła liczne oddziały ZOMO ALE DO ZADNYCH INCYDENTOW NIE DOSZŁO

ARESZTOWANIE UCZNIÓW W TORUNIU

Agencje zachodnie, powołując się na publikację podziemnej Solidarności, donoszą z Polski, ze pięciu uczniów jednej ze szkół w Toruniu, zostało zatrzymanych przez Służbę Bezpieczeństwa 21 marca Władze zarzuciły im rozwieszanie plakatow / hasłami protestującymi przeciw zakazowi umieszczania krzyży w polskich szkołach Wg otrzymanych informacji, uczniowie ci zostali już zwolnieni

OSTATNIE WIADOMOSCI

SPRAWA KRZYZY

We wtorek 3 kwietnia, na konferencji prasowej, rzecznik rządu Urban określił protesty w sprawie usuwania krzyży mianem lokalnych, przemijających konfliktow Zaprzeczył domiesiaciom, ze władze bezpieczeństwa zatrzymały uczniów szkolnych w związku z protestami, przyznał jednak, ze w Gdansk aresztowano ucznia, członka podziemnej Międzyszkolnej Komisji Koordynacyjnej Młodzieży Solidarności, a w Toruniu innego ucznia, który rozlepił plakaty w szkole

Korrespondent jugosłowiańskiej agencji Tanjug, który był na konferencji, podaje, ze Urban oświadczył, iz w Katowicach rozpoczął się 4 kwietnia proces grupy działaczy Solidarności, w sytuacji w Miętnem nie nastąpiła żadna zmiana Ich kiedy w grudniu 83 usiłowali umieszcic płytę dla uczczenia pamięci gorników kopalni Wujek zamordowanych przez ZOMO w pierwszych dniach stanu wojennego

Wg wiadomości otrzymanych we wtorek 3 kwietnia wieczor, w sytuacji w Miętnem nie nastąpiła żadna zmiana Ponad 600 uczniów, chłopcow i dziewcząt, nadal stanowczo odmawiało złożenia podpisow pod deklaracją lojalności Ich protest w obronie krzyży w klasach szkolnych popierał rodzice

Wiadomosc ze władze PRL wydały polecenie nieprzyjmowania nikogo z Miętnego do innych szkół w regionie wywarła przynębiające wrażenie, lecz nie złamała ducha młodzieży

Korrespondenci cytują wypowiedz jednego z ojcow, który odmówił złożenia podpisu pod deklaracją lojalności Powiedział Nigdy nie podpisze Polska jest od tysiąca lat katolicka i ja mam się zaprzec krzyża?

Jeden z członkow parafii w Garwolinie pytany o tych uczniów, którzy deklaracje podpisali, i uczęszczają na zajęcia powiedział ze smutkiem Rodzice tych młodych ludzi są wszyscy w jakimś sposob związani z władzą Są w partii pracują w milicji, w wojsku na wysokich stanowiskach

Najpierw krzyże, teraz drogowskazy

Na początku tygodnia, na szosie E 81 wiodącej do Miętnego, za Garwolinem milicja i SB zdjęły drogowskaz / napisem Miętno W pomedzianek rano zmikły one jak kamfora Poprzedniej noc widziano uzbrojonych w sru bokrety mundurowych

Zagraniczni dziennikarze podają, ze przedstawiciel polskiego Kościoła, w związku z sprawą krzyży, powiedział Kiedy sciana grozi zawaleniem się na nas, nie można już isc na żadne ustępstwa Nie ma innego wyjścia, trzeba scianę zburzyć

BISKUP O CHLEBIE I WODZIE

Biskup ordynariusz diecezji siedleckiej Jan Mazur, kontynuował swój post o chlebie i wodzie Protestował w ten sposob przeciw złamaniu przez władze danych przyrzeczen

Z rożnych stron kraju nadchodziły wyrazy solidarności z uczniami szkoły rolniczej w Miętnem, protestującymi przeciw usunięciu krzyży z ich szkoły Solidarnosc wyrazili m in uczniowie III Ogólnokształcącej Szkoły w Gdansk-Wrzeszczu, szkoły w której ciągle ukazuje się uczniowski biuletyn Topolowka (szkoła mieści się przy ul Topolowej)

W tym miesiącu, w III Liceum Ogólnokształcącym w Gdansk, doszło do akcji protestacyjnej i do wysłania protestu na piśmie, przeciw aresztowaniu jednego z uczniow 3 klasy, 17-letniego, chorego na cukrzyce, Władze Zaleckiego Władze oskarżyły go, ze należy do międzyszkolnego komitetu W marcu, w zebraniu protestacyjnym wzięło udział ok 300 uczniow Wyrazono solidarnosc z uczniami szkoły im Stanisława Staszica w Miętnem

PISARZE W OBRONIE MARKA NOWAKOWSKIEGO

Warszawa, 20 marca, 1984

Do Prezydium Rady Ministrów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

My niżej podpisani pisarze polscy, członkowie polskiej sekcji PEN-Clubu i byli członkowie rozwiązanego Związku Literatów Polskich, wyrażamy najgłębsze zaniepokojenie z powodu aresztowania naszego kolegi autora wielu wybitnych książek nieposzlakowanego człowieka Marka Nowakowskiego

Widzimy w tym jeszcze jeden symptom gwałtownego narastania niebezpiecznych tendencji w życiu społecznym i kulturalnym Apelujemy o wyrzeczenie się wielokrotnie już potępionych brutalnych metod przywodzących na pamięć najgorsze czasy i o niezwłoczne zwolnienie aresztowanego pisarza

Wojciech Adamiecki
Janusz Andermagn
Stanisław Balbus
Krystyna Berwińska
Zbigniew Bienkowski
Marek Bienkowski
Andrzej Biernacki
Jacek Bochenski
Marianna Boctan
Marian Brandys
Stefan Bratkowski
Andrzej Braun
Mieczysława Buczkowna
Tomasz Burek
Teresa Chłapowska
Tadeusz Chrzanowski
Barbara Czackińska
Stanisław Czączka
Teresa Dąbek-Wilgowa
Marta Bernalowicz
Andrzej Drowicz
Ernest Dvčzek
Kazimierz Dzięwanowski
Andrzej Halkiewicz
Jerzy Ficowski
Marta Fic
Kornel Filipowicz
Andrzej Gojwi
Gustaw Gottesman
Marian Grzeszczak
Joanna Guze
Julia Hartwig
Zbigniew Herbert
Lothar Herbst
Andrzej Jarecki
Tomasz Justyn
Antonina (żonka styszalności)

Jacek Łukasiewicz
Małgorzata Łukasiewicz
Janusz Maciejewski
Andrzej Mandalian
Jarosław Markiewicz
Rafał Marzałek
Stefan Matuszewski
Piotr Matyjewski
Alicja Mazurkiewicz
Krzysztof Mentrak
Artur Międzyzeczki
Krysztyna Miłobędzka
Andrzej Miłosz
Kamilla (żonka styszalności)
Kazimierz Ortos

() Orszyn
Andrzej Osęka
Magdalena Pwryńska
Seweryn Pollak
Jan Prokop
Leszek Prorok
Natalia Rolleczek
Barbara Sadowska
Wiesława Szejterowa
Eugenia Siemaszkiewicz
Andrzej Sieroszewski
Halina Skrobiszewska
Marek Skwarnicki
Iwona Smolka
Anna Staniewska
Grażyna Strumillo-Miłosz
Julian Strzykowski
Jacek Siwora
Jerzy Szydowski
Leszek Szarota
Andrzej Szmidt
Ewa Szumanska
Adrianna Szumanska
Irena Szumanska
Wiesław Paweł Szumanski
Wisława Szymborska
Zbigniew Śmiegielski
Krystyna Tarnowska
Marian Telecki
Kazimierz Radziewicz
Anna Trzeciakowska
Jerzy Turawicz
Piotr Wierzbicki
Włodzimierz Wnuk
Wiktor Woroszyński
Marta Wyka
Jerzy Zagórski
Juliusz Zinawski
Tadeusz Zakutawicz

Maria Karota (żonka styszalności)
Andrzej Kyjowski
Wanda Kinberg
Helena Komorowska
Tadeusz Konwicki
Anka Kowalska
Urszula Kozioł
Jerzy Krasicki
Zbigniew Kubikowski
Irena Lewandowska
Ewa Lipska
Teresa Ludkiewicz
Zdzisław Łapiński
Tomasz Łubiński

Z GODZINY NA GODZINĘ

W telegraficznym skrócie

● Przez zaskoczenie, władze wprowadziły z początkiem kwietnia nie tylko nowe, zaostrzone przepisy reglamentacyjne sprzedaży paliw, ale i podwyższyły cenę benzyny o 25% Jeszcze kilka dni temu przedstawiciele władz zaprzeczali pogłoskom o podwyżce Ostatnia podwyżka cen benzyny miała miejsce przed rokiem ● 3 kwietnia Ojciec Święty przyjął na audiencji prywatnej kardynała Franciszka Macharskiego ● Przywódca francuskiego Związku Zawodowcow Robotnikow Chrzescijanskich oświadczył 3 bm, ze parlamentarzysty francuscy, którzy przyjmują w Paryżu grupę posłow do Sejmu PRL, powinni z nimi poruszyć problem praw obywatelskich w Polsce Oświadczył, ze polskiej delegacji sejmowej należy wskazać na potrzebę respektowania w Polsce praw ludzkich i związkowców Parlamentarzyści francuscy powinni zwrócic się do gosci o pomoc w akcji na rzecz zwolnienia więzionych przywodcow Solidarnosci Szeferm delegacji z PRL był szef Urzędu do Spraw Wyznan Adam Łopatka ● Tego samego dnia paryski dziennik Le Monde ogłosił list od francuskiego ugrupowania Solidarnosc z Solidarnością, kierujący uwagę na nasilenie kampanii represji w PRL ● Zaproszenie na slub corki rzeczniczki rządu Jerzego Urbana wydrukowano w podziemiu Urbanowna wyszła za b internowanego Zaproszenia wykonała oficyna wydawnicza Nowa, z nadrukiem wykonano bez wiedzy zainteresowanych stron ● Nadszedł z Polski list o niedawnych aresztowaniach w Gorzowie głównie w zakładach Chemitex i Sulon, zatrudniających ponad 10 tys. pracowników Aresztowania odbywały się na oczach żalag, ofiary publiczne zakuwano w kajdanki Dzielnie aresztowano w samym tylko Słonie 30 do 40 osob Częsc zwalniano po 48 godzinach, część zatrzymywano Łączna liczba aresztowanych w zakładzie wyniosła 140 ● Po kraju krąży ulotka podziemnej Solidarnosci ostrzegająca przed wodką Przypomina hasło z czasow carskiego zaboru Jeszcze Rosja nie zginęła, poki my pijemy ● W prasie podziemnej pojawiły się wezwania Solidarnosci, by znów w tym roku zorganizowac niezależne, autentyczne pochody pierwszomajowe ● Zbigniew Romaszewski, skazany już za udział w Radiu Solidarnosc na 4 1/2 roku, od 14 stycznia 83 został dołączony do procesu KSS KOR Z materiałów sędziwa wyłączono materiały dotyczące Biura Interwencyjnego KOR-u, które dotyczą też Romaszewskiego Chodzi o zamazanie faktu, ze działalność interwencyjna była racja bytu KOR-u

JAN PAWEŁ II: O NIEZŁOMNĄ WIARĘ W OBLICZU PRZEŚLADOWAŃ

Ojciec święty Jan Paweł II wezwał wiernych, by wykazali niezłomną wiarę w obliczu przesladowan

W kazaniu wygłoszonym podczas uroczystej mszy sw. w Rzymie, dla pielgrzymujących zakonników, Ojciec Święty powiedział, ze chrześcijanie powinni wykazac odpornosc na przesladowania, proby zastraszenia i dyskryminacji Niedzielna uroczysta msza sw., dnia 1 kwietnia, na placu Sw. Piotra w Rzymie, odbyła się na zakonczenie czterodniowej pielgrzymki około 14 tys. zakonnikow Przybyli oni do Stolicy Apostolskiej w ramach nadzwyczajnego Roku Odkupienia, który Papież ogłosił w związku z 1950 śmierci Jezusa Chrystusa W mszy uczestniczyło około 100 tys. wiernych

ANNA WALENTYNOWICZ CIĘZKO CHORA

Wybitna działaczka niezależnego polskiego ruchu robotniczego Anna Walentynowicz, jest ciężko chora Jej stan zdrowia wzbudza niepokoj Jest chora na raka

4 grudnia została aresztowana, wraz z działaczem robotniczym Kazimierzem Switonem i wykładowcą Uniwersytetu Warszawskiego, działaczką Solidarnosci, Ewą Tomaszewską Brał oni udział w uroczystosci uczczenia gorników zamordowanych po ogłoszeniu stanu wojennego Zostali oskarzeni o zorganizowanie „nielegalnej akcji protestacyjnej, zmierzającej do zakłocenia porządku publicznego Rozpoczęcie procesu wyznaczono na 4 kwietnia, w Katowicach Kazimierz Switon też jest chory

Po aresztowaniu, Annę Walentynowicz trzymano najpierw w więzieniu w Lublinie, pod Katowicami Dopiero potem została przewieziona do szpitala w Krakowie, na badania Wtedy stwierdzono u niej raka

ODMOWA PASZPORTÓW

Władze PRL odmówiły w Poznaniu paszportow dwu młodym poetom Ryszardowi Krynickiemu i Lechowi Dymarskiemu Ostatnio z odmowami paszportu spotkali się też inni pisarze i uczeni W jednym przypadku, we Wrocławiu, oświadczone, ze represjonowany w ten spob nie będzie mógł wyjechać za granicę przez pięć lat

UDERZENIE W ADWOKATURĘ

Komentarz przesłany z Polski — fragment

Aresztowanie adwokata Macieja Bednarkiewicza, na podstawie absurdalnych zarzutów, jakie zostały mu przedstawione, to ewidentny akt terroru, wymierzony jednocześnie w środowisko adwokackie () w świadome społeczeństwo

Maciej Bednarkiewicz to postać szczególna w warszawskiej palestrze Człowiek o wysokim poziomie wiedzy fachowej, odznaczający się szczególną bezinteresownością w działaniu na rzecz szukających pomocy i wysokim zaangażowaniem w obronie tych, których podstawowe prawa są tak brutalnie łamane od 13 grudnia 1981 roku Uderzono celnie, dokonując wyboru najlepszego z najlepszych

Czas wybrany został także szczególnie 3 lutego 1984 roku został wyznaczony termin rozprawy w sprawie spowodowania śmierci Grzegorza Przemyska Trzeba więc było dokonać stosownych posunięć, aby formalnemu obowiązkowi skierowania sprawy na wokandę sądową przeszkodzić zaaranżowanymi wydarzeniami, w postaci aresztowania pełnomocnika matki zmarłego i wkrótce potem rewelacji — w postaci spontanicznego przyznania się jednego z sanitariuszy Pogotowia Ratunkowego do zadania obrażeń powodujących zejście śmiertelne, nadeptanie nogą na brzuch ofiary

W dniu aresztowania, to jest 12 stycznia 84 roku, Maciej Bednarkiewicz miał wygłosić przemówienie na spotkaniu prawników z prymasem Polski Józefem Glempem () Tego właśnie dnia, a nie w sierpniu 1983 roku, kiedy to według słów rzecznika rzecznika rządu, były już znane czyny przestępcze, wkroczyła do domu adwokata Bednarkiewicza ekipa sześciu funkcjonariuszy pod przewodnictwem prokuratora Detko-Jackiewiczowej Jeden z funkcjonariuszy, po przekroczeniu progu mieszkania, krzyknął *Stać! Nie ruszać się!* Słowa te i ton, właściwie przy zatrzymaniu i ujęciu uzbrojonych terrorystów, skierowane zostały do wyrwanego ze snu Macieja Bednarkiewicza, jego żony i dwunastoletniego syna, bez jakiegokolwiek potrzeby i uzasadnienia, jedynie w celu stworzenia napiętej atmosfery dokonywanej rewizji domu Efekt osiągnięto, *dziecko z szoku dostało torsji*

W toku dokonywania rewizji, wbrew artykułowi 7 ustawy o adwokaturze, stanowiącemu podstawę prawną objęcia tajemnicą zawodową akt adwokackich, pozostających w posiadaniu prowadzącego sprawę, zabrano wszystkie *re pentia* adwokata Macieja Bednarkiewicza Na piśmie interwencję Naczelnej Rady Adwokackiej w tym przedmiocie, Generalna Prokuratura odpowiedziała, że akta zostały przejrane i jako nieprzydatne dla śledztwa, zwrócone zespołowi adwokackiemu

Ami interwencja prymasa Polski kardynała Glempa, skierowana do gen Jaruzelskiego, ani niezwłocznie udzielone poręczenie przez warszawską Radę Adwokacką, nie wpłynęły na to, aby Bednarkiewiczowi dano możliwość odpowiadania z wolnej stopy, przed organami wymiaru sprawiedliwości

Jako podstawowy argument, przesadzający o zastosowaniu aresztu, stale powoływana jest waga i rozmiar działalności przestępczej A zarzuty oparte są wyłącznie, jak to wynika z wypowiedzi rzecznika rządu () na zeznaniach jednego zomowca, potwierdzonych przez świadectwo innych zomowców Obracamy się w zamkniętym, całkowicie podporządkowanym władzy, kręgu Zarzuty te są nadto na tyle absurdalne i pozbawione logiki, że nawet ludzie żyjący od czterdziestu lat w tym reżimie, napawają zdumieniem co do rozmiaru bezczelności, na jaką decyduje się władza Bo niby dlaczego, na same koszty utrzymania podczas ukrywania się, zomowiec od adwokata Bednarkiewicza dostaje 200 tys zł, a za niezmiernie ryzykowną, by nie wręcz niemożliwą kradzież radiostacji milicyjnej i uzyskanie informacji o rozlokowaniu oddziałów ZOMO i sposobie ich operowania, tylko 50 tysięcy?

Scenariusz jak ze złego filmu, bo na coż nawet podziemiu polskiemu informacja o miejscach stacjonowania ZOMO Po pierwsze, rzecz jest łatwa do stwierdzenia przez zwykłych śmiertelników, a niekoniecznie informatorem wśród ZOMO Ponadto, zomowiec ten albo się ukrywał i wtedy nie mógł mieć kontaktów z innymi członkami tej formacji, albo miał ten kontakt, a wówczas nie mógł się ukrywać Cos by trzeba wybrac, no ale organa ścigania chcą, aby wszystko pomieszcilo się w tej wymyślonej sytuacji, która ma na celu pogrążenie tego, który miał czelność mieć odwagę cywilną Tego się u nas nie toleruje

Dla adwokata szczególnie niepokojący jest zarzut, iż adwokat Maciej Bednarkiewicz w związku z poradą prawną, udzieloną dezerterowi z ZOMO staje pod zarzutem pomocy w przestępstwie dezerccji, przez to także że nie nakłonił () do oddania się w ręce wymiaru sprawiedliwości A więc kiedy zgłosi się człowiek do adwokata i oznajmi że dokonał kradzieży a adwokat nie nakłonił go do udania się do prokuratora, bądź sam nie sięgnie po słuchawkę telefonu by zawiadomić najbliższą prokuraturę to narazi się na zarzut spełnienia roli pomocnika w przestępstwie ()

Maciej Bednarkiewicz łatwo załamać się nie da Dlatego też zdecydowano się represje wobec niego zaostrzyć Dnia 29 stycznia 1984 roku, to jest do daty jego drugiego listu do żony, nie otrzymał

Do dnia 29 stycznia 1984 roku, to jest do dnia jego drugiego listu do żony, nie otrzymał tak zwanej wypiski () nie dotarły do niego pieniądze przekazane mu do więzienia w dzień po aresztowaniu, a które pozwalają pozostającemu w areszcie śledczym na nabycie w więzieniu papierosów, pasty do zębów, czy papieru toaletowego, których jest pozbawiony do czasu udzielenia zgody na podanie paczki Dodatkową dolegliwością jest także zupełny brak wiadomości o losie żony i dziecka, bowiem do wspomnianej daty, nie doręczono mu żadnego z wielu listów wysłanych przez żonę Nie zezwolono także na jakikolwiek kontakt ze światem zewnętrznym, nie dopuszczono do widzeń nawet w obecności prokuratora, ani członkom Naczelnej Rady Adwokackiej, której prezydium Maciej Bednarkiewicz jest członkiem, a no obroncom, ani żonie

Jak wspomniano, drugie ostrze uderzenia skierowane było w całe środowisko adwokackie Chodziło o to, aby wstępujących w szranki młodych obrońców politycznych, odstraszyć od angażowania się w takie sprawy Usunięcie od wykonywania zawodu adwokata Siły-Nowickiego, podstawa — specjalnie sformułowany jeden z przepisów ustawy o adwokaturze, czy zawieszenie w czynnościach na rok adwokata Piotra Andrzejewskiego, w drodze postępowania dyscyplinarnego za to, że w piśmie procesowym do Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni, w sprawie pobitego w Kwidzynie internowanego Jana Łodygi, okre-

ślił procedurę internowania jako zaoczne postępowanie inkwizycyjno-kapturowe, to było za mało

Adwokatura była stale niepokorna, trzeba było uderzyć mocno i dotkliwie dac do zrozumienia, że zagrożone są podstawy wykonywania zawodu, że styczność z klientem nie jest do końca chroniona tajemnicą adwokacką, że grozi zarzutem współuczestnictwa w przestępstwie, że czynienie notatek własnych z rozmów z człowiekiem, szukającym u adwokata pomocy nie jest bezpieczne i dla adwokata i dla klienta, bo w każdej chwili, pod byle pretekstem, organa śledcze mogą zechcieć z nich skorzystać, w sobie dostępny sposób

Narusza to podstawową zasadę zaufania i konfidencji, stanowiącą esencję stosunku adwokat-klient

Zlekceważenie poręczenia Naczelnej Rady Adwokackiej, nieledwie bezczelna odpowiedź na interwencję jej naczelnych organów, jest dobitnym dowodem arogancji władzy, która usiłuje ugiąć tych, którzy zachowali choćby część niezależności myślenia w tym najlepszym z ustrojów

Społeczeństwo zaś zostało dotknięte do żywego w swym poczuciu elementarnej sprawiedliwości

W sytuacji, gdzie od osmiu miesięcy toczy się postępowanie w sprawie Grzegorza Przemyska i wreszcie wyznaczono termin rozprawy sądowej, poprzez obecność w tym postępowaniu adwokata Macieja Bednarkiewicza jako pełnomocnika Barbary Sadowskiej, wszyscy oczekują, iż proces nie będzie mógł przebiegać według z góry ustalonego scenariusza Na trzy tygodnie przedtem osadza się tego samego człowieka w więzieniu

NOWA KSIĄŻKA BIENKOWSKIEGO ROZPRAWIA SIĘ Z JARUZELSKIM

Najnowszy tekst Władysława Bienkowskiego, który jest kolejną pozycją w dużym dorobku jego publicystyki politycznej, datującej się jeszcze od lat sześćdziesiątych, należy uznać za swego rodzaju wydarzenie w niezależnym rozwoju krajowej myśli politycznej

W podziemnym obiegu w Polsce krąży nowe studium Władysława Bienkowskiego *Co wynika z polskich doświadczeń?*

Bienkowski należał do elity władzy w PRL, należał do tych, którzy z początkiem okresu gomułkowskiego wierzyli w demokratyzację i odnowę życia publicznego, głoszone wówczas przez partię Na tym tle między nim a Gomułką doszło do ostrych konfliktów Bienkowski znowu został odsunięty na boczny tor, ale tym razem zaczął otwarcie występować z krytyką szybkiego odwrótu od pазdziernikowej odwilży i równie otwartą krytyką stosunków panujących w partii Krytykował system i metody sprawowania władzy Za to jeszcze za rządów swego byłego przyjaciela Gomułki, został usunięty z partii Bienkowski nadal pozostawał w opozycji do linii partii Solidarnosc powitał z entuzjazmem Wyrazem rozgorączczenia z powodu tego, co się stało po 13 grudnia 81, jest jego ostatnie opracowanie pt *Polskiego dramatu ciąg dalszy* Poddaje w nim analizie artykuł Jaruzelskiego pt *Wymowa polskich doświadczeń* i sprawozdanie tzw komisji Kubiaka, noszące oficjalny tytuł *Sprawozdanie z prac komisji KC PZPR powołanej dla wyjaśnienia przyczyn i przebiegu konfliktów społecznych w dziejach Polski Ludowej*

Z artykułem Jaruzelskiego Bienkowski rozprawia się surowo Wykazuje, że powtarzane w nim sformułowania i slogany, pozbawione są treści, zawierają uderzające sprzeczności i fałsze i sprowadzają się do tezy, że partyjna władza — zawsze ma rację, a winę za wszystko ponoszą jakies tak zwane rozwarstwienia i uwarunkowania, a praktycznie biorąc, społeczeństwo i klasa robotnicza, która po prostu tej władzy nie chciała ślepo wierzyć i słuchać

Bienkowski przyznaje, że jeszcze w pierwszym, powojennym okresie, władza ta nie miała najmniejszych szans, by społeczeństwo ją przyjęło Starano się wówczas przeszczepić Polakom tworzone im obcy, do tego stopnia sprzeczny z ich psychiką, kulturą i tradycją polityczną, że organizm narodu nie mógł go przyjąć

Komunisty, pisze Bienkowski, próbowali tego dokonać w sposób, który narodził ten jeszcze bardziej niezawzi

Porępono przylaczająca większość narodu za to że w czasie okupacji za symbol istnienia państwa polskiego, uważało legalny rząd Rzeczypospolitej Polskiej

Rzucono hasło *Armia Krajowa — apludy karzeł reakcji*

Autori pisze *Ci którzy do dziś nie rozumieją — naczmia tej nieważnej kwestii — to umięją i — całej dalszej historii. Był to jeden z tych błędów — dla naprawienia których i pol wku nie wystarczy Tego błędu kolejne rządy ekipy nie pot...*

System przeszczepiony na polski grunt był czymś całkowicie egzotycznym i takim pozostał do dzisiaj To też tłumaczy stosunek aparatu władzy do przemian, jakie zdawał się zapoczątkować Sierpień 80 i powstanie Solidarnosci Za zupełną bzdurę uważa propagandowe slogany o rzekomej kontrrewolucji, o zagrożeniu władzy lub systemu Zagrożone były metody sprawowania tej władzy, jej stosunek do społeczeństwa, które chciało mieć coś do powiedzenia, które odmawiało tej władzy ślepego posłuszeństwa

Solidarnosc zdelegalizowano i stan wojenny wprowadzono, aby znowu pokazać narodowi, że musi czuć się pokonany, że musi pogodzić się, że o tym, jak się nim rządzi, decyduje wyłącznie aparat partyjny władzy, której nadrzędnym celem jest utrzymanie się przy tej władzy za każdą cenę i w każdej sytuacji

Ostrzega jednak Bienkowski obecny aparat władzy, przed złudzeniem, że delegalizując Solidarnosc i próbując ją zniszczyć, zapewnił sobie spokój i dalszy okres panowania nad narodem, wbrew jego interesom i woli

Pisze *Ideę podniesioną przez robotników Wybrzeża i popartych przez cały kraj nie wyrzeknie się nikt ponieważ nie wymyślono ich w sierpniu 80 roku Tkwiły one w sercach całego narodu, od pierwszych dni wyzwolenia jako naturalna korekta do wprowadzonego ustroju Nosił ją w swojej świadomości choćby głęboko ukrytej, każdy, także tego ustroju zwolennik*

Czechosłowacka gazeta partyjna *Tribuna* oświadczyła w środę 28 marca, Jan Paweł II jest najbardziej reakcyjnym papieżem w tym stuleciu i wystąpiła ze stwierdzeniem, że zawsze podkreśla, że ZSRR i komunizm powinny być zniszczone

W OBRONIE WIĘZIONYCH

22 marca w Warszawie, w czasie mszy za ojczyznę, ks Jerzy Popiełuszko powiedział *Zwracając się modłtwa do Matki Najświętszej zawierzam Twój opiece braci — wch więzionych za przekonania więzionych za odwagę innego niż narzucane myślenia więzionych od ponad dwóch lat bez sądu bez wyroku więzionych przywódców Solidarnosci Jestli są wimi dlac-ego ich nie osąd-ono? Ale my wiemy że są-d-ic ich mają prawo ci którzy ich w demokratyczny sposób wybrali są-d-ic ich mogłyby tylko miliony A dla milionów — om ciągle są symbolem tęsknoty — a prawdziwą wolnością oj-c-ym Wię-z-imy — e na ich cierpieniach wyrosną dobie owoce*

W Poznaniu od początku marca siedzą w areszcie dwaj działacze regionu Wielkopolski Solidarnosci Edward Bol...

● **Akcja wykonywania wyroków śmierci na komunistach w Afganistanie** Dyplomaci zachodni w Kabulu donoszą, że w ciągu ostatnich 10 dni podczas pojedynczych akcji partyzanci afgańscy zamordowali w Kabulu co najmniej 15 członków Afgańskiej Partii Komunistycznej

● **Przywódca Etiopii z wizytą w ZSRR** Sekretarz generalny KPZR K Czernienko przyjął na Kremlu przebywającego z wizytą oficjalną w ZSRR przywódcę Etiopii Mengistu Haile Mariama. Podczas obiadu wydanego na cześć gościa Czernienko i Mariam wygłosili przemówienia, w których skrytykowali USA za mieszanie się w sprawy afrykańskie. Czernienko powiedział, że USA przybierają pozę wojownika o pokój jednocześnie prowokując wojnę w Nikaragui i dyskredytując sowieckie inicjatywy pokojowe. Dodał także, że w chwili obecnej "kształtuje się złoźona sytuacja w południowej Afryce" i zapewnił, że ZSRR popiera Angolę, Mozambik oraz inne państwa prowadzące walkę w tym regionie o wyzwolenie południowej Afryki z obręczy kolonializmu i rasizmu. W jednej z faz swego wystąpienia Czernienko podkreślił, że on i Mariam widzą całkowicie jednomyslnie przyczyny napięć światowych. Uważa się, że przyjazd przywódcy Etiopii do ZSRR pozostaje w związku z wydaleniem ostatnio z

Etiopii dwóch dyplomatów sowieckich uznanych za persona non grata. ZSRR zależy na podkreśleniu więzi przyjazni i współpracy z Etiopią oraz na ostrzeżeniu Mariama by nie próbował szukać kontaktów z USA.

● **ChRL ostrzelała wietnamski samolot szpiegowski**, ChRL podała, że jej artyleria przeciwlotnicza ostrzelała wietnamski samolot szpiegowski MIG-21 uszkadzając go i zmuszając do powrotu do Wietnamu. ChRL i WRL-D niegdyś państwa przyjacielskie i sojusznice od czasu najeżdzu Wietnamu na Kambodżę w 1978 roku znalazły się w stanie bardzo złych stosunków. W 1979 roku ChRL dokonała inwazji na Wietnam, co wywołało trwającą 1 miesiąc przygraniczną wojnę chińsko-wietnamską.

● **Rumunia nie zgodziła się na odbycie części marcowych manewrów wojskowych armii Układu Warszawskiego na terytorium Rumunii**

● **Walka Fradkowej o opuszczenie ZSRR** Nadzieja Fradkowa z pochodzenia Żydówka toczy od kilku miesięcy ostrą walkę z władzami ZSRR o uzyskanie zgody na wyjazd do Izraela. W ubiegłym roku dwukrotnie podejmowała głodówkę w swym mieszkaniu za każdym razem brutalnie przerwana przez KGB. Ostatnią podjęła krotko przed Bożym

Narodzeniem. Zabarykadowała się w mieszkaniu, a w liście do przyjaciół wyrzuconym przez okno napisała, że KGB przychodzi każdego dnia i stara się ją zmusić do opuszczenia mieszkania. 4 stycznia br. KGB włamało się siłą do jej mieszkania i wywoziło protestującą na oddział psychiatryczny 9 Szpitala Miejskiego w Leningradzie, gdzie umieszczono ją na sali z pacjentami nieprzytomnymi bądź umierającymi i poddano 24-godzinnej strażi oraz badaniom-torturom psychiatrycznym. W liście przeszmuglowanym ze szpitala Fradkowa pisze o różnych zastrzykach, które mają skruszyć jej wolę, o pojedynkach słownych, które mają ją zawstydzić i o fizycznej walce z lekarzem antysemitą, który zamiast ją leczyć bije ją i torturuje. Oto niektóre fragmenty listu Fradkowej: "Powiedziałam im, że nie chcę jesc i że nie potrzebuję mężczyzny - moje hormony przestały działać. Czy masz jakieś zyczenie?" - spytał. Tak - odpowiedziałam. Moim zyczeniem jest opuścić ZSRR i wyjechać do Izraela. W porządku - odpowiedzieli - musimy ci więc dać następny zastrzyk. I dali mi trzy albo cztery więcej. Cały czas myślę o tym by się poddać. Ale kiedy widzę tych wszystkich facetów z KGB nie mogę. Odmawiam byc obywatelem państwa, które albo nie może albo nie chce bronić mnie przed gwałtem własnej policji politycznej." Fradko-

wa wybitna matematyczka stara się o wyjazd do Izraela od 6 lat. Od momentu złożenia podania o wizę do Izraela straciła pracę na uniwersytecie i pracowała jako kucharka bądź pomoc domowa.

Zachodni dyplomaci podali przypadek małżeństwa Pankow, którzy napisali do Czernienki list z okazji jego wyboru na stanowisko sekretarza generalnego, w którym wspomnieli o tym, że już dawno władze przyrzekły im, iż będą mogli wyemigrować. Wkrótce po wysłaniu listu Pankowie zostali umieszczeni w szpitalu psychiatrycznym.

● **Węgry polecają swój bank** Od ubiegłego roku Węgrzy propagują w świecie zachodnim The Hungarian National Savings Bank, w którym można otworzyć konto bankowe w 18 walutach zachodnich i w którym klient nie musi ujawnić swoje nazwisko czy adres. Wystarczy numer bądź hasło by dokonywać wpłaty i pobierać pieniądze. G Mikola dyrektor wydziału walut zagranicznych banku twierdzi, że pieniądze złożone na koncie Hungarian National Savings Bank są zwolnione od jakiegokolwiek podatku, procent jest wyższy niż w bankach zachodnich, a co najważniejsze bank gwarantuje całkowitą tajność poszczególnych kont. Hungarian National Savings Bank - podkreśla Mikola - nigdy nie da

informacji o jakimkolwiek koncie bankowym komukolwiek, zwłaszcza zaś władzom podatkowym gdyż prawo węgierskie całkowicie zabrania tego.

W banku tym można zupełnie dowolnie zmieniać walutę konta na najwygodniejszą bądź przynosząc najlepszy zysk w danym momencie. Konto bankowe można otworzyć drogą listową. W ciągu niecałego roku istnienia w banku zostało założonych około 80 tysięcy kont. Bank twierdzi, że nie ma obrazu typowego klienta, gdyż programowo zamyka oczy na to kto jest właścicielem poszczególnych kont. G Mikola uważa, że liczba zagranicznych kont w walutach twardych w Hungarian National Savings Bank będzie szybko rosła zwłaszcza w świetle ataku w Szwajcarii na tradycyjną tajność tamtejszych banków, która rzekomo służy najlepiej kryminalistom.

● **Syn Indiry Gandhi człowiekiem nr 2 w elicie władzy w Indiach** Obserwatorzy hinduskiej sceny politycznej zgodnie donoszą, że 39-letni Rajiv Gandhi syn premier Indiry Gandhi pełni od pewnego czasu pozycję nr 2 w elicie władzy w Indiach. Do czasu tragicznej śmierci swego młodszego brata Sanjaya Rajiv trzymał się z dala od polityki. Po śmierci Sanjaya za usilnymi namowami matki wstąpił na arenę polityczną awansując błyskawicznie jako jej protegowany.

NA CZEŚĆ DZIAŁACZY SPOŁECZNYCH

Za służbę dla społeczności

Są fundamentem społeczeństwa. Bez rozgłosu, bezinteresownie oddani potrzebującym pomocy. Nie licząc na wynagrodzenie, ohotniczo poświęcają część swego życia dla poprawy losu innych - inwalidów, upośledzonych, chorych samotnych. Niektórzy z nich poświęcają swój czas i swe talenty by umożliwić osiągnięcia innym - w dziedzinie kultury, sztuki, sportu, rekreacji.

Medale 200-lecia

Dla upamiętnienia 200-lecia Ontario wybito specjalny medal. Z ontaryjskiego złota i niklu wykonany w mennicy w Ottawie, medal przedstawia herb Ontario i symbol 200-lecia.

Wybieramy zasłużoną osobę

W obecnym roku 200-lecia medale zostaną przyznane 1984 osobom zasłużonym w pracy społecznej dla swych społeczności. Każda ze społeczności w całej prowincji w tym też szczyty

indijskie i miejscowe rady społeczne zostanie zaproszona do mianowania od jednej do trzynastu osób, nie zajmujących stanowisk z wyboru. Liczba mianowanych zależy będzie od liczebności środowiska. Poza tym przyznanych zostanie około 200 medali obywatelom, mianowanym przez współobywateli lub przez organizacje społeczne.

200-lecie Ontario

To okazja wspólnego celebrowania naszej bogatej różnorodności. Program medali 200-lecia jest jednym ze sposobów uczczenia szczególnych, wspólnych nam wartości i tych szczególnych osób, które przyczyniły się do polepszenia naszego wspólnego życia.

Zwracamy się o przedstawianie kandydatów do dnia 30 czerwca 1984. O kwestionariusze mianowania kandydatów prosimy zwracać się pisemnie na adres

Executive Secretary, Bicentennial Awards Committee, Box 1984, Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 1N3

William G. Davis
Premier

Margaret Birch MPP
Parliamentary Assistant
to the Premier

wielcy polacy

STANISŁAW STASZIC 1755-1826

Nie ma chyba dorosłego Polaka który by nie słyszał ducha krzepiacego zdania o następującym brzmieniu "Pasc może i Narod Wielki zniszczyć nie może - tylko mikrocemny". Zdanie to wypowiedział Stanisław Wawrzyniec Staszic w jednym ze swoich odczytów wygłaszanych w Warszawskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk za czasów Księstwa Warszawskiego, a które zostały ogłoszone drukiem w 1815 roku pod tytułem "O ziemiorodzie Karpatów i innych gór i równin Polski". Słowa te kierowały Staszica do polskiej młodzieży nawołując ją do "pracy, nauki i cnoty" dla dobra narodu.

Urodził się w Pile w 1755 roku, w mieście leżącym wówczas na polsko-brandenburskim pograniczu jako syn burmistrza tegoż miasta. Był więc synem stanu plebejskiego który to stan cierpiał w dawnej Polsce polityczne uposiedzenie.

Aby nakreślić sprawiedliwie sylwetkę Staszica wypadłoby mówić o nim z wielu punktów widzenia, gdyż była to postać o szerokim zasięgu zainteresowań. Był on bowiem geologiem i filozofem, poetą i publicystą, organizatorem szkolnictwa i tworcą polskiego przemysłu, był mężem stanu i myślicielem politycznym, finansjerem i filantropem. Reformował społeczność chłopską w swoich włościach, badał geologiczną strukturę Tatr i Gór Świętokrzyskich. Podjął próby syntezy dziejów ludzkości oraz położenia Polski. Prezesował Warszawskiemu Towarzystwu Przyjaciół Nauk i tłumaczył Woltera, Racina (młodszego) oraz Homera. A do tego był księdzem.

Mozna powiedzieć, że karierę zyciową Staszic rozpoczął w kapłańskiej sutannie, gdyż matka przeznaczyła go od urodzenia do stanu duchowego i od kiedy zaczął chodzić, ubierała go w stroje kapłańskie. Ulegając więcej "powołaniu" matki niż własnemu, a również idąc za przykładem starszego brata, Andrzeja, sposobił się od lat najmłodszych do służby przy ołtarzu. Nie jest wykluczone, że względy polityczne wchodziły w rachubę przy wyborze kariery młodego Staszica, bowiem tylko stan duchowny otwierał synowi plebejskiemu pewne drogi do społecznego awansu.

Pierwsze próby literackie Staszica należą przypisać jego wychowaniu religijnemu. Na życzenie matki przetłumaczył w piętnastym roku życia z języka francuskiego poemat Ludwika Racina "Religia". Po ukończeniu szkoły średniej, wstąpił do seminarium duchownego w Poznaniu i otrzymał święcenia kapłańskie w 1779 roku. Przed otrzymaniem święceń wystarał się o kanclerstwo kolegiaty szamotulskiej, z którą to godnością związana była intratna prebenda. W 1779 roku wydaje wspomniany przekład poematu Racina w połączeniu z poetyckim utworem Woltera "O zapadnięciu Lizbony". Mimo że tłumaczenie tych utworów posiada charakter wstępny, zestawienie ich w jednym wydaniu wykazuje sprzeczność poglądów młodego księdza. Poemat Racina nacechowany jest pochwałą religii, natomiast utwor Woltera, traktujący o trzęsieniu ziemi, jakie nawiedziło Lizbonę w 1759 roku, przepelniony jest cynizmem i niedowiarstwem.

Aby poszerzyć swoje horyzonty naukowe ugruntowane w poznanskim seminarium, a mając już materialne zabezpieczenie, wyruszył nasz młody prebendarz w drugiej połowie 1779 roku do Niemiec a potem do Francji. Niedługo zabawił na uniwersytetach niemieckich w Lipsku i Getyndze, natomiast w Paryżu, w College de France, studiował przez dwa lata.

Staszic zastał w Paryżu burzliwą atmosferę intelektualną, której tylko echa docierały do seminarium poznanskiego. Prawda, że wówczas nie świeciły już na firmamentzie francuskiego Oświecenia takie gwiazdy jak Wolter, Rousseau, Montesquieu nie mówiąc o innych, lecz myśli rzucane przez nich znajdowały coraz szersze kręgi

wyznawców. W pariskim środowisku naukowym uległ Staszic jego pędowi do poznania świata fizycznego. Studiował więc fizykę i geologię a nie prawo rzymskie jak mu ojciec zalecał.

Fizykę studiował u Barnaby Brissona, a geologię Ludwika J. M. Daubentona, ale głównie u głośnego wówczas Jerzego Ludwika Buffona, autora kontrowersyjnego dzieła *Les époques de la nature*, "Epoki natury" będącego jedną z pierwszych prób syntetycznego ujęcia ewolucji świata. Podczas częstych z Buffonem dyskusji nad zagadnieniem ewolucji powziął Staszic myśl przeloczenia "Epok natury" na mowę ojczyznę co też urzeczywistnił w 1786 roku. Jak przystało na dobrego ucznia Staszic nie zadowolął się słuchaniem teorii swojego mistrza. W drodze powrotnej z Francji odwiedził Alpy i Apeniny, a w wyniku swoich doświadczeń doszedł do wniosku, że teoria Buffona "choć dowcipna" nie są zgodne z naturą. Owocem jego zainteresowań strukturą skorupy ziemskiej jest praca wymieniona we wstępie niniejszego artykułu "O ziemiorodzie Karpatów i innych równin Polski". Trafność pomiarów i spostrzeżeń geologicznych dokonanych przez Staszica jest sprawdzalna we współczesnej geologii polskiej, która zawdzięcza jemu między innymi, odkrycie złóż starki koło Tarnobrzegu i dymentu w Nowej Słupi. Przeto słusznie został Staszic uznany ojcem polskiej geologii.

Wrocivszy po studiach do kraju wykształcony młody ksiądz znajduje - najprawdopodobniej dzięki Józefowi Wybickiemu - zatrudnienie w domu Andrzeja Zamoyskiego w charakterze guwernera jego dzieci. Gdy Staszic objął stanowisko u Zamoyskiego dom pracodawcy wypełniony był jeszcze gorczyczą z powodu obalenia przez sejm jego Kodyfikacji Prawa Polskiego. Ta polityczna porażka Zamoyskiego, a także obozu reformatorskiego, wywarła decydujący wpływ na kształtowanie się politycznych poglądów Staszica.

W oparciu o dom Zamoyskich a zwłaszcza dzięki matce swoich podopiecznych, Konstancynie z Czartoryskich, Staszic wyrobił sobie szerokie stosunki oraz złożył pokazną fortunę. Nigdy chyba nie zostanie wyjaśniona sprawa osobistych stosunków guwernera z panią Zamoyską. Wypada zaznaczyć, że niedługo po powrocie z Francji, rozstał się z uprawianiem posług kapłańskich. Chociaż nie można go pomawiać o zeswietczenie, wiadomym jest, że umiał się zachować w obecności pan i swoim obyciem i dworskosciami umiał je sobie zjednywać. Wieść głosi, że gdy pewnego razu wytworna dama przylapawszy go na zbyt swobodnej rozmowie z kobietami, zwróciła mu uwagę, że jako ksiądz wyrzekł się kobiet, w odpowiedzi miała usłyszeć od kanclerza szamotulskiego te słowa "Pani wybacz, wyrzekłem się małżeństwa, ale nigdy kobiet".

Dość dobitnie podkreślił Staszic swoje niezależne stanowisko wobec Kościoła i wiary katolickiej wydaniem po polsku "Epok natury" Buffona, dzieła potępionego przez Kościół, jako głoszącego poglądy niezgodne z Pismem Świętym.

Nadeszła doba Sejmu Wielkiego. Na dworze Zamoyskiego Staszic zapoznawał się z pierwszej ręki ze sprawami krajowymi od czółowych działaczy obozu reformatorskiego jak również ze źródłowego materiału nagromadzonego w bibliotece Zamoyskiego w związku z kodyfikacją prawa. Właśnie w epoce rozpoczynających się obrad Wielkiego Sejmu nad reformą ustroju państwa, Staszic zabłysnął jako wybitny publicysta. Będąc uposiedzonym Polakiem, z racji swojego plebejskiego urodzenia, spoglądał on inaczej na procesy przeobrażania się Rzeczypospolitej niż każdy choćby najbardziej postępowo usposobiony szlachcic. Zajmując głos w sprawie przebudowy ustroju Polski, Staszic reprezentował tych Polaków, których klasa uprzywilejowana czyli szlachta, pozbawiła praw obywatelskich.

W 1787 roku ukazuje się obszernie dzieło Staszica wydane anonimowo pod tytułem niewiele mającym wspólnego z trescią, mianowicie "Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego". Znaczenie, że swoje "Uwagi" nie tyle nad zyciem Zamoyskiego ile nad ustrojem Polski zaczyna Staszic od wytkania wad w ówczesnym szkolnictwie polskim. Wzywa przede wszystkim do zaprowadzenia empirycznych metod w dociekaniu prawdy. Domaga się zerwania z "przesadami przywiezającymi światło nauki" które zakotwiła, według niego, scholastyka w umysłach polskiej społeczności akademickiej. Wyrażał on pogląd, nie odosobniony zresztą, że metafizyka powinna być całkowicie usunięta z programu nauczania. Pisał bowiem "Ja przekonany jestem że największy metafizyk z człowieka pospolitego nie wychowa rozumem tylko bigota". Teologicznie zalecał ograniczyć do wykładów w seminariach duchownych, by ta dyscyplina, jak twierdził "nie psuła młodych umysłów".

Znalazł także Staszic w tym dziele miejsce na omówienie polskiego prawodawstwa, władzy wykonawczej na zwroć uwagę na opłakany stan miast polskich i mieszczaństwa na zniwolenie chłopów. Głośno się upominał o zwrocie miastom dawnych praw. Jest tam również mowa o ulepszeniu sposobu zbierania podatków o konieczności utworzenia wielkiego wojska oraz dziedziczości tronu.

Podmieszone zagadnienia w "Uwagach" roztrząsał dalej Staszic w drugim z kolei polemicznym dziele również anonimowo wydanym w 1790 roku więc już podczas obrad Sejmu Wielkiego, a którego tytuł brzmi "Przestrogi dla Polski i traktametycznych politycznych Europy związków i z praw natury wynikające". Z większą jeszcze zaciekłością niż w "Uwagach" stawiał tutaj autor przed sądem historii polskie możnowładztwo obciążając tę uprzywilejowaną klasę winą za tragiczny stan w jakim się Polska znalazła. Oskarżenie Staszica rzucone możnowładztwu przesyłone jest żarliwym patriotyzmem.

"Panowie polscy najwięcej winni Polsce Szlachta cierpiała, szlachta krew lała, panowie w dobrych ojczyzny czasach, i w największych tej ojczyzny nieszczęściach zawsze z Rzeczypospolitą swoje zyski ciągnęli", pisał Staszic i dalej czytamy, "Od stu lat blisko panowie polscy wszystko mają z kraju, a zaden z nich nie dobrego nie uczynił krajowi".

"Powiem, kto mojej ojczyźnie szkodzi!"

"Z samych panów możnowładztwa zguba Polaków. Oni zniszczyli wszystkie uszanowanie dla prawa. Oni rządowego posłuszeństwa cierpieć nie chcą, bez wykonania zostawili prawo. Oni zupełnie zagubili wyobrażenie sprawiedliwości w umysłach Polaków".

Nie przestając na tym, Staszic dalej wytykał możnowładztwu zbrodnie polityczne sięgające wysokości tronu. "Kto na sejmach - pisał Staszic - uczy obywatela zdrady, podstępów, podłości, gwałtu? Kto niewinną szlachtę najpoczciwiej i najszczerzej swojej ojczyźnie zyczącą oszukuje? - Panowie Kto koronę przedawał? - Panowie Kto koronę kupował? - Panowie Kto przy rozbiórce kraju brał zagraniczne pensje? - Panowie". I dalej wołał "Panowie przyprowadzili kochaną ojczyznę do tego stopnia upadku, słabości i wzgardy, z której ja dzisiaj z taką trudnością dla przeskody tychże panów sama szlachta dzwiga". Wytknąwszy apatryotyczną możnowładztwu, Staszic nawołuje szlachtę, by się łączyła w jedną klasę z mieszczaństwem, bo tylko dopuszczając mieszczaństwa do przywilejów szlacheckich mogłoby zbawić ojczyznę w jego mniemaniu. Odmawiał szlachcie wyłącznego prawa rządzenia Polską, którą złe rządziła.

Jego mieszczańskie pochodzenie wzbierało mu dość do bezpośredniego udziału

tu w obradach Sejmu Wielkiego, jednak jego pisma musiały wzruszyć niejedno zaprzęgnięte sumienie szlacheckie. Ze publicystyka Staszica wywierała wpływ na współczesnych wimy z zapisu Kajetana Kozmana, który tak się wyraził o "Uwagach" i "Przestrodach" "Nie w moim życiu nie zdarzyło mi się czytać mocniejszego, potężniejszego, odwzięniejszego. Nie smiem sądzić czyli filipiiki Demostenesa mowy Cicerona przeciw Werresowi, Katylinie, Antoniuszowi, porównane z tym piśmie okazałyby tyle mocy obruszenia i siły uczucia".

Pod koniec życia Staszic wydał obszernie dzieło pod tytułem "Rod ludzki". Pisał je przez czterdzieści lat etapami w dwóch wersjach - prozą i wierszem. Właśnie wersja poetycka ukazała się za życia autora. Dzieło to jest owocem poszukiwani i odpowiedzi na pytanie jak niepokoiło autora od najmłodszych lat mianowicie dlaczego człowiek stworzony do szczęścia zbroczył z tej drogi? i życie w nieszczęściu? W dziele tym zajmuje się Staszic zagadnieniem całej ludzkości, obejmując całokształt całej cywilizacji. "Rod ludzki" należy do tych utworów w polskiej literaturze, które są wymiennie lecz nie cytane. Staszic nie był zwołania poetą co mu otworzyło przyjaciele wyznawali. Lecz nie tylko z powodu niepoetyczności swojej poemat nie zyskał większego rozgłosu. Tylko bliżsi przyjaciele czytali ten dziwny poemat. Ogół jednak nie miał do niego dostępu, gdyż pierwsze wydanie zostało skontfiskowane i w większości zniszczone na żądanie W. Ks. Konstantego.

W "Rodzie ludzkim" wykazał Staszic wielką erudycję. Z przypisów wynika, że znał wszystkich ważniejszych pisarzy europejskich, zapoznany był z wszystkimi systemami filozoficznymi i historią świata. Czytamy w tym poemacie takie myśli, że człowiek, zanim ujarzmił zwierzę, zniwolił kobietę z religia była w rękach władców narzędziem zniwalenia człowieka. W ogóle dużo miejsca poświęca autor w tym dziele niechwalbnej - jego zdaniem - roli kapłanstwa tak pogańskiego jak i chrześcijańskiego w procesie podporządkowania człowieka człowiekowi.

Jednym z zasadniczych nieszczęść człowieka na ziemi Staszic dopatruje się w ludzkiej namiętności do posiadania rzeczy materialnych. "Dzierż" słowo którym Staszic określa namiętność do wyłącznego posiadania - dzieł ludzi na klasę. Nawet ubiór ludzki - miał on - został wynaleziony po to, by dzieł ludzkosc na uposiedzonych i uprzywilejowanych, Człowiek zyjący w stanie nagosci był sobie równy.

Staszic nie tylko gromił również uczył i moralizował swoje założenia polityczne i filozoficzne wprowadzał w życie. Świecił dobrym przykładem współrodakom w niedoli.

Dokonczenie na str. 12

TOWARZYSTWO PRZYJACIOŁ KUL

Uprzejmie zawiadamiam, że w **Niedzielę Palmową 15 KWIETNIA, o godzinie 7 wieczorem odbędzie się w Koscielu Świętej Teresy przy 123 11th Str "Słowo o Pasji Chrystusa" według literackiego opracowania księdza M Malmskiego i poezji Karola Wojtyły w wykonaniu**

IRENY HABROWSKIEJ-JELLACZYC

uczennicy Leona Szillera i Aleksandra Zelewicza aktorki Teatru Wojska Polskiego i Teatru Powstanczego w Łodzi. Od 1951 roku stale przebywająca w Toronto gdzie bierze czynny udział w życiu artystycznym. Występowała w wycieczkach autorskich Wierzyńskiego Witłama Iwanuka, Konieczkowskiej Polkowskiej Grabowskiej Bohdanowiczowej. W czerwcu 1980 odbył się jej wieczór artystyczny w Rzymie w sali papieżowskiego instytutu studiów kościelnych a we wrześniu 1982 w słynnym Centre de Dialogue w Paryżu. (Od 1972 roku prowadziła przez parę lat działalność teatralną w ramach kanadyjskiego teatru wielokulturowego).

ALEKSANDER KOSTKA NAPIERSKI I RODOWÓD POLSKICH KOMUNISTÓW

stalinowskiego i nie zapominajmy, że najwybitniejszym "historykiem" w tym czasie był tow Bierut

Partia zdawała sobie sprawę, że ma nielicznych zwolenników i że "władza ludowa" nie utrzymała by się nawet 24 godziny, gdyby nie obecność Armii Czerwonej w Polsce

W pierwszych latach powojennych liczni byli świadkowie powstania Polskiej Partii Komunistycznej w grudniu 1918 roku i nikt nie miał wątpliwości, że była to obca agentura starająca się rozbić od wewnątrz odrodzoną Polskę. Rozkazy płynące z Moskwy były ślepo wykonywane przez członków nielicznej KPP. Ludzie pamiętali ze polscy komunisty jeszcze przed 1918 rokiem przeciwni byli walce o niepodległość, a kiedy w sierpniu 1920 r. Armia Czerwona znalazła się pod Warszawą, KPP nawoływała w ulotkach o zaprzestanie obrony. Dla komunistów dążących do zlikwidowania nowo powstałego państwa polskiego, Armia Czerwona była wyzwolicielem. Kiedy wybuchły trzy kolejne powstania śląskie, KPP stanęła po stronie Niemiec domagających się całego Śląska. Komunisty polscy nie uznawali od początku prawa Polski do Ziemi Wschodnich i Wilna i I wotem, i przez cały okres dwudziestolecia międzywojennego

dążyli do zniszczenia państwa polskiego. Epilog ich walki o Polską Republikę Sowiecką był zupełnie nieprawdopodobny. W 1938 roku tow Stalin zwałił podstępnie do Moskwy większość wybitnych członków KPP, jak Warski, Lenski, Wera Kozłowa i kazał ich rozstrzelać pod zarzutem zdrady. Decyzją Kominternu KPP została rozwiązana w tym samym roku. Mimo tego, pozostałe przy życiu niedobitki KPP popierały sojusz niemiecko-sowiecki w 1939 i radośnie witały Armię Czerwoną uderzającą od tyłu w dniu 17 września. Dla polskich komunistów walka z hitlerowskim najeźdźcą rozpoczęła się dopiero w 1941 roku kiedy Hitler niespodziewanie zaatakował ich prawdziwą ojczyznę - Związek Sowiecki

Potem był Katyn, masowe wywożenie na Sybir, niszczenie Armii Krajowej, odebranie Ziemi Wschodnich i zbrodnie okresu stalinowskiego wykonywane najczęściej rękami polskich komunistów. Polska Zjednoczona Partia Robotnicza starała się za wszelką cenę zakłamać swoją haniebną przeszłość i zataić niepolskie pochodzenie. Dlatego partyjni historycy dokonywali karkołomnych sztuczek aby udowodnić, że komunisty są spadkobiercami postępowych tradycji w dziejach Polski. W swoich urągających zdrowemu rozsądkowi

badaniach, powoływali się chętnie na Kosciuskę i Mickiewicza, a w końcu stworzyli "komunistycznego bohatera z połowy XVII wieku" czyli A. Kostkę-Napierskiego. I jemu poświęcono pierwszy po wojnie kostiumowo-historyczny film. Wkrótce nadszedł pamiętny rok 1956 kiedy Gomułka potępił zbrodnie okresu błędów i wypaczeń. Potępiono także złe praktyki partyjnych uczonych piszących historię po marksistowsku, co polegało na przemilczaniu i przeinaczaniu niewygodnych faktów.

Znany historyk i pisarz Adam Kersten wybrał się do Szwecji, gdzie badał siedemnastowieczne archiwa i dokumenty. Po powrocie ogłosił wynik swoich badań w książce o Napierskim, udowadniającej, że był to dobrze płatny szpieg na usługach króla szwedzkiego W XVII wieku rozpoczęły się poważne spory między Polską a Szwecją. Powodem były roszczenia dynastyczne polskiego króla Zygmunta III Wazy, który domagał się tronu szwedzkiego dla siebie, a potem dla swoich synów. Jego następcą Jan Kazimierz, panujący w latach 1648-1668 nie zrezygnował z tych roszczeń, o czym dobrze wiedzieli Szwedzi szykujący się do uderzenia na Polskę. Aby uderzenie było bardziej skuteczne wysłano do Polski inteligentnego szpiega Aleksandra Kostkę-Napierskiego, zalecając mu zebranie informacji wojskowych

oraz wywołanie powstania chłopskiego na południu Polski. W tym czasie Polska była uwikłana w powstania chłopskie na wschodzie, inspirowane przez Bohdana Chmielnickiego, który pragnął oderwać Ukrainę i w końcu osiągnął swój cel.

Powstanie Napierskiego nie udało się i szwedzki szpieg został pojmany w Czorsztynie. Poddany torturom nie zdradził celu swej misji, lecz próbował się bronić twierdzeniem, że jest nieslubnym synem króla Zygmunta III Wazy. Został stracony z dwoma pomocnikami w Krakowie na Podgórzu, koło kopca Krakusa. Prawdopodobnie opóźniło to "Potop", bo Szwecja najechała Polskę cztery lata później, w 1655.

Władza ludowa ufundowała odpowiednią tablicę pamiątkową pewnie na wniosek tow Bieruta. Tablica istnieje w stanie niezmiennym do dnia dzisiejszego, zmieniono natomiast wzmianki w podręcznikach i encyklopediach. Obecnie komunisty wiedzą kim był naprawdę Kostka-Napierski i nie przyznają się do niego. Cała sprawa jest dla nich dość kłopotliwa i pewnie wstydzą się swojej "pomyłki".

A ja nie widzę tutaj żadnej pomyłki. Komunisty polscy od samego początku wiernie służyli obcemu mocarstwu i dążyli do oddania Polski pod panowanie sowieckich dyktatorów.

A Kostka-Napierski wiernie służył obcemu mocarstwu i dążył do oddania Polski pod panowanie szwedzkich królów. W tym sensie komunisty polscy są spadkobiercami idei, które próbował realizować jeszcze w XVII wieku Aleksander Kostka-Napierski.

LUCJAN PIEKARSKI

TADEUSZ KOWALSKI

KALENDARIUM LAT 1831 - 1983, CZYLI
JAK HISTORIA LUBI SIĘ POWTARZAC

ciąg dalszy

1 VII 1920

Utworzenie Rady Obrony Państwa

4 VII 1920

Armia Czerwona przechodzi do generalnej ofensywy

5 - 16 VII 1920

Międzynarodowa konferencja w SPA w sprawie wykonania postanowień Traktatu Wersalskiego. Rząd Polski, reprezentowany przez Władysława Grabskiego, uzyskuje pośrednictwo w rokowaniach z Sowietami i godzi się na zawarcie rozejmu (10 VII), uznaje Linie Curzona, akceptuje oddanie Wilna Litwie i przyjmuje decyzję Rady Ambasadorów w sprawie podziału Śląska Cieszyńskiego. Rząd polski po odrzuceniu Armii Czerwonej spod Warszawy wycofał się z uznania Linii Curzona jako wschodniej granicy.

11 VII 1920

Plebiscyt na Powislu, Warmii i Mazurach, niepomysłny dla Polski. Polska otrzymuje zaledwie skrawki powiatu działdowskiego oraz kilka gmin na prawym brzegu Wisły. Na wynik plebiscytu wpłynęły sukcesy ofensywy sowieckiej.

14 VII 1920

Armia Czerwona zajmuje Wilno

19 VII 1920

Armia Czerwona zajmuje Grodno

24 VII 1920 - 13 IX 1921

Rząd Obrony Narodowej z Wincentym Witosem na czele

27 VII 1920

Armia Czerwona zajmuje Białystok

30 VII 1920

W Białymstoku powstaje Tymczasowy Komitet Rewolucyjny Polski. W skład jego wchodził Julian Marchlewski (przewodniczący), Feliks Dzierżyński, Edward Prochniak, Feliks Kon i Józef Unszlicht. Po pokonaniu Polski Komitet miał utworzyć rząd rewolucyjny.

3 - 16 VIII 1920

Bitwa pod Warszawą, zatrzymanie ofensywy Armii Czerwonej

16 VIII 1920

Wojska polskie rozpoczynają zwycięską kontrofensywę znad Wieprza uderzając na południową flankę Armii Czerwonej. Bitwa ta weszła do historii jako "Cud nad Wisłą".

20 - 25 VIII 1920

Drugie powstanie śląskie

25 VIII 1920

Litwini zajmują Wilno

16 IX 1920

Zajęcie Łucka i Rownego przez wojska polskie

9 X 1920

Wojsko polskie ponownie zajmuje Wilno

12 X 1920

Podpisanie w Rydze wstępnych warunków pokojowych między Polską a Rosją Sowiecką

18 X 1920

Wstrzymanie działań wojennych na froncie polsko-sowieckim

27 X 1920

Proklamowanie Gdania Wolnym Miastem

19 II 1921

Podpisanie układu o sojuszu obronnym między Polską a Francją

CUD NAD WISŁĄ

FRAGMENT OBRAZU W SWIATYNI W LORETTO (ITALIA)

17 III 1921

Uchwalenie Przez sejm ustawodawczy tzw Konstytucji Marcowej. Polska republika parlamentarna o dwuzbozym parlamencie (sejm i senat), przewaga władzy ustawodawczej nad wykonawczą, szeroki samorząd terytorialny, niezawisłość sądów, podstawowe swobody obywatelskie,

Dokonczenie str 11

LISTY

Szanowne Państwo!

Red Farnus miał trzy uwagi w związku z wywiadem E T z J Kalabinskim. Ja miałbym jedną uwagę zasadniczą. Otóż red Kalabinski okazał się tak ograniczony że w rozmowie z E T nie potrafił powiedzieć ani słowa więcej niż na szerszym spotkaniu w sali SPK na Beverley. Rowniez przedstawiciel E T nie był w stanie wymyśleć ani jednego pytania innego od tych które padły w SPK. A może cała dyskusja na tamtym zebraniu była sfingowana, a w rzeczywistości był to wywiad z E T gdzie pytania zadawali sprytnie poustawiani na sali dziennikarze?

Jako następnego rozmowcę za pomocą podobnej metody proponuję Echu generała Mallera bohatera spod Ruszanicz (patrz E T nr 73 str 15)

Zyczę dalszych sukcesów dziennikarskich i kiesz się z pozowaniem

Michał Niewiadomski

P.S. Moja żona iadzi jednak napisac ex pressis verbis general nazwwal się naprawdę Hallet, a Ruszanicza - Ruranicza

Szanowna Redakcjo,

Zgodnie z Waszym ogłoszeniem funduję sobie piennumeriatę "Echo Tygodnia". Tygodnik ten w pełni mnie zadowala - co do treści, jednak moim skromnym życzeniem jest jezeli to możliwe wprowadzić kilka uzupełnień

1. Jezeli piszecie o łamaniu praw ludzkich przez władze reżimu w Polsce to chciałbym z wszczegolnieniem konkretnych osob (nazwisko i adres) - na pewno znajdzie się kilku chętnych co napiszą do takiego slugusa Moskwy - mniej lub bardziej "ciekawe" listy. Niech wie ze go zna - ja niech "Nie będzie bezpieczny"

2. Bardziej konkretnego oddziaływania na "Nową" Polonię która nie bardzo potrafi się znaleźć politycznie Echo Tygodnia identyfikuje jako gazetę ostatniej fali emigracji

Otrzymałmsy od korespondenta Kultury tekst listu jaki redaktor pisma wystosował do redaktora "Kierunkow" w proteście przeciw okaleczaniu tekstow autora publikowanego przez Instytut Literacki. Sprawa nabiera charakteru listu otwartego zwłaszcza iż mamy do czynienia z wykorzystaniem przez paxowskie pismo literatury powstałej na emigracji w celu stworzenia obrazu swobodnego przepływu myśli i "liberalności gazety".
Szanowny Panie Redaktorze

Z prawdziwym zdziwieniem przeczytałem na str 7 "Kierunkow" (nr 4 - dnia 22 bm) ze rozpoczynają one druk fragmentow Raportow Eugeniusza Reale pierwszego ambasadora Włoch w Polsce po zakończeniu drugiej wojny światowej. Raporty Polska 1945-1946 Eugenio Reale zostały wydane przez Instytut Literacki w Paryżu w 1968 roku i - jak Pan zobaczy - atącanych pierwszych stron książki copyright należy do Instytutu Literackiego. We wspomnianym numerze Kierunkow opublikował Pan już pierwszy raport z dnia 27 września 1945 i i drugi - dnia 6 listopada 1945 i. Ze wstępu Redakcji czytelnik polski zrozumie ze to "Kierunki" znalazły i przelożyły te "Raporty" podczas gdy jest to dosłowny przedruk - wydanej przez nas książki - a nikt nie zwrócił się do nas o pozwolenie na przedruk.

Ponadto w nocie redakcyjnej w której wykorzystano cały tekst naszego wstępu do książki opuszczono jedynie niewygodne dla "Kierunkow" zdanie ze Reale wystąpił - partii komunistycznej w 1956 roku "po interwencji sowieckiej na Węgrzech". Z tego drobnego opuszczenia jak rowniez - faktu przeskokozemnia od pierwszego raportu do raportu - 6 listopada 45 i widac jasno jakie raporty Redakcja "amerita" opuszczac.

W związku z powyższym jako dyrektor Instytutu Literackiego w Paryżu posiadającego prawa autorskie do "Raportow" Eugenio Reale jak rowniez do tłumaczenia na język polski które "Kierunki" sobie przywlaszczyły proszę o natychmiastowe zaprzestanie dalszego druku "Raportow" i wyjasnienie czytelnikom skąd pochodzą opublikowane fragmenty. W przeciwnym razie musimy być do wciągnięcia wszelkich konsekwencji - faktu bezprawnego przedruku dowolnie wybranych fragmentow zniekształkających calosc prac ambasadora Reale.

Łączę wstawi pozawania

Dyrektor Instytutu Literackiego
(Jerzy Giedroyc)

Do Redaktor Naczelny "Kierunkow"
p. Zbigniew LESIEWSKI

3. Trochę mało komentarzy redakcyjnych

Z pozowaniem i życzeniami pomysłności
Aleksander Malicki

P.S. Od pewnego czasu regularnie kupuję Echo w Toronto w jednym z wielu punktow sprzedazy. Może to przypadek ale bardzo często nie można się doszukać Echa pod sterią egzemplarzy Związkowca. Złośliwość przedmiotow martwych czy osob żywych?

Szanowny Panie Redaktorze!

Z mojego artykułu "Facet na służbie" (Echo Tygodnia Nr 76) wypadł (?) istotny fragment. Po zdaniu "Cynizm i zaslepienie ludzkie nie znają umiaru" występuje wyraźny błąd logiczny i stylistyczny - ciągłości. Czytamy bowiem w dalszym ciągu artykułu "W tekście Jana Kamunskiego będzie utrzymywał Kim jest ow tajemniczy kłóś - czytelnik się nie dowiaduje. Dowiedzialby się łatwo czytając taki oto ustęp który nie znalazł uznania w oczach redakcji "Nie wykluczone więc że może się zdarzyć i to że znajdzie się jakiś podły intrigant który zadzwoni do Biura Informacyjnego NSZZ "Solidarnosc" w Toronto i zazađa, by Wojciech Gilewski podjął konkretne i stanowcze działania. Już słyszę przewrotną argumentację tego nadgorliwca".

Rzecz w tym nadgorliwcu własnie ktorym jest niżej podpisany. Swoj artykuł traktowałem jako publiczny telefon do kierownika torontonskiego Biura. Uważam bowiem że "Solidarnosc" otwierając jedną z najpiękniejszych i zarazem nie z jej winy - najbardziej tragicznych kart w powojennych dziejach Polski nie jest spluwaczką której używać może być bęwał. Jezeli Biuro w Toronto jest - a jest! - prawnie uznanyim przedstawicielem i reprezentantem "Solidarnosci" na Zachodzie winno być też zobowiązane do obrony dobrego imienia tej organizacji przed niepoczytalnymi oskarżeniami politycznych analfabetow bądź ludzi złej woli.

Toronto nie jest Warszawa, a Kanada - kontrolowaną przez służbę bezpieczeństwa i

wojsko Polską. Co wolno czynić bezkarnie Urbanowi w kraju nad Wisłą nie powinno być wolno redakcji. Kłomki Tygodniowej w państwie ze wszechmiar demokratycznym jakim jest Kanada.

Z pozowaniem
Edward Zyman

Szanowna Redakcjo!

Niechaj fakt że spośród kilku pism polskojęzycznych dostępnych na rynku w Toronto i okolicach zapicnumerowałem własnie "Echo" świadcząc sam za siebie. Tym niemniej czytelnik chwytający za pióro czyni to na ogół nie po to by chwalić. Co i ja czynię pragnąc sformułować uwagi które być może (oby) pomogą ukształtować oblicze pisma. Może to - a mocno powiedziane - ale w każdym razie chciałbym wywrzeć wrażenie że obchodzi mnie to co daje się wyczytać w nowo kreującym się tygodniku. Ale co bym nie napisał będzie to oczywiście wrażliwym mojego gustu i wyboru, wrażliwym ukształtowanymi upodobaniami i wynikającymi stąd oczekiwaniami w tej części gdy dotyczy merytorycznej treści i układu redakcyjnego.

Zacznę więc od mniej względnych spraw a mianowicie typografia. Jak na tygodnik b. miastami Lmie leżące na wierszu z tekstem mechłupnie łamane kolumny elementów wystające ze szpalt w prawo i lewo. Ze rozłożone światło międzywytulowe (Nr 73 str 4) nieuporządkowane zasady graficzne (tytuły środkowane czy równane do lewego brzożo?) nierowne światła między szpaltami (Nr 74 str 11) i - le przelamany tekst (interlinie między częściami wierszy przy braku światła dla podwytulow Nr 74 str 11) itd. itd. Ciesc - tych spraw leży w gestu metrapaza (cceta). Ale nawet gdyby się on nie sprawdzał - od czego jest redaktor? Brak uwagi dla tych problemow rodzi kolumny - kosmarki (Nr 75 str 4 5 Nr 74 str 18 19) będące -apricc-tem prawidel czytelnosci (nie wracam się do estetyki). Nie nam trybu powstawania numeru ale sugeruję przyłożenie większej wagi do etapu makietowania stron. Nie wy-

pada by tygodnik (polski przecież) miał miastami - którą trudno tolerować nawet w stanującym się dzienniku.

A teraz - stanując nas redaktorze - w skrocie kilka sugestii merytorycznych

- "Horoskop" Stanowczo nie. Mimo potornego temisu głosow czytelnikow w tej sprawie uważam że poświęcanie poł kolumny na - łagodnie mówiąc - teksty o ograniczonej użyteczności jest niecelowe. Poza tym to doprawdy traci gumą do zucia dla rozumu.

- Bolek i Lolek Himm

- Dla sekcji kulturalnej proponuję drukować "Pozogę" Kossak Szczyckiej w odciunkach. Doskonale uzupełnicie pięcioletniowego wczesniej w Związkowcu Kazachstanu. Dwa-tiescia lat wczesniej

- Proponuję zamieścić redakcyjnych wyśtkow satyrycznych. Czyta się zafosmie. Czy nie można korzystać - dorobku literatow zawodowch?

- Doceniam kącik "Lutka" i ambitne próby redaktorki tej rubryki. Jeszcze jeszcze - Sądę że polonia (prze- male p) potrzebując wiedzy o korzeniach podawanej przez dobrą literaturę. Wnoskuję równocześnie o większy umiar w redagowaniu tytułow. Co prawda jestescie dosyc daleko od tego co wyprawia Rafał Pust w Polsce Walczącej - ale nie -as- kod- i pamiętać że człowiek mający rację nie werywa dyskusji krytykiem lecz - argumentem. Liczę więc na uspokojenie' strony pierwszej a zachowanie i-ec-owej powściągliwości - d-iału Tydzien na swiecie.

Korzystając - tego niemal fi-vc- nego kontaktu - Redakcją zyczę wiele szczęścia i owocnej pracy.

A Pachucki

P.S. Dla celow statystycznych 2 lata w Kanadzie wick 44

Szanowna Redakcjo

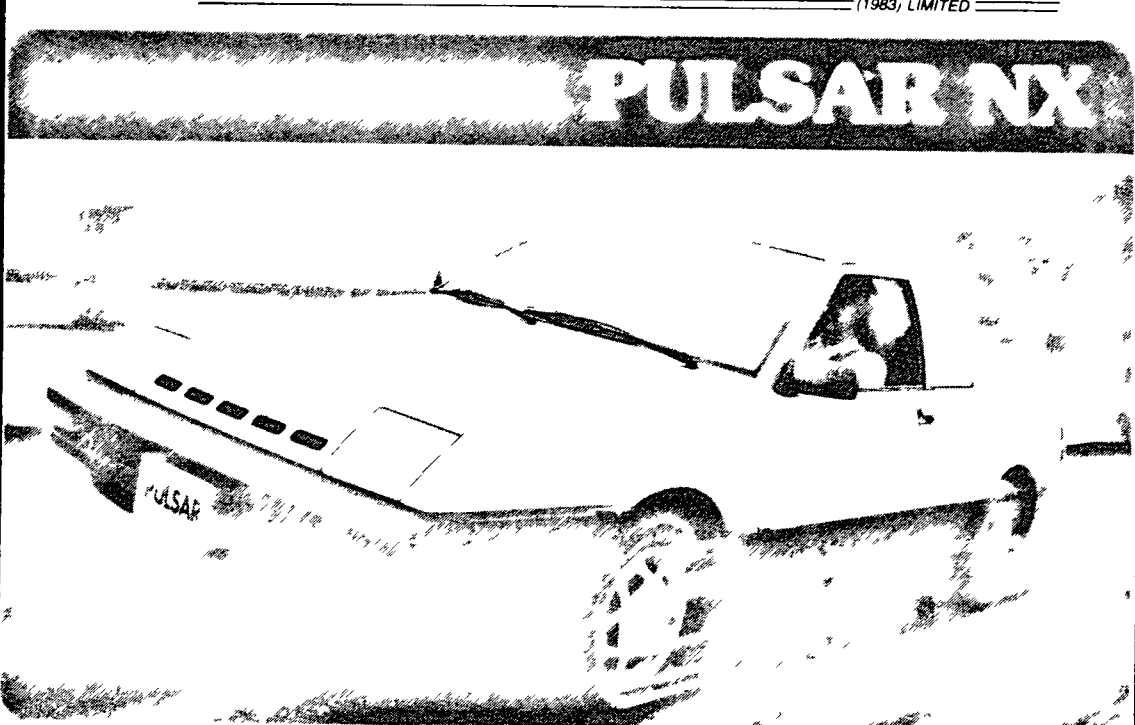
Gratuluje postawy Echa - a szczegolnie w dwóch przedostatnich numerach artykułu Marka Celnickiego o "adaniach politycznych Poloni". B. dobry materiał do dyskusji!

T Romer

CHECKPOINT ✓

(1983) LIMITED

PULSAR NX

CENA \$ 8.499

JERZY SZOZDA

uprzejmie informuje wszystkich swoich klientow o zmianie adresu

CHECKPOINT DATSUN NISSAN

to solidna i znana firma, którą mam przyjemność przedstawić Państwu
Szeroki wybór nowych i używanych samochodow NISSAN DATSUN
Aranzuję pożyczki dla nowo przybyłych. Minimalna wpłata, korzystne ceny
Prosimy kontaktowac się

JERZY SZOZDA tel. (416) 239 - 1217
(posiadam znajomość językow słowiańskich), udzielię porady bezpłatnie

CHECKPOINT 5448 DUNDAS Str. W. ISLINGTON, ONT. M9B 1B4

Wprosiłem się do Pana Prezesa Gonsika służbowo a trochę prywatnie. Służbowo - bo po pierwsze chciałem się naprawdę dowiedzieć jak to z tym filmem o kardynale Wyszyńskim było - po drugie - sprawa pomnika Piłpici a prywatnie - bo sam niedawno w Kanadzie jestem i struktura Credit Union - Spółdzielni gdzie z otwartymi ramionami i uśmiechem na ustach przyjęło mnie na członka z 10 dolarami w kieszeni - interesuje mnie bardzo.

W spotkaniu uczestniczył także p. Stanisław Krol, dyrektor Credit Union

Echo Tygodnia - Panie Prezesie na początku może coś o sobie

Prezes Tadeusz Gonsik Urodziłem się w Łodzi, wychowałem w Nowogrodku - gdzie Mickiewicza, skończyłem tam gimnazjum, byłem dwa lata na medycynie w Centrum Szkoleń Medycznych w Warszawie, wojna zastała mnie na Śląsku. Razem z cofającymi się wojskami polskimi wpadliśmy w ręce Sowieci i zostaliśmy wywiezieni w głąb Rosji. W 1942 r. na skutek presji zachodnich aliantów nasze oddziały zostały wypuszczone i przez Persję dotarliśmy aż do Iraku gdzie przydzielono nam brytyjskie mundury i uzbrojono. Tutaj też, w Bejrucie, już po wojnie kontynuowaliśmy z żoną przerwane studia. Okazało się to zresztą przeszkodą przy staraniu się o wyjazd do Kanady gdyż Kanada przyjmowała wtedy wyłącznie niskokwalifikowaną siłę roboczą. Zgłosiłem się więc jako "fachowa pomoc farmera", ale na szczęście dla rolnictwa kanadyjskiego farmę widziałem tylko raz. Wkrótce oboje z żoną dostaliśmy pracę w Toronto Western Hospital gdzie pracuję do dziś jako kierownik laboratorium biochemicznego.

ET A jak się zaczęła panska współpraca z Credit Union?

TG Dopiero w 1957 roku zacząłem pomagać w pracach Komisji Pozyczkowej ale członkiem Credit Union zostałem od samego początku. Az wstyd mi się dzisiaj przyznać, ale pierwszą wpłatę musiałem założyć za mnie wprowadzający mnie do Credit Union kolega.

ET Ile czasu poświęca pan dziennie tej społecznej pracy?

TG Na co dzień drobne sprawy organizacyjne dające się w większości załatwić przez telefon, ale bywają także tygodnie - jak ten - że każdy wieczór mam zajęcia. Przeciętnie 10 godzin na tydzień.

ET I tak od samego początku?

TG O nie, początkowo zbieraliśmy się tylko raz na tydzień w małej salce parafii św. Stanisława służącej na co dzień dzieciom do nauki religii.

ET No właśnie skąd tak silne związki Credit Union z Kościołem?

TG Credit Union została założona w 1945 roku przez księdza Puchnika. Honorowym prezesem Credit Union jest zawsze proboszcz kościoła św. Stanisława, a zaufanie ludzi do naszej firmy oparte jest z jednej strony na naszej solidności a z drugiej na powadze Kościoła.

ET Czy Credit Union jest zyskowną instytucją?

TG To widać po procentach. Zgodnie ze spółdzielczą formułą naszej firmy wszystkie zyski dzielone są pomiędzy członków w postaci odsetek.

ET Czy w związku z tym odsetki płacone przez Credit Union są wyższe niż w innych bankach?

TG Równie lub wyższe. A dodatkową zaletą Credit Union jest, że każda zaciągnięta u nas pożyczka zabezpieczona i ubezpieczona, co w razie smierci pożyczkobiorcy powoduje automatyczne umorzenie pewnej części.

ET Czy każdemu starającemu się udziela się pożyczki?

TG Odmawiamy rzadko, ale znacznie częściej musimy po przyjacielsku odradzić zainteresowanemu. Uważamy zresztą, że nasze szeroko prowadzone poradnictwo w sprawach finansowych ułatwia życie i nam i naszym członkom.

ET Jakie są plany rozwojowe?

Stanisław Krol Mamy w tej chwili 80 milionów kapitału, za dwa lata chcemy dojść do 100 mln.

Rozmowa z Prezesem Credit Union w Toronto Tadeuszem Gonsikiem

ET W jaki sposób?

SK Zdobywając nowych członków. Zdajemy sobie sprawę, że ważną sprawą jest kwestia łatwego dostępu do naszych oddziałów. Dotychczas mamy trzy oddziały ale jesteśmy już w trakcie uruchamiania dwóch następnych - w Mississauga i w Scarborough. Powstały tam polskie kościoły, a gdzie kielbasy tam powinna być Credit Union - dodaje ze śmiechem.

ET Nie ograniczacie się jednak do działalności wyłącznie finansowej?

TG O nie! Mamy wcale szeroki wachlarz zainteresowań. Przede wszystkim różne formy opieki nad młodzieżą - współpraca z harcerstwem, klubami sportowymi i polskimi szkołami. Udostępniliśmy dzieciom harcówkę, fundujemy mundurki, kostiumy sportowe z białym orłem, stroje ludowe dla zespołu baletowego (ponad 160 dzieci!) i oczywiście służymy pomocą organizacyjną. Poza tym udzielamy gościnności w naszej sali odczytowej wszystkim potrzebującym tego organizacjom. Wydajemy także co miesiąc nasz informacyjny biuletyn, który dawno już zresztą wyszedł poza ramy czysto informacyjne.

ET Nie wspomina pan nic o Komisji Edukacyjnej?

TG Chciałbym uniknąć nieporozumień. Nie ma ona na celu edukacji historyczno-kulturowej. Od tego są ośrodki polonijne, szkoły, i stowarzyszenia. Zadaniem Komisji jest dobrze pojęta reklama ruchu spółdzielczego i ukazywanie korzyści z niego płynących, organizacja akcji pomagających zebrać lub zarobić pieniądze przeznaczane na różne cele społeczne np. Dom Pielgrzyma w Rzymie. Raz w miesiącu organizujemy wykłady na tematy zgłaszane przez zainteresowanych słuchaczy np. finanse, testamenty, podatki, ubezpieczenia, nawet ogrodnictwo. Wyświetlamy filmy.

ET np. o kardynale Wyszyńskim?

TG No nie. Ten wasz artykuł krwi nam trochę napsuł i choć do konsulatu po medal mimo waszej rady nie pojdę to nadal uważam, że nie mnie oceniać filmy, które nam przywieziono z Watykanu. Ale minęło, przeszło.

ET Skąd się biorą pieniądze na społeczną działalność Credit Union?

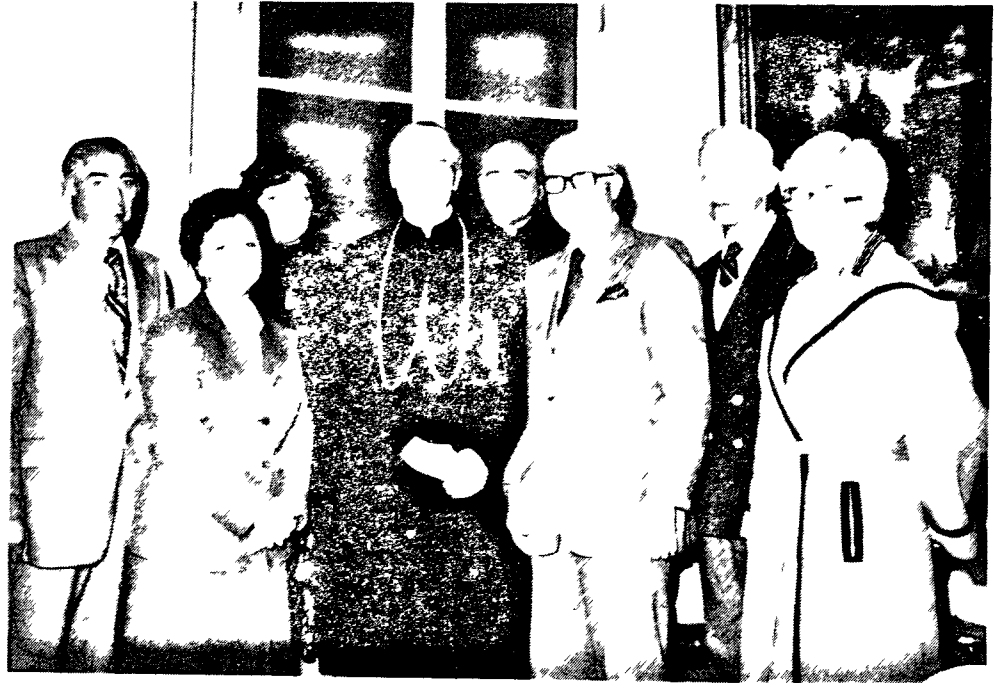
SK Konieczne fundusze zdobywamy przez organizację dochodowych imprez (najbardziej "opłacalne" są potańcówki zabawy), a nasi pracownicy działają nieodpłatnie.

ET Z waszej inicjatywy przed Credit Union ma stanąć pomnik Ojca Świętego Jana Pawła II. Czy Papież wie o tym projekcie?

TG Jeszcze nie, ale zgoda nie jest wymagana. Istnieje już pomnik Jana Pawła II na KUL-u w Lublinie i jak mi wiadomo 16 innych w Polsce.

ET Nie sądzi pan, że jest pewnym nieaktym budowanie za życia pomnika osobie o tak olbrzymiej skromności chrześcijańskiej jaką prezentuje Ojciec Święty?

TG Może i Papież nie chciałby tego pomnika, ale mnie się wydaje że właśnie pomnik taki jednym z najlepszych świadków naszej historii. I mimo że niektórzy widzieliby raczej ufundowanie i nazwanie imieniem Ojca Świętego obiektu bardziej użytecznego np. sali szpitalnej, to my jednak jesteśmy zdania, że pomnik będzie silnie przemawiał do naszej wyobraźni i lepiej będzie umacniał w nas nasze związki z osobą Jana Pawła II. Był w Toronto 3 razy, raz nawet gościł w naszej Credit Union. Władze kościelne naszą inicjatywę zaaprobowaly, a kardynał Carter przyjął honorowy patronat nad budową tego pomnika.

Z wizytą u kardynała Wyszyńskiego (Tadeusz Gonsik po lewej ręce kardynała)

ET Czy wiadomo już jaki kształt przyjmie pomnik?

TG Nie ma jeszcze ostatecznej wersji, ale prawdopodobnie będzie to stojąca postać Ojca Świętego z wyciągniętymi do przodu rękami uosabiającą Jego życiowe credo "Ja jestem dla ludzi".

ET A jak wygląda założenie finansowe tego przedsięwzięcia?

SK Liczymy przede wszystkim na naszych współobywateli. W tym tygodniu otworzymy specjalne konto przeznaczone na wpłaty, a oprócz darowizn indywidualnych liczymy także na dotacje rządowe. Pierwsze

przymiarki kosztorysowe są już zrobione, ale nie chcę ich ujawniać bo mogą one ulec zasadniczym zmianom.

TK Autorem pomnika będzie prawdopodobnie pan Aleksander Swoboda. Ten znany artysta najlepiej spełnia nasze wymagania co do osoby wykonawcy. Chcemy by na przyjazd Ojca Świętego pomnik był gotowy.

ET Zwracamy uwagę dotrzymania terminów.

Dziękujemy za rozmowę i prosimy o szybką podanie numeru konta.

MR

Dokonczenie ze str. 8

Za czasów pruskich rządów w Warszawie, po trzecim rozbiórce daje się poznać jako mecenas kultury polskiej. Był jednym z założycieli Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie, które zostało powołane do życia w 1800 roku. Od samego początku istnienia tej instytucji on był jej opiekunem, bowiem w drugim roku działalności Towarzystwa ufundował dla niego własny budynek, który znamy dzisiaj jako Plac Staszica w Warszawie. Aby oddać należyte uznanie Mikołajowi Kopernikowi, Staszic przeznaczył odpowiedni fundusz na wystawienie pomnika astronomowi, który stoi przed pałacem fundatora.

W okresie Księstwa Warszawskiego Staszic wcale nie pałał uwielbieniem dla Napoleona. Utwierdzony w wierze, że swiłem rządzić niezmiennie prawa natury, pisał, że "Wiechrzyciele pokoju świata" - za jakiego uważał Bonapartego - przeminą". W piśmie do Sejmu Księstwa Warszawskiego (w 1808 roku) odmawiał Cesarzowi Francuzów prawa do miana "Wybawiciele" i "Zbawcy" narodu polskiego. Niemniej jednak, nawoływał naród by wykorzystywał międzynarodową koniunkturę stworzoną przez zwycięstwa Napoleona. "Narodzie, użytkuj z czasu", pisał.

W autonomicznym rządzie Księstwa Warszawskiego, tej namiastki państwa polskiego, Staszic piastował urząd członka Izby Edukacyjnej, członka Dyrekcji Skarbowej, oraz referendarza przy Radzie Stanu. Z ramienia Izby Edukacyjnej czuwał na reorganizacją i rozwojem szkolnictwa powszechnego.

Staszic również zajmował wybitne stanowisko w samorządzie Królestwa Kongresowego. Był bowiem członkiem Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji. Równocześnie piastował urząd dyrektora Wydziału Przemysłu i Kunsztów. W tym okresie pod nadzorem Staszica i z jego ini-

cyjatywy powstało w Polsce kilka przedsiębiorstw metalurgicznych, jak na przykład, odlewnie żelaza w Samsonowie i Nietuliskach Wielkich, fabrykę łopat w Szydłowcu oraz inne. Dzięki niemu powstaje w Kielcach, w 1816 roku, Akademia Górnictwa i Hutnictwa. Wkład Staszica do rozwoju hutnictwa i górnictwa w Polsce jest wielki. Wśród rozlicznych zajęć znajdował on jeszcze czas na współorganizowanie powołanej do życia w końcu 1816 roku, Głównej Szkoły Warszawskiej, nazwanej później uniwersytetem.

Z szeregu jego szlachetnych czynów odnotujemy jeszcze utworzenie we własnych majątkach chłopskiej wspólnoty rolniczej pod nazwą "Towarzystwo Rolnicze Hrubieszowskie". Nabyte majątki w 1807 roku, obejmujące sześć miast i osiem wsi, nadaje Staszic w 1816 roku chłopom na wieczystą własność. Do tego spisuje konstytucję dla tej korporacji rolniczej, zakłada szpital, buduje tartak i młyn. Towarzystwo Hrubieszowskie, przechodząc różne koleje losu, przetrwało do 1939 roku będąc żywym pomnikiem dla człowieka, który uważał, że "Ten kto przez swoje życie poprawi i udoskonali los współczesnych lub całych pokoleń następnych, ten dopełnia całkowicie swojego tu istnienia przeznaczenia, czyli te zamiary, jakie Najwyższe Jeststwo w jego stworzeniu założyło".

Na zakończenie warto będzie przypomnieć jedną z zasad głoszonych przez Staszica, a która dzisiaj powtarzana jest w stosunkach międzynarodowych. "Powtarzam - pisał w "Przestrojach" - iż do sposobności i do bezpieczeństwa wszystkich narodów należy aby w żadnym kraju prawa człowieka gwałcone nie były".

S DĄBROWSKI

Wyobraźmy sobie małe miasteczko w dzisiejszych czasach gdzie szacowni mieszkańcy zakazują swojej młodzieży podniecać się rock'n'rollem. Gdyby to były okolice Moskwy albo przynajmniej takiego Teheranu, rzecz nie wydawałaby się czymś nadzwyczajnym.

Jednakowoż imagowana mieszcza przynależy do kraju, w którym rock'n'roll stał się czymś znacznie więcej niż tylko muzyką. Jak tu więc zakazać komukolwiek owej egzaltacji rockiem, jeśli na dobitkę egzaltacja nazywa się wszystko poczynając od słuchania i na tanecznym koncząc. Tym którzy mają kłopoty z wyobraźnią polecam film Herberta Rossa "Footloose".

To prawda, że obstawałem i obstałem nadal za tolerancją w osądzeniu historii opowiadanych kamerą. Sek jednak w tym że Herbert Ross mając w ręku nie najlepszy scenariusz chciał go opowiedzieć zbyt wielostronnie i zbyt serio. "Footloose" miał być krzywką dwóch gatunków filmowych kranowo różnych dramatu społeczno-psychologicznego i musicalu. Z jednej strony więc serwuje się nam namiastkę filmu Nicholasa Raya "Buntownik bez powodu" ("Rebel Without a Cause"), z drugiej zaś uczestniczymy w zabawie a la "Flashdance".

Klamrą tego wszystkiego jest główny bohater filmu - Ren (Kevin Bacon). To właśnie on, po pierwsze uwielbia rock, po drugie zaś buntuje się. Kevin Bacon wszakże, w przeciwieństwie do swojego pierwowzoru - Jamesa Dena, ma dość konkretny powód

FILM

FOOT- LOOSE

Bacon i Singer

swoich młodzieńczych niepokojów. Otoż w miasteczku Beumont w którym Renowi przyszło zacząć nowe życie, wszyscy nienawidzą współczesnej muzyki. Mało tego istnieje nawet formalny zakaz poruszania się w rytm rockowych dźwięków co, jak mi się wydaje, jest jednoznaczne z zakazem ich słuchania. Sprawcą tego bezprzykładnego kółtństwa jest duchowy przywódca miejscy - pastor Shaw Moore (John Lithgow). Rock jest dla niego formą próby, którą Bóg aranżuje dla grzeszników.

Wstrzemięźliwość, albo raczej wyrzeknięcie się rocka ma być odpowiedzią na tego rodzaju pokusy. Nieco później dowiadujemy się, że parafianie czcigodnego pastora niezupełnie w komplecie podzielają jego zaprzanie. Przede wszystkim, jego własna córka (Lori Singer) woli raczej słuchać nagrań The Police niż

kazania ojca, nie mówiąc już o braku entuzjazmu zony Ren, który z rodziną pastora Moore'a nie ma nic wspólnego (poza tym, że adoruje jego córkę) postanawia oczyścić Beumont z nonsensownych zakazów, a inspiracją do tych poczynań ma być jego wewnętrzne rozdarcie i, przy okazji, wrodzona niepokornosc wobec świata.

Gdy w 1955 roku James Dean nazywany był buntownikiem bez powodu, wszyscy którzy ukuli tę nazwę wiedzieli doskonale co się za nią kryje. Tamte problemy i tamten bunt były bardzo autentyczne. Wbrew mniemaniu rodziców dzieciom nie wystarczały do życia duży dom, duży samochód i perspektywy świetlanej kariery. Nikt z dorosłych nie chciał wtedy odpowiedzieć sobie na pytanie czego w tym wszystkim brakuje?

A pociechom brakowało po prostu odrobiny uwagi której rodzice

zagonieni w poszukiwaniu dolarów, nie mieli czasu okazać Dean i jemu podobni poszukiwali emocjonalnego kontaktu. Łaknęli bazy w oparciu o którą mogliby rozwiązywać swoje moralne konflikty. Ich bunt zrodziła zapewne konstatacja że rodzina na którą tak bardzo liczyli jest ostatnim miejscem gdzie znajdują ewentualne wsparcie.

Przyznam się, że denerwuje mnie termin jakim określono w gruncie rzeczy niewinne dążenia młodych Amerykanów. Jeśli nawet wypowiedzieli posłuszeństwo przestarzałym normom, to i tak nie miało to charakteru rebeli. Była to raczej rozpaczliwa próba zwrocenia na siebie czyjejs uwagi, próba demonstracji dorostemu światu że można być trochę inaczej.

Bohaterowie filmu "Footloose" nie demonstrują nato-

miast nic bowiem ich konflikt jest strasznie niewiarogodny wręcz absurdalny.

W końcu, gdyby nie ta nieszczęsna muzyka można by odnieść wrażenie że młodzież Beumont ma się zupełnie dobrze. Wyszukane stroje, fryzury, mniej wyszukany język. Ba, niektórych zabaw pozadrosłbów im niejedyn uliczny gang Nowego Jorku. Jak zatem uwierzyć w autentyczność niepokojów Rena i jego rówieśników?

Najlepiej w ogóle nie próbować i po prostu zgodzić się, że Dean Pitchford - autor scenariusza do filmu "Footloose" sknocił swoją robotę. Na szczęście nie zepsuł jej totalnie, jako że "Footloose" w części muzyczno-tanecznej prezentuje się zupełnie przywoicie. Potwierdza to tezę że Pitchford - twórca muzyki do popularnego serialu "Fame" znacznie lepiej zna się na nutach niż na prozie.

Te paręnasie piosenek, które w trakcie projekcji śpiewają dla nas między innymi Bonnie Tyler, Deniece Williams i Kenny Loggins (tytułowa kompozycja Footloose) są wysmienicie zsynchronizowane z obrazem i niewątpliwie są silnym punktem filmu "Footloose" jednak, również i tutaj przegrywa wyraźnie z filmem, który próbuje naśladować. Myszle o "Flashdance" Andriana Lyne, obrazie który zrobił oszalałą karierę. To co pokazuje w tancu Kevin Bacon jest nieco gorszej próby, nie mówiąc już o bardzo pretensjonalnej choreografii (finałowy "break-dance" w lawinie złotych cekinów wygląda wręcz śmiesznie).

Przyszło mi do głowy że być może niesprawiedliwie oceniam "Footloose" że być może przy swoich 30 latach nie bardzo mam prawo krytykować coś, co opowiada o losach nastolatków. W porę jednak przypomniałem sobie twarze widzów, którzy kupili bilety na ten sam seans co ja. Choć mieli o połowę lat mniej nie wyglądali na wstrząśniętych, podnieconych czy zachwyconych. Zakładając, że byli w jakimś sensie reprezentatywni dla odbiorców swojego pokolenia konkludować może co najmniej w dwojaki sposób albo ten film nie był dla nich albo też nie był on o nich.

Janusz PIETRUS

Redaguje MAGDA CZYZYCKA

LIRYKA

Kiedy zastanawiamy się nad sensem i istotą poezji, dochodzimy do miejsca, w którym należy sobie zadać pytanie, czy poezja rzeczywiście jest tożsama z twórcą, a raczej czy nam, czytelnikom, wolno sobie ją z nim utożsamiać. Nie sposób przecież ustrzec się od błędów dokonywania tak zwanej analizy wiersza, która ma na celu dotarcie do genetyki poetyckiego słowa. A więc staramy się odgadnąć zamysł poety, powody, jakie skłoniły go do napisania wiersza (czy zawsze muszą być powody?) i z pasją odkrywcy drążymy czarną dziurę w imaginacyjnym portrecie twórcy.

A przecież wiersz to sama ulotność, to sama atmosfera zamknięta w lekkiej poetyckiej formie przekazu i jedynym, co - być może - uda nam się wynieść z przeprowadzonej analizy, będzie niejasne przeczcucie ze pisząc wiersz (prozę, satyrę, dramat) twórcy był może smutny, senny, zły, radosny czy obojętny. A tymczasem wiersze są tylko częścią wyobraźni poety, częścią jego wewnętrznego świata. Skoro powstał wiersz o rozpaczliwym nie znaczący to wcale, że jego autor jest tylko nieszczęśliwy albo tylko samotny. Był po prostu taki moment, jeden smutny moment, w którym poczuł się on źle, samotnie, bez wyjścia i żeby pomóc sobie w oswojeniu demonów napisał wiersz. Gdyby wiersze Ewy Szwajcer ująć w jeden zwarty tomik, to tytuł jego powinien brzmieć właśnie tak - "oswojenie demonów" co również nie znaczyłoby że Ewa - jako poetka ze swoimi demonami walczy. Sama o tym powiedziała kiedyś słowami Rilke'go - "gdyby opuściły mnie moje diabły, odeszłyby i umioły". I tak trzeba czytać te wiersze. Poezja Ewy Szwajcer - współczesnej poetki polskiej - wielokrotnie już była prezentowana na łamach naszej gazety.

Wiersz obłudny

W purpurowej dolinie
otworzyłam oczy
nocą ze srody na czwartek
poszłam - dokąd prowadziły mnie
czyjeś ręce -
z całą łagodnością
niewinnego serca
komukolwiek ofiarowując
Tobie ofiarowuję w pragnieniu
czego Ci ofiarować nie umiem

Jestesmy w więzieniu. Wewnętrzny dziedzinec
ma w sobie coś z Alhambry i coś z Rakowieckiej.
Musz na sobie kołnierz z hiszpańskiej koronki.
Wszędzie kwitną wielkie białe chryzantemy.

Pejzaz jesienny

Ten dzień w szkłe deszczu się roztopiał
ten dzień się kruszył w miasta gwarze
i nagle ciszy wąskim ostrzem
w skroni ci się wbiło przerażenie
świat naraz jakby się odmienił
do oczu ci skoczyły cienie
i coraz dalej uciekały
przechodniów papierowe twarze
Dudniły szarych chmur pochody
pod ich ciężarem drżała ziemia
i małe słońce nie wchodziło
w pejzaz betonu i kamienia

Prosenka o podróży

Spadają liście z drzew
znów nie masz miejsca - wygnaniec
w łódzkie liście mogłas odpłynąć
do jakis lepszych miejsc
lecz przeoczyłas odpowiedni dzień
Spadają liście z drzew
Znowu zabrakło szczęścia
Szczerniały drzewa i spadł śnieg
i trzeba czekać
Opadły liście. Czekasz na właściwą chwilę
Zima cię wcale nie obchodzi
Kiedys popłyniesz
w małej zielonej łódzce
Wiesz to na pewno wiesz

UWAGA!

Zniżkowa
prenumerata

ECHA TYGODNIA
dla nowych Czytelników
tansza o 30%

Tylko \$17.50

za pół roku

- Czek lub Money Order prosimy wystawić na Echo Tygodnia
- Na odwrocie podać imię, nazwisko, adres i kod pocztowy
- Adres: Echa Str. 2 z lewej u góry

Oferta obejmuje też osoby, które korzystały z bezpłatnej prenumeraty

UBEZPIECZENIA

UBEZPIECZENIE NA ZYCIE

czyc samemu, można też ubezpieczyć swego małżonka i dzieci do lat 25. We wszystkich innych wypadkach, aby kogoś ubezpieczyć na życie, musi się mieć jego zgodę.

2 Prawo przewiduje możliwość zwłoki do dni 30, w płatności składek ubezpieczeniowych na życie. Innymi słowy, zwłoka we wpłaceniu składki nie unieważnia kontraktu ubezpieczeniowego, jeśli nie przekracza 30 dni.

3 Polisa ubezpieczeniowa staje się nieważna, jeśli osoba ubezpieczona popełni samobójstwo w okresie dwu lat od daty tej polisy.

4 Osoba ubezpieczona może wyznaczyć, kto po jej śmierci otrzyma wypłatę na podstawie ubezpieczenia sumę.

Prawo wyróżnia dwa rodzaje beneficjentów — osob korzystających z ubezpieczenia w razie śmierci ubezpieczonego. Pierwsza kategoria, to beneficjanci prefe-

rowani (*preferred beneficiaries*). Należą do niej mąż lub żona osoby ubezpieczonej, dzieci, ojciec i matka. Druga kategoria beneficjentów, to osoby uprawnione do otrzymania wypłaty za ubezpieczenie na życie w zamian za jakiś akt, lub na podstawie kontraktu. Należącego do tej kategorii beneficjanta, angielski termin określa jako *beneficiary for value*.

Rodzaje ubezpieczenia na życie

Ubezpieczenie okresowe *Term Insurance*

Jest to ubezpieczenie na określony przeciąg czasu. Ten okres ubezpieczenia waha się w granicach od 5 do 20 lat. W niektórych przypadkach jednak możliwe jest uzyskanie ubezpieczenia okresowego na życie, nawet do wieku 65 lub 70 lat.

Term insurance — ubezpieczenie okresowe, jest w zasadzie u-

bezpieczeniem na ograniczony okres. Bardzo często jednak, osoba ubezpieczona uzyskuje jednocześnie prawo do odnowienia swej polisy ubezpieczeniowej na życie, bez dodatkowego badania lekarskiego, lub prawo do konwersji polisy na stałą polisę ubezpieczającą na życie (*permanent insurance*). Istnieje kilka kategorii ubezpieczeń okresowych na życie. Oto pierwsza z nich.

Ubezpieczenie o wyrównanych płatnościach *Level term*

W tym typie ubezpieczenia, ubezpieczeniowe składki, wpłacane okresowo, pozostają jednakowe, przez ustalony okres. Na przykład, jeśli 40-letni mężczyzna zakupuje okresową polisę ubezpieczeniową na okres lat 20, na 10 tys dolarów, to przez następne

20 lat będzie płacił około 95 dolarów miesięcznie, a firma ubezpieczeniowa wypłaci 10 tys dolarów, jeśli straci życie w tym okresie.

A więc, aby suma ubezpieczenia została wypłacona, śmierć ubezpieczonego musi nastąpić podczas okresu, objętego polisą ubezpieczeniową, czyli w czasie, kiedy osoba ta pozostaje ubezpieczona. Aby utrzymać to ubezpieczenie przez ten okres, czyli aby utrzymać ważność polisy, ubezpieczony płaci regularne, coroczne składki, w jednakowej wysokości. Ogólnie rzecz biorąc, im dłuższy okres ubezpieczenia, tym wyższe składki.

ciąg dalszy za tydzień

Ubezpieczenie na życie polega na tym, że firma ubezpieczeniowa zobowiązuje się wypłacić określoną sumę pieniężną, po śmierci osoby ubezpieczonej. W zamian za to zobowiązanie, firma ubezpieczeniowa otrzymuje, w ustalonych odstępach czasu, określone składki pieniężne.

Warunki ustawowe
1 Musi istnieć materialne zaangażowanie w osobie ubezpieczonego. Angielski termin określa to jako *insurable interest*. Oznacza to, że na życie można się ubezpie-

Mecenas January

PRAGNIESZ STAC SIĘ WŁASCICIELEM DOMU, DZIAŁKI BUDOWLANEJ, DOMKU LETNISKOWEGO? STAN SIĘ NIM PRZY POMOCY NAJWIĘKSZEJ NA ŚWIECIE PARAFIALNEJ

CREDIT UNION SW STANISŁAWA I ŚW KAZIMIERZA KTORA OFERUJE NA POWYŻSZE CELE TRZY TYPY HIPOTEK,

O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU 11%
ZAMKNIĘTE — 11%
OTWARTE — 12%

WSZYSTKIE UBEZPIECZONE NA ZYCIE DO SUMY \$ 30 000 00

CREDIT UNION SW STANISŁAWA I SW KAZIMIERZA

220 Roncesvalles Ave tel 537 2181

2987 Bloor Str W tel 236-1225

12 Denison Ave tel 863-0996

INCOME TAX

Minęła już połowa sezonu podatkowego. Większość z nas ma już za sobą obowiązek wypełnienia zeznania. Jedni oczekują z niecierpliwością zwrotu pieniędzy - tych jest znakomita większość - inni z ciężkim sercem podpisują czek, aby wyrównać swoje zadłużenie w urzędzie podatkowym. Należy przypomnieć, że czek ten mogą być datowane 30 kwietnia, z tym to bowiem dniem upływa ostateczny termin naszych rozliczeń z Revenue Canada.

W tym roku oczekiwanie na zwrot pieniędzy trwa znacznie krócej. Pierwsze czek już zaczęły napływać. Jeszcze raz potwierdza się, że wczesne wysyłanie zeznań podatkowych ma swoje dobre strony.

Każdy sezon podatkowy przynosi nowe doświadczenie i refleksje. Chciałabym się nimi podzielić z Czytelnikami Echa. Może przydadzą się one jeszcze w tym roku, a w każdym razie będą wskazówką na przyszłość.

W wypadku jeżeli najbliższa rodzina, tzn mąż, żona, dzieci, znajdują się poza granicami Kanady i pozostają dalej na utrzymaniu podatnika to może on uzyskać na te osoby takie same ulgi podatkowe jak na rodzinę w

Kanadzie. Musi jednak wykazać się odpowiednimi pokwitowaniami na przesłane pieniądze lub towary. Przesyłki te muszą jednak być dokonywane regularnie i świadczyć o tym, że stanowią one jedyne źródło utrzymania osoby mieszkającej w Polsce, a nie są tylko okazjnymi prezentami.

Niektórzy moi klienci byli w poprzednich latach mylnie informowani, że dowody nadania paczek nie mogą stanowić podstawy do ulgi podatkowej. Nie jest, to zgodne z prawdą. Każda oficjalna forma przesyłki stanowi wystarczający dowód. Natomiast przestrzegam przed przesyłaniem pieniędzy przez tzw okazje. Wprawdzie w Polsce jest to może bardziej opłacalne, to jednak pociąga za sobą straty podatkowe.

Stwierdziłam również, że bardzo wiele ludzi nie wykorzystuje wydatków na przeprowadzkę. Dotyczy to zwłaszcza tych, którzy w roku przeprowadzki nie mieli wystarczająco wysokich dochodów od których musieliby płacić podatek. Nie wiedzą oni o tym, że wydatki związane z przeprowadzką "moving expences" można przeliczyć na rok następny. Warunkiem jednak jest wykazanie tych

wydatków w roku w którym przeprowadzka miała miejsce. W następnym roku zarobki mogą być już większe i wówczas "moving expences" mogą znacznie obniżyć podatek.

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Panu S z London dziękuję za miły list. Pyta Pan czy można w 1984 wpłacić \$1000 na fundusz RHOSP jeśli się ma zamiar w tym samym roku kupić własne mieszkanie.

Oczywiście. Oboje Państwo możecie wpłacić po \$1000 jeszcze przed kupnem mieszkania, a następnie podjąć całą kwotę wraz z odsetkami. Do zeznania podatkowego za r 1984 należy dołączyć specjalny formularz "Disbursement certificate" podając wysokość podjętej sumy oraz dane dotyczące kupna nieruchomości. Chciałabym również przypomnieć, że w czasie od 19 kwietnia 1983 do 1 marca 1985 można skorzystać jeszcze z dodatkowej ulgi podatkowej aż do \$10 000. Warunkiem jest zakup nowo wybudowanej posiadłości oraz niekorzystanie z dotacji (grant) przyznawanej przez Canadian Home Ownership Stimulation Plan. Z dodatkowej ulgi może skorzystać tylko jeden z małżonków, drugi zaś ma ciągle prawo do omawianych wyżej standardowych potrąceń.

ANNA DUBISKA

ANNA DUBISKA
pracownik firmy

H&R BLOCK

THE INCOME TAX PEOPLE

Fachowo wypełnia zeznania podatkowe

Oplaty od \$ 10 00 wzwyż

Zapewniamy klientom załatwienie spornych spraw z Urzędem Podatkowym bez dodatkowych opłat przez cały rok.

EATON'S

Don Mills
447 3331

wew 206

For year round service
District Office
2388 Eglinton Ave East
Scarborough Ontario
M1K 2P3

MÓWIMY PO POLSKU

KENMARK CONSULTANTS

INCOME TAX
wypełniamy w Twoim domu
FINANCIAL COUNSELLING
Obniżamy podatki
podwyższamy dochód
TEL 769-9440, 275-3544
KAZIMIERZ ROMANOWSKI

INCOME TAX SERVICE

Fachowe wykonanie zeznań podatkowych
SOLIDNIE-SZYBKO-TANIO

PIOTR CHWALISZ
TEL 530-0305

INCOME TAX

ANDRZEJ SIKORSKI Tanie i dokładnie wypełnia zeznania podatkowe. Bezpłatne porady, odbiór z twojego domu.

TEL 266 4767

INCOME TAX JAN PERZ, M Econ

Biuro Go West Realty Ltd
2273 Dundas St W
Godz 10 30 20 00 TFI 534-3512

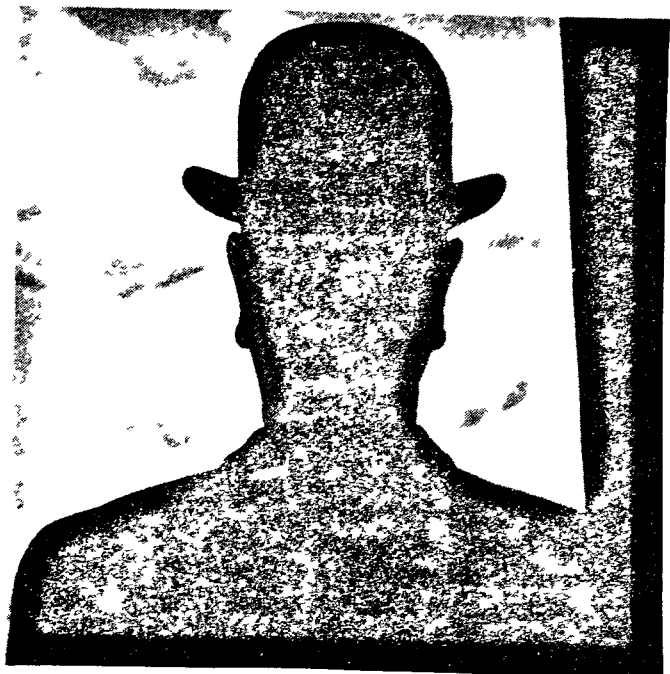
TAX tronix oddział Home Income Tax

2290 BLOOR W (przy Durne) TORONTO TEL 769-4558

W tym roku dzięki zastosowaniu komputera IBM wypełniamy formularze podatkowe jeszcze DOKŁADNIEJ TANIEJ LEPIEJ
● personalne porady ● ceny nie do pobicia ● błyskawiczna obsługa ● wyjeżdżamy do klienta na żądanie
Zapraszamy do obejrzenia naszego biura i urzędzeń J i Z SULIMIERSKI
20% ULGI dla Czytelników ECHA TYGODNIA

poradnia zaufanie

**NIE!
czyli
JAK
BYĆ**

STANOWCZYM

Pan Marek Z pisze

"To nie jest zaden powazny problem ale jednak bardzo przeszkadza w zyciu Uchodze za "miękkiego" Nie umiem nikomu odmowic, jak mnie ktos o cos prosi, nie potrafie walczyć o swoje prawa nawet jak mam rację Ostatnia sprawa przepelnila miarke Kupilem odkurzacz od sprzedawcy ktory wlasciwie wcisnal mi sie do domu i wmusil mi go Rzecz polega na tym, ze mamy calkiem niezły stary odkurzacz, a przez ten zakup musieliśmy pozyczyć pieniądze, zeby zaplacić za mieszkanie Cała rodzina się teraz śmieje, a mnie jest okropnie głupio"

Nasza odpowiedz

Istnieją ludzie, którzy nie potrafia powiedziec NIE Padaja ofiara wędrownego sprzedawcy - "on był przeciez taki miły i sympatyczny, tyle stracił dla mnie czasu - nie mogłem nie kupic, czulem się po prostu zobligowany" Padaja ofiara szefow - "nie potrafilem zaszac podwyżki, jakos tak głupio mi było, teraz wszyscy kolezdy mają, a ja nie" Padaja ofiara rodziny - "dziecko prosilo o nowe ATARI, nie mogłem przeciez odmowic, kupilem, teraz jemy na przemian hamburgery z hot-dogami, bo zabrakło pieniądzy" Padaja ofiara znajomych - "znow stracilem cały wieczor u Iksinskih, nie potrafilem im odmowic, trzymali mnie do polnocy" Padaja ofiara organizacji - "juz trzecią niedziele z rzędu zbieram pieniądze na rzecz , wszyscy powiedzieli, ze nie mają czasu, a przeciez ktos to musi zrobic"

Znalam osobę, która kupila dom, poniewaz "agentka była taka serdeczna, wszędzie ze mną jezdziła i poświęciła mi tyle czasu" (tuz po wprowadzeniu się okazalo się, ze dom ma złą izolację i wszystko trzeba wymieniac)

Ludzie ci na ogol zdaja sobie sprawe z istoty swego problemu Za kazdym razem, gdy uswiadamią sobie, ze padli ofiara czyjejs presji czy manipulacji czują się głupio i mają wyrzuty sumienia - "przeciez mogłem się sprzeciwić, przeciez wiedziałem od początku, ze to pułapka" Przestaja wierzyć w siebie i w swoje umiejętności - "ja się do niczego nie nadaje" Nazywa się ich "ludźmi bez charakteru" i "mięczakami" Mają na ogol także problemy z podejmowaniem decyzji i samodzielnością Są zwykle bardzo wrażliwi i nieodporni na krytykę Czują się zalezni od innych Obawiają się

czyjegos ataku Mają bardzo silny LĘK PRZED AGRESJĄ Dlatego nie chcą nikogo prowokowac swoim "NIE!" Jesli się zgodzą, zaakceptują jego zadania, nic nie grozi im z jego strony - rozumują

Tak więc duza część osob nie potrafi byc stanowcza PO PROSTU ZE STRACHU Ze strachu przed konsekwencjami (zwykle wyimaginowanymi i nieprawdopodobnymi) swojego sprzeciwu Boją się także utraty czyjejs sympatii, przyjazni, szacunku „Jak ja mu odmowię, on na pewno zerwie znajomosc ze mną” Zatem skwapliwie kiwają głową Po co ryzykowac? Lepiej się zgodzic, ja poniosę pewne koszty, ale przynajmniej przyjazni będzie utrzymana W tym wypadku niechęć do sprzeciwu wpływa z silnej POTRZEBY AKCEPTACJI SPOŁECZNEJ Niektorzy ludzie uważają, ze jakikolwiek protest z ich strony, odmowa, krytyczna uwaga, wywołają natychmiast negatywną reakcję otoczenia - otoczenie się od nich odwróci i zostaną sami Dlatego gotowi są zaplacić kazdą cenę za tzw dobre stosunki z innymi A owi "inni" doskonale sobie zdaja sprawe z "miękkosci" swoich znajomych I wykorzystują błyskawicznie ją do własnych celów

Na ogol osoby nie umiejące powiedziec NIE szkodzą tylko sobie i swojej najbliższej rodzinie Zdarza się jednak, ze nie potrafia one powiedziec NIE także wtedy, gdy jest to jednak absolutnie konieczne dla dobra WARTOSCI w ktore wierzą Gdy zagrożone są ich najbardziej podstawowe ideały Demonstracja pod konsulem? Po co się narazac, rodzinie nie dadzą paszportu Ktos powiedzial, ze Polacy nie dorosli do wolności - po co zaprzeczac, sam nie wie co mowi Sasiad robil dowcipy na temat polskiej religijnosci? Nie ma sensu oponowac, po co sobie robic wroga z sąsiada?

Nieumiejętnosc sprzeciwu związana jest z jednej strony z niską samooceną, zagrożonym poczuciem własnej wartosci i lękiem przed brakiem społecznej akceptacji, z drugiej zas - ze zwykłym konformizmem i oportunistycznym przykładem owego oportunisty jest Sejm PRL słusznie skądinąd zwany "niemym" Las podniesionych rąk Sprzeciw wymaga odwagi Więc lepiej nie ryzykowac "Tak" nie kosztuje nic "Nie" kosztuje czasem wolność, a nawet życie

Znacznie częściej jednak nieumiejętnosc owa związana jest z nadmierną wrażliwością, brakiem agresywnosci i obawą przed sprawieniem komus przykrosci Oso-

ba taka nie odmowi kupienia odkurzacza od "sympatycznego" salesmana ("chciałem, zeby dał mi juz spokój"), ale gdy jej podstawowe wartosci są zagrożone potrafi ostro i zdecydowanie zaprotestowac Większosc osob potrafi wykreślić względnie precyzyjną granicę pomiędzy sytuacjami, w ktorych skłonna jest ZGODZIC się, niezależnie od uszczerbku jakiego doznają jej własne interesy, a sytuacjami, w ktorych ZGODA OZNACZA UTRATĘ WŁASNEJ GODNOSCI

Ludzie mający trudności z powiedzeniem NIE twierdzą zwykle, ze nie potrafia przełamac się, choc usilnie probują W decydującym momencie, zdeterminowani wreszcie szefowi "wygarną" w oczy, ze są traktowani niesprawiedliwie i to się musi skonczyc, zaczynają odczuwac suchosc w ustach, pocic się, język i nogi odmawiają posłuszenstwa Zapominają wyuczonej w domu na pamięć kwestii I wszystko zaczyna się od nowa Tylko po to, by znow w decydującej chwili, kiedy juz, juz mają zapukać do drzwi szefa, zabrakło im odwagi

Czy oznacza to, ze juz do konca zycia skazani są na odgrywanie roli Cichego Męczennika czy tez Kozła Ofiarnego, gdziekolwiek się znajdują? I doznawac poczucie winy w kazdej sytuacji, w ktorej powinni byli powiedziec NIE, a nie było ich na to stac?

Od wielu lat psychologowie probują opracowac model skutecznego TRENINGU STANOWCZOSCI (assertiveness training) Jak przekonac jednostkę, ze jej "NIE" nie przyniesie zadnych negatywnych konsekwencji? Ze przeciez większość ludzi rozumie, iz różnice zdan w społeczeństwie są nieuchronne i bezmyslne potakiwanie nie jest koniecznym warunkiem przyjazni? Ze osoby odwazne i mające swoje zdanie ceni się bardziej niz strusi z głową w piasku? Ze, nawet jesli pierwszą reakcją na nasze "NIE" będzie zdziwienie, to po krótkim czasie (znacznie krótszym niz przypuszczamy) przyjdzie zrozumienie i szacunek dla naszej decyzji?

I - oczywiscie - jak przekonac ludzi, ze STANOWCZOSCI MOZNA SIĘ NAUCZYĆ Tak jak tanca czy języka obcego To tylko sprawa naszej motywacji, chęci do uczenia się, wytrwalosci i czasu owemu uczeniu się poświęconego Przyjrzyjmy się więc poszczegolnym krokom owego TRENINGOWI STANOWCZOSCI blizej

TRENING STANOWCZOSCI

1 Przeanalizuj swoje stosunki z ludźmi Przywołaj te sytuacje, w ktorych byłoby lepiej, gdybyś był bardziej stanowczy Kiedy zdarzalo Ci się nie wyrazic swojej opinii tylko dlatego, ze bałeś się reakcji innych ludzi? Wygodnie jest prowadzić rodzaj pamiętnika (przez tydzien lub dluzej) notując sytuacje, w ktorych byłeś niesmiały, agresywny lub tez stanowczy

2 Wybierz te sytuacje, w ktorych odniosłbyś znacznie większą korzyść będąc bardziej stanowczy Kiedy ostatnio byłeś nadmiernie ugrzeczniony, przepraszaający i pozwalales innym ludziom kontrolowac ciebie? Kiedy ostatnio byłeś zły na samego siebie za swój brak odwagi?

3 Skoncentruj się na określonym zdarzeniu z przeszlosci Zamknij oczy i wyobraz sobie wszystko w szczegolach - co powiedziales, co ci odpowiedziano i jak się wówczas czules

4 Zadaj sobie następujące pytania
a) czy patrzyłeś w oczy swojemu rozmowcy, patrznie w dal lub w dol sugeruje niską samoocenę,
b) czy gestykulowales w prawidlowy sposob, czy byłeś rozluźniony, pamiętaj, ze zacisnięte pięści wskazują na agresywnosc, sztywnosc wywołana jest natomiast zwykle nerwowoscia
c) czy podkreślales waznosc tego, co mówisz swoją postawą?
d) jaki miałes wówczas wyraz twarzy?
e) czy mówiles stanowczym i spokojnym głosem? Krzyk znamionuje zlosc, głos cichy i miękki - niesmiałosc, załamujący się - nerwowosc,
f) czy mówiles płynnie, jasno i powoli?
g) czy reagowales w odpowiednim czasie?
h) zastanow się nad trescią swoich wypowiedzi, co było w nich stanowcze, a co nie?

5 Obserwuj osoby, ktore uważasz za stanowcze Traktuj je jako swoje modele, zapamiętuj ich sposoby reagowania i porównuj z twoimi własnymi

6 Zrob liste wszystkich mozliwych zachowan, ktore mogą uczynic Cię bardziej stanowczym

7 Zamknij oczy i wyobrazaj sobie, ze zachowujesz się w bardziej stanowczy sposob Posluz się listą sporządzoną w punkcie 6 Cwicz to tak dlugo dopoki nie bedziesz odczuwal zadnego niepokoju w związku z przejawianiem stanowczosci

8 Cwicz odgrywanie roli osoby stanowczej Popros bliską ci osobę, by ci w tym pomogła i informowala o twoich sukcesach i niedociągnięciach

Wypróbuj nowo nauczzone zachowanie w rzeczywistej sytuacji Zaczni od tych, ktore masz najlepiej wycwiczone Gdy odczuwasz lęk, powtorz punkt 6 i 7

10 Zastanow się nad skutecznoscia swoich zachowan Co było zrobione dobrze, a co zle?

11 Oczekuj troche sukcesow na samym początku, ale na pełną satysfakcję przyjdzie poczekac

Zdaniem autora owego treningu, C Zastrow'a, efekt jest gwarantowany juz po kilku miesiacach cwiczen Powodzenia!

Dr Zofia BOŃCZA

KOMUNIKAT

WYDZIAŁU OSWIATY M TORONTO NA ROK SZKOLNY 1983/84

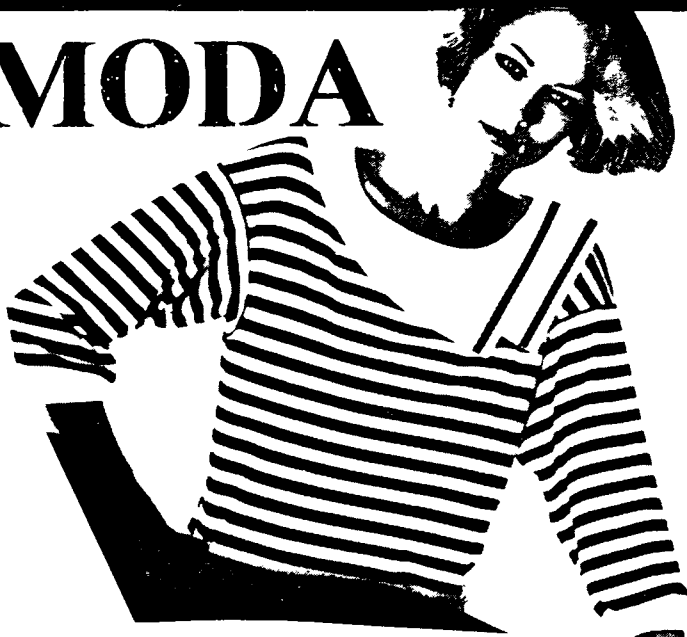
Wydział Oświaty m Toronto (Toronto Board of Education) prowadzi nadal bezpłatne klasy języka angielskiego dla dorosłych i dzieci oraz zapewnia całodzienne klasy przedszkolne dla dzieci w wieku od 2 do 5 lat Tegoroczny program przewiduje wprowadzenie j angielskiego w młodszych klasach przedszkolnych z równoczesnym zachowaniem j polskiego Zajęcia prowadzone są przez wysoko kwalifikowanych nauczycieli

Dzieci 4- i 5-letnie są włączone w regularny program szkolny

Wydział Oświaty m Toronto jest przygotowany do udzielenia daleko idącej pomocy w sprawach związanych z nauką języka angielskiego oraz w sprawach zawodowej asymilacji dorosłych w Kanadzie

W celu uzyskania dokładniejszych informacji proszę telefonowac do biura pani Apolonii ANIELEWICZ tel 535-3777

MODA

żeglarska

Moda sportowa opiera się w tym sezonie na elementach strojów jeździeckiego i żeglarskiego. Strojem żeglarskim zainteresowanie jest ogromne. Dominują proste formy i kontrastowe barwy. Duzo bieli. Czarne i granatowe płaszcze ozywają czerwone szaliki, apaszki czy tenisówki. Stroj żeglarski już niejednokrotnie inspirował projektantów.

Moda dla dzieci i nastolatki przed i po I wojnie preferowała "marynarskie ubranka" - w wersji granatowej - z białą stebnowką na kołnierzu lub w wersji białej z granatowym szlaczkiem.

W latach dwudziestych stylizowany stroj marynarski skojarzony był z niezwykle szerokimi spodniami i kapeluszem.

Łatwiej jest nabyć żeglarski strój niż jacht. Łazurowe Wybrzeże roi się od yachts-menów ze sklepu z modną konfekcją. Ci przebrani za żeglarzy to trochę jak "sportowcy" obnoszący austriackie narty po Krupówkach w Zakopanem. Oczywiście popieramy twórczą, inspirację, nie radzimy jednak przesadzać.

Wprawne oko odroźni wilka morskiego od krupówkowego. Paniom zaś do twarzy w stylizowanych "kapitańskich" czapkach i płaszczach "sudwestkach".

plastikową (zostawiając wycięcie na usta), a następnie ręcznikiem. Pozostawiamy maseczkę na twarzy przez 20-30 minut, po czym zdejmujemy i delikatnie, przez gazę usuwamy zaskorniki. Na koniec oczyszczamy skórę 3% wodą utlenioną i nakładamy ściągającą maseczkę z białka.

Nasze babcie znały także sposób na wzmocnienie tłustych włosów. 8 łyżek suszonego skrzypu (horsetail) zalewamy pół litrem wódki i zostawiamy w ciemnym, szklanym naczyniu na ok. 14 dni. Po dwóch tygodniach nalewkę odcedzamy przez gazę i codziennie wieczorem wcieramy w skórę głowy, masując ją przy tym dokładnie. Dobrze jest również pić napar ziołowy ze skrzypu. Najważniejszą jednak rzeczą przy pielęgnacji przetłuszczających się włosów jest ich bardzo częste mycie!

Pudry

Puder w kamieniu lub proszku jest obowiązującym kosmetykiem w każdym makijażu. Bez niego skóra wygląda nieswieżo już po kilku godzinach, nawet jeżeli stosujemy puder w płynie o matowym odcieniu. Na dzień powinno się używać pudru jasnego, nigdy nie świecącego, dobranego do koloru twarzy i zawsze o ton jaśniejszego od stosowanego pudru w kremie. Na wieczór można używać pudru ciemniejszego i lekko błyszczącego. Sekret odpowiedniego nałożenia pudru jest stosowanie odpowiednich pędzelków, zamiast popularnych gąbek, które po kilkakrotnym użyciu "zbijają się" i powodują, że puder rozkłada się "plackami". Popularna firma "Cover girl" posiada szeroki wybór pudrów w kamieniu (w tym także specjalne pudry dla tłustej cery), które przy swej niskiej cenie, należą do kosmetyków o niezłej jakości.

Klaudyna

Joga na emigracyjny stres

ASANY - pozycje Hathajogi SAWASANA - relaks pełny

Sawa w sanskrycie znaczy nieżywy, martwy. Sawasana to pozycja martwa, bezwładna. Trening Hathajogi zawsze zaczynamy i kończymy Sawasaną, która jest pozycją pozwalającą nam maksymalnie wypocząć w bardzo krótkim czasie. Asanę tę stosujemy również pomiędzy poszczególnymi ćwiczeniami w celu zniwelowania zmęczenia przed przystąpieniem do następnego ćwiczenia. Należy to do reguł jogi. Zwykle 2 min leżenia w Sawasanie pozwalają wypocząć nawet po trudnym ćwiczeniu.

Sawasana, połączona z głębokim oddychaniem jest korzystna dla ludzi cierpiących na zbyt wysokie ciśnienie.

Kładziemy się na wznak i starannie się przyjmując pozycję całkowitego rozluźnienia. Stopy w odległości ok. 25-30 cm od siebie, rozchylamy bezwładnie na zewnątrz. Ręce, spodem dłoni odwrócone w górę, układamy z boków, w odległości ok. 25-30 cm od tułowia. Głowę kładziemy równo,

Sawasana

uważamy, by nie odchylić jej od tyłu i nie zadzierać brody. Najłatwiej jest ułożyć głowę prawidłowo, jeśli najpierw parę razy obrócimy nią po ziemi w prawo i w lewo. Aby się rozluźnić musimy sobie wyobrazić, że ciało nasze jest bardzo ciężkie. Leżąc w relaksie uważamy również by nie przyciskać języka do żebów ani podniebienia. Powinien on być zupełnie luzny, wtedy rozluźniają się również mięśnie twarzy.

Domowe sposoby na wiosenne kłopoty

Metody oczyszczania skóry "domowym przemysłem" wymyśliły już nasze prababki i sposoby te ciągle jeszcze pomagają nam w przezwyciężaniu kłopotów, których następcą szczególnie wiosną przetłuszczająca się cera. Oto jedna z metod na oczyszczenie skóry w domu, powinna być stosowana jednak tylko wtedy, kiedy z jakichś powodów nie możemy wybrać się do kosmetyczki.

W mikserze mielimy łyżkę siemienia lnianego i dwie łyżki rumianku. Zalewamy zioła wrzącą wodą i gotujemy przez parę minut, aż siemię rozgotuje się na gęstą papkę. Tak sporządzona, ciepła maseczkę nakładamy na twarz i szyję, i przykrywamy płatkami ligniny. Na powieki kładziemy kompresy z waty zmoczonej w esencji herbacianej i całą twarz zakrywamy serwetką.

Placek z owocami

2 szklanki cukru, 250 g margaryny, 6 jajek, 12 łyżek mąki pszennej, 3 łyżki mąki ziemniaczanej, 1 szklanka mleka, 1 paczka proszku do pieczenia, wanilia lub inny zapach.

Pieszczochy lubią czekoladę

Jeżeli przepadasz za czekoladą, nie jesteś w tym osamotniona. Psychiatrzy z Thomas Jefferson Medical College, USA, którzy przeprowadzają badania w grupach "czekoladowych fanów" stwierdzili, że czekolada nie tylko wspaniale smakuje, ale także daje swoim "użytkownikom" poczucie bezpieczeństwa (?) i pozwala im wierzyć, że są kochani i akceptowani. To twierdzenie nie usprawiedliwia jednak "przestępstw" czekolady, która - uważa pani na diecie - jest bardziej tłuczona od wszystkich innych słodczy i zawiera duże ilości protein.

Cukier uciierać z margaryną, gdy uzyskamy gładką masę, dodawać kolejno po 1 żółtku. Następnie na przemian mąkę z proszkiem do pieczenia, pianą z białek, mleko i zapach. Mieszać wolno drewnianą łyżką, wylać na dużą blachę, wysmarowaną tłuszczem i posypaną tartą bułką, po czym ułożyć owoce (wg uznania sliwki, truskawki itp.). Piec w średnio gorącym piekarniku około 180°C 1 godzinę.

Przed podaniem posypać cukrem pudrem, lub podawać z bitą śmietaną. Placek jest najlepszy 2-3 godziny po upieczeniu.

Smakosz

Wiosenna oferta!

ZABIEG OCZYSZCZAJĄCO — NAWILŻAJĄCY

TYLKO \$ 25

Reg. \$ 33

KOSMETYCZKA — POLKA

2285 DUNDAS ST W TORONTO
TEL 537-0542

MATRYMONIALNE

BARDZO ATRAKCYJNY WYSOKI PAN po 30-ce wysportowany, głęboko i wszechstronnie wykształcony humanista i filozof w jednej osobie, władający biegle 4 językami i **GRAJĄCY** na 4 INSTRUMENTACH, rozwiązujący mistrzowsko problemy, nie do rozwiązania od 10 lat w Kanadzie, poszukuje dziewczynę idealną, bardzo młodą, bardzo zgrabną, piękną, jak marzenie, inteligentną, bardzo bogatą, z dobrej rodziny, łagodną i ustepliwą, wierną, aż do grobowej deski. Matzenstwo niewykluczone, tylko oferty z fotografią będą rozpatrywane. E T A 2

Sympatyczny z poczuciem humoru, samodzielnym, na kierowniczym stanowisku, absolutnie niezależny, pozna Panią do lat 35, lubiącą podróże, muzykę i kuchnię francuską. Pani musi być także odrobinę romantycznie melancholijna. Poważne oferty proszę kierować: 49 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2K5, Wisła office. A-4

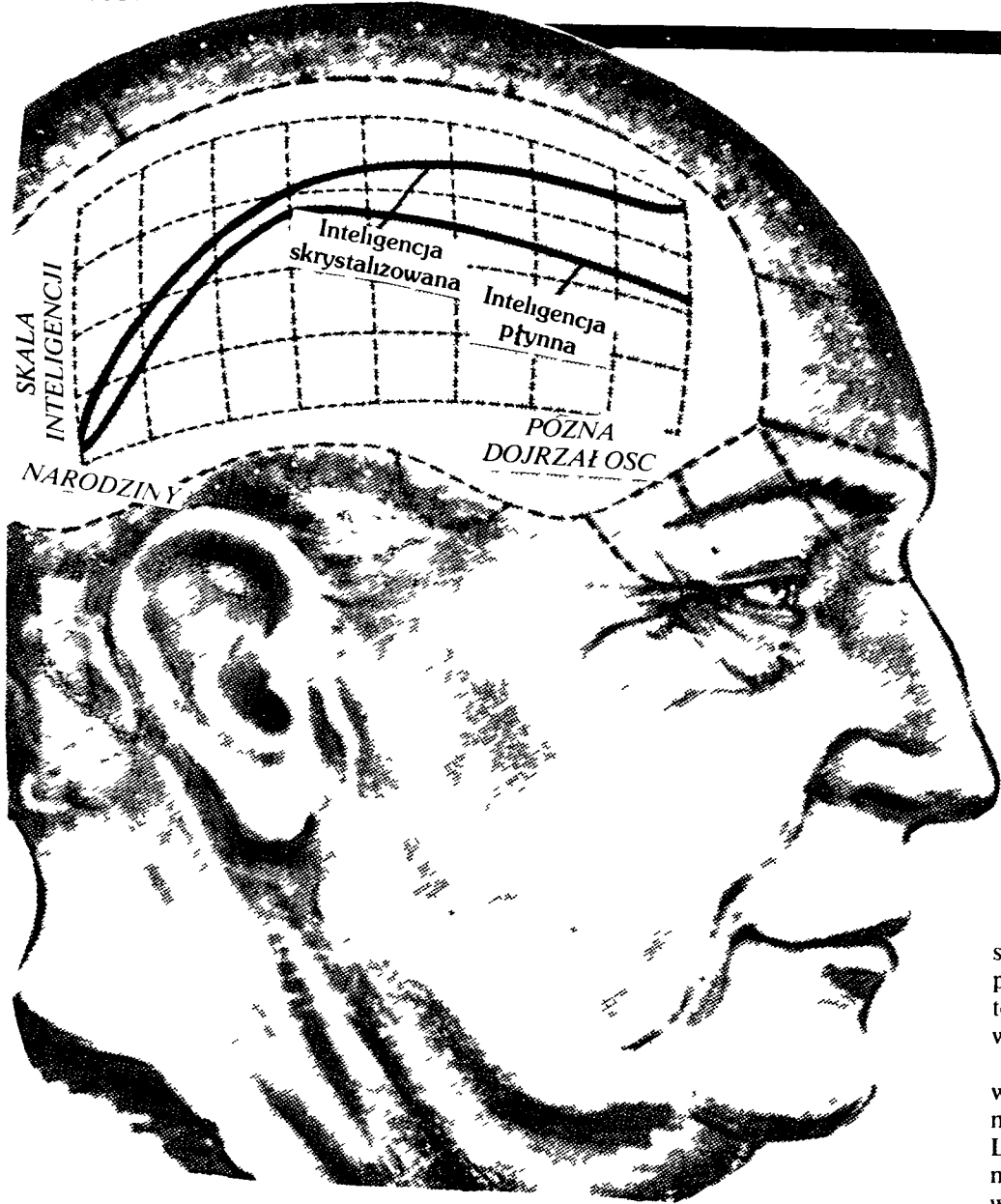
Polak, na stałe zamieszkały w Kanadzie, lat 29, bez nałogów, spokojny, pozna panią do 29 lat. Poważne oferty proszę kierować na adres: red. E T A 7

Polak, inżynier, przebywający 5 lat w Kanadzie, z braku znajomości, pozna panią w wieku 25-35 lat. Poważne oferty kierować redakcją E T A 1

Polka, lat 23, posiadająca stały pobyt w Kanadzie, domatorka, pozna Pana do 27 lat, spokojnego, bez nałogów. Tylko poważne oferty kierować na adres redakcji E T A 5

Wdowa, po 50-tce, w dobrej kondycji, ze fizycznej i psychicznej, z poczuciem humoru, lubiąca taniec, śpiew, podróże i dobrą kuchnię, ze stałym pobyt w Kanadzie, z braku znajomości, chciałyby poznać Pana o podobnych zainteresowaniach. Poważne oferty kierować E T A-6

Niezwykle atrakcyjna, samodzielną, pozna pana w średnim wieku, w celu matrymonialnym, dzieci, mile widziane. Podróże, teatr, muzyka i taniec. Pełna dyskrecja. Aktualne zdjęcia. Kontaktować się listownie. E T A 3

ZDROWIE

Niech żyje mózg - staruszek!

Wykres przedstawia zmiany w dwu typach inteligencji, zachodzące w miarę starzenia się „Inteligencja płynna” słabnie, lecz rośnie do późnej starości, póki człowiek żyje, „inteligencja skryształizowana”

Zdumiały staruszek jest mitem. Najnowsze badania naukowe wykazują, że pewne podstawowe aspekty ludzkiej inteligencji, u osób na ogół zdrowych, wcale nie słabną z wiekiem. Co więcej, u ludzi fizycznie i psychicznie zdrowych, rozwój intelektualny może mieć miejsce jeszcze przez całe lata po przekroczeniu osiemdziesiątki.

U osób zdrowych i aktywnych, **inteligencja skryształizowana** rozwija się w każdym wieku. Inteligencja skryształizowana jest to zdolność do korzystania z nagromadzonego zasobu ogólnej informacji, w celu wydawania sądów i rozwiązywania problemów. Ta własność inteligencji posługuje się na przykład czytelnik, ze zrozumieniem zapoznający się z argumentami w komentarzu prasowym, lub radzący sobie z problemami, dla których nie ma jasnych rozwiązań, a są tylko lepsze lub gorsze rozwiązania alternatywne.

Główne badania w tym zakresie przeprowadził John Horn, psycholog z amerykańskiego uniwersytetu w Denver. Horn twierdzi, że inteligencja skryształizowana rozwija się stale, przez całe życie, choć w starości proces ten może się dokonywać wolniej.

Mogą w podeszłym wieku wystąpić ubytki inteligencji, stwierdza dr Jerry Avorn ze szkoły medycznej w Harvardzie. U zdrowych osób ubytki te są jednak znikome, jeśli w ogóle występują, a w sensie klinicznym nie stanowią nadwątlenia inteligencji. W najgorszym wypadku sprawiają trochę kłopotu, na przykład kiedy się zapomniało numeru telefonu, ale nie stwarzają w życiu codziennym prawdziwych problemów. Historia zna wiele przykładów doskonałości osiągniętej lub zachowanej w późnym wieku, jak w przypadku Michała Anioła czy Marty Graham.

Nowe badania rzucają światło na warunki sprzyjające zachowaniu sprawności umysłu w podeszłym wieku. Oto kluczowe czynniki:

- Utrzymanie kontaktów z ludźmi. U osób, u których na starość inteligencja ulega osłabieniu, proces ten dokonuje się najszybciej wśród tych, co się wycofali z życia.
- Aktywność umysłowa. Osoby wykształcone i kultuwujące swe zainteresowania intelektualnie na ogół powiększają swą inteligencję werbalną przez cały okres starości.

- Waznym czynnikiem jest elastyczna osobowość. Długofalowe badania wykazały, że osoby szczególnie dobrze tolerujące dwuznaczne, niejasne sytuacje i zmieniające się

tysfakcję w nowych przeżyciach w wieku średnim, w porównaniu z innymi najlepiej zachowywały sprawność umysłową na starość.

Dr Horn twierdzi, że u wielu starszych osób doskonalą się zdolność dostrzegania i rozważania rozmaitych aspektów informacji. Jednym z przejawów jest bogata elokwencja ludzi starszych. Mają wielki zasób słów i zwrotów, potrafią tę samą rzecz powiedzieć na pięć różnych sposobów. Badania Horna wykazały, że pod tym względem przewyższali młodych.

Inteligencja płynna to zespół tych władz umysłowych, którymi posługujemy się w pojmowaniu stosunków i układów abstrakcyjnych i w spoglądaniu się nimi, na przykład przy grze w szachy. Horn sądzi, że inteligencja płynna, w miarę starzenia się, może się stawac bardziej wrażliwa na zmiany, zachodzące w systemie nerwowym. U osób zdrowych jednak, ten uszczerbek jest znikomy i nie daje klinicznego uposledzenia.

Właściwości umysłu, blisko związane z inteligencją skryształizowaną, doskonalą się także w okresie starości. Roy i Janet Lachman z uniwersytetu w Houston dokonali pomiarów zasobu informacji, którą ludzie gromadzą zarówno w trakcie formalnego kształcenia się jak i w życiu codziennym. Wiedza ta obejmuje najrozmaitsze fakty, takie jak to, kto jest premierem w Brytanii, i takie, jak na ulicy rozpoznać grożące niebezpieczeństwo. Badania te wykazały, że ten zasób informacji powiększa się z wiekiem, jeszcze po siedemdziesiątce. Co więcej, najstarsza grupa poddana badaniom, lepiej pamiętała te fakty, niż grupy w wieku średnim i między dwudziestką a trzydziestką.

Osłabienie pamięci na starość jest, jak się wydaje, mocno przesadzone, dlatego właśnie, że oczekuje się go z takim lękiem. Marion Perlmutter, w pracy *New Directions in Memory and Aging* stwierdza, że pewne osłabienie pamięci pojawia się już w okresie wczesnej dojrzałości, lecz wtedy nie jest alarmujące. W wieku starszym jest się prawdopodobnie bardziej wrażliwym na ten problem.

Dr Schaefer w Seattle przez wiele lat prowadził badania nad procesem starzenia się. Są to jedne z pierwszych badań zmierzających do ustalenia w jaki sposób z wiekiem zmieniają się władze umysłowe człowieka. Badania te zakończył w połowie lat 1980-tych. Objęły wtedy przeszło 3 tys. o-

sob. Następnie, przez 21 lat, część z nich poddawano testom przez okres 21 lat i niektórzy byli objęci tymi badaniami jeszcze w wieku późnych lat osiemdziesiątych.

U większości ludzi, stwierdził dr Schaefer, występuje pewne istotne osłabienie władz umysłowych po przekroczeniu wieku 80 lat. Lecz niektórzy, wśród objętych badaniami, nie wykazywali żadnego osłabienia umysłowego, odbijającego się ujemnie na ich życiu codziennym. Pewne zdolności i umiejętności słabną tylko w znikomym stopniu, albo nawet na starość się potęgują.

Po siedemdziesiątce występuje u ludzi wielkie zroznicowanie pod względem władz umysłowych, u jednych występuje osłabienie, u innych umysł jest dobrze zakonserwowany.

Jednym z głównych czynników zachowania lub wzmocnienia władz umysłowych, okazał się udział w życiu społecznym, zachowanie żywych kontaktów z ludźmi. Osoby starsze, mieszkające z rodziną i biorące czynny udział w życiu, w okresie 14 lat objętych badaniami wykazały wzmocnienie władz umysłowych. Ci natomiast, co żyli samotnie i z życia się wycofali, doznali osłabienia władz umysłowych. Największe osłabienie zanotowano u wdów, które przez całe życie zajmowały się domem, nigdy nie pracowały zawodowo i miały mało urozmaicone życie.

Badania w Seattle wykazały też, że wyższy poziom intelektualny zachowali na starość ci, co w wieku średnim odznaczali się bardziej elastyczną osobowością i umieli patrzeć na życie z różnych punktów widzenia.

Badania dr Schaefera wykazały, że można odwrócić proces osłabienia takich zdolności, jak orientacja przestrzenna, przy pomocy prostych ćwiczeń. Aby utrzymać formę, nie należy zaniedbywać praktyki. Jak się wydaje, zasada ta obowiązuje nie tylko tam, gdzie w grę wchodzi mięśnie, ale i w odniesieniu do władz umysłowych. Z poglądem tym zgadza się Nancy Denny, psycholog — konsultant z Uniwersytetu Wisconsin. Wazne jest to, co się przez całe życie robiło. Inteligencja werbalna może się na starość doskonalic, bo stale się nią posługujemy.

Dawniejsze badania gerontologiczne wykazywały nieubłagane osłabienie władz umysłowych na starość. Dzis patrzy się na te badania bardzo krytycznym okiem. Wydaje się, że były one źle zaprojektowane w taki sposób, że młodszy dawał większe szanse na osiągnięcie dobrych wyników w testach. Jeden z testów na przykład polegał na zapamiętywaniu par bezsensownych słów. Student na ogół z entuzjazmem zapamiętuje takie rzeczy, ale ludzkość starsza i tym nie zależy i dlatego mogą gorzej wypadac w testach. Dr Avorn z Harvardu podniósł ten problem, zwiastując, że dwudziej-

szymi badaniami, porównującymi władze umysłowe młodych i starych. W wielu wypadkach badania te nie brały pod uwagę w dostatecznym stopniu stanu zdrowia badanych osób i prawdopodobnie wielokrotnie przypisywano osłabienie władz umysłowych podeszłemu wiekowi, gdy rzeczywistość przyczyną była choroba. Nie brano też pod uwagę faktu, że starsi często zazywają różne środki, które mogą się odbijać na pracy umysłu.

W najnowszych badaniach, które przy pomocy odpowiednich nagród motywowały starsze osoby do osiągania dobrych wyników w testach, okazało się, że wyniki te w istotny sposób się poprawiały. Należy tu m. in. czas reakcji, choć tradycyjnie uznawało się, że właśnie czas reakcji z wiekiem nieuchronnie się wydłuża. Badania tego typu sugerują, że osłabienie władz umysłowych na starość należy w dużej mierze przypisywać czynnikom społecznym i psychologicznym, a nie procesowi starzenia się.

W najnowszych badaniach nagromadzono dane naukowe wskazujące, że mózg ludzki wcale się z wiekiem szybko nie degeneruje. W swiecie tych danych wydaje się obecnie, że nie jest wcale prawdą, by następował gwałtowny ubytek komorek nerwowych w mózgu, lub że każdy kieliszek alkoholu niszczy wielką liczbę komorek mózgowych.

Dr Marian Diamond z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley przeprowadziła badania nad utratą komorek mózgowych w miarę starzenia się. Okazało się, że występuje tylko niewielka utrata komorek i, co szczególnie godne uwagi, ma ona miejsce we wczesnym okresie życia. W późniejszych okresach, nawet w wieku bardzo podeszłym, nie następuje już żadna istotna utrata komorek.

Ostatnio amerykański *National Institute of Aging* przeprowadził badania mózgu mężczyzn w wieku od 21 do 83 lat. **Okazało się, że zdrowy, stary mózg jest równie aktywny i sprawny, jak zdrowy, młody mózg.** Zmierzone to na podstawie procesów metabolicznych zachodzących w różnych częściach mózgu.

Podkreśla się też, że prawdopodobnie w przeszłości przypisywano osłabienie wzroku i słuchu zmianom w poziomie działania mózgu, przypisywanym przez niektórych badaczy procesowi starzenia się.

Mozliwe jest też, że w procesie rozwoju mózgu wykształca więcej komorek nerwowych, niż kiedykolwiek będzie w stanie spożytkować i że mimo utraty komorek, zawsze zostaje ich dość, by zapewnić sprawne funkcjonowanie mózgu.

Robert Butler, psycholog i założyciel amerykańskiego *National Institute on Aging* twierdzi, że **zupełnie błędny jest pogląd, iż starość nieuchronnie prowadzi do zgrzybienia, do uwiąznięcia władz umysłowych.** Osłabienie władz umysłowych na starość to objaw choroby, a nie część normalnego procesu starzenia się.

Panuje jednak powszechnie pogląd, że z wiekiem władze umysłowe nieuchronnie podupadają. Pogląd ten czasem prowadzi do błędnego przypisywania odwracalnego osłabienia władz umysłowych u osób starszych, zaczynającemu się uwiąznięciu starości.

W swiecie najnowszych badań, **uwiąznięcie starości coraz bardziej zaczyna wyglądać na mit.** Faktem jest choroba, lecz nie uwiąznięcie umysłu na starość.

HOROSKOP TYGODNIA 7.IV. - 13.IV.

Z teleskopu Esmeraldy

BARAN (Aries)
21 03 - 20 04

Wiosna w pełni czas więc najwazszy aby zebrać się za domo we ogrodowe porządku. Poswieć także więcej uwagi instytucjom charytatywnym odpisz na załączki listy i znajdź trochę czasu na swobodną rozmowę z dziećmi

Tydzien pełen zajęć bo i roman tyczne randki i spotkania w gronie przyjaciół i specjalnie przyjeżdżających na które zostaniesz oficjalnie zaproszony. Będziesz się cieszył dużą popularnością w gronie znajomych i to doskonale wpłynie na twój nastrój. Oddając się jednak przyjemnościom nie zapomnij o kims kto znajduje się w kłopotach i czeka na twoją pomoc. Nie wolno ci go teraz zawieść

BYK (Taurus)
21 04 - 21 05

Zadanie z nałożonych na ciebie obowiązków nie przysporzą ci teraz trudności. Nie zapomnij jednak aby dbać o swoją kondycję fizyczną. A więc odpowiednio dobrana dieta, ćwiczenia gimnastyczne, długie spacery i sam zaczynasz zauważać efekty

Zauważył je także ktoś na kim ostatnio ci bardzo zależy i twoje sprawy uczuciowe znajdują się wreszcie pod szczęśliwą gwiazdą. Wspomiałe perspektywy finansowe a także możliwości dodatkowych dochodów. W końcu tygodnia uda ci się wreszcie zamknąć stare sprawy i poczujesz się w pełni usatysfakcjonowany

BLIŹNIAKI (Gemini)
22 05 - 21 06

Wpływ planety sprawi że twoje życie nabierze nieoczekiwanych barw i odcieni. Kto wie czy nie zdarzy się także coś zupełnie nie zwykłego co zakłóci tok codziennych spraw i sprawi że zaczniesz poważniej niż zwykle zastanawiać się nad przyszłością. Dyskusje na temat finansowe najlepiej przeprowadzić 8 go i to w godzinach przedpołudniowych. Sytuacja zas domowa wymaga twojej pilnej interwencji. Trzeba zadbać także o sprawy zdrowotne może warto rozpocząć dietę. Jeżeli myślisz o poważnym zajęciu się swoim starym hobby w tym tygodniu masz ku temu znakomite predyspozycje

RAK (Cancer)
22 06 - 23 07

Wszystko w twoim reku tak zwski jak i straty. Grac będziesz w tym tygodniu ważną rolę na arenie zawodowej i powinienes starać się o to aby zabłysnąć oryginalnymi projektami. 9 ty jest twoim dniem mozesz bowiem tego dnia przezwyciężyć wszystkie trudności i zaprezentować swoje możliwości na szerszym forum. Dla Raków parających się pracą tworczą szczególnie z dziedzinie literatury, nauk komite prognozy. Jedynie co przysporzy ci może kłopotów w tym tygodniu to sprawy związane z wychowaniem dzieci i koniecznie trzeba zainteresować zanim będzie za późno na cokolwiek

LEW (Leo)
24 07 - 23 08

Nie wolno ci schodzić z obranej drogi choćby nie wiem jakich wpływów i presji używali otaczający ci znajomi. Tym razem to ty masz rację i konsekwencja w postępowaniu jest w tej chwili sprawą najważniejszą. Zamieszanie wokół ciebie sprawi że będziesz chciał znaleźć się z dala od wszystkiego. Wyrwać z depresji może ci jedynie zycieli wy ci przyjaciel i ty sam przez nawiązwanie nowych kontaktów i znajomości. Warto również odnowić stare przyjaźnie i dowiedzieć się kto żyje tuż za ścianą. Zainteresuj się zdrowiem kogoś starszego / rodziny. 13 go mozesz spodziewać się wspomnianych nieoczekiwanych dochodów nie przeciesz szansy

PANNA (Virgo)
24 08 - 23 09

W nadchodzący tydzień wejdiesz w znakomitej kondycji psychicznej. Dzięki temu będziesz mógł znaleźć nową drogę w organizowaniu wszystkich twoich spraw dotyczących zarówno sytuacji w domu jak i problemów zawodowych. Informacje otrzymane 9 go sprawią że zycie będzie w oczekiwaniu na coś wspomnianego o czym jesteś pewien że się zdarzy. Nie zapomnij jednak o unormowaniu spraw finansowych i zadbaniu o własne zdrowie. Zapomniales tu pełnie o wizytach kontrolnych u lekarza i dentysty. 12 go za wszelką cenę zachowaj twarz i staraj się być po prostu sobą. To najlepsza droga do sukcesu

WAGA (Libra)
24 09 - 23 10

Wspomiałe możliwości aby znaleźć płaszczyzny porozumienia z kims kto od dawna nie chciał słuchać tego co miałes mu do powiedzenia. Mile kontakty sąsiedzkie pomogą rozwiązać wiele problemów ale nie używaj presji w stosunku do kogoś kto jeszcze się nie zadeklarował

W pracy wszystko układac się będzie dobrze szczególnie zajęcia wykonane razem ze współpracownikami przyniosą ci wiele satysfakcji. Na płaszczyźnie domowej warto zainteresować się zamieśbnymi od dawna drobiazgami

13 go unikaj sprzeczek i nie wypowiadaj kontrowersyjnych opinii

SKORPION (Scorpio)
24 10 - 23 11

Przed tobą tydzień luzny pełen miłych rozrywek a czas spędzony w gronie przyjaciół na długo pozostanie w twojej pamięci. Staraj się o poszerzenie swoich horyzontów i sprezyzowanie zainteresowań. Nie można się znać jednocześnie na wszystkim więc koniecznie uporządkuj chaos wiedzy. Wszystkie sprawy prawne dobrze będzie załatwiać 9 go

Ktos od ciebie młodszy zaskokuje Cię być może nieoczekiwanym żądaniem ale nie daj tego po sobie poznać i staraj się zachować całkiem naturalnie. Dobre prognozy dla zakochanych Skorpionów przed Wami szczególnie ważne wydarzenia. Nie wolno się pogubić we własnych uczuciach!

STRZELEC (Sagittarius)
23 11 - 21 12

Tydzien zacznie się od prób przezwyciężenia własnego lenistwa i będą takie dni w których nie będziesz miał w ogole ochoty ruszac się z ciepłego fotela. A tymczasem czeka cię okres rozznych nieporozumień. Partner może mieć do ciebie zał o decyzje podejmowane bez jego wiedzy i akceptacji. Tak czy owak masz prawo do własnych sekretów i po wmines starać się wytłumaczyć to partnerowi. W końcu tygodnia należy koniecznie opracować perspektywiczny plan działania

Pomogą ci w tym nawiązane nie dawno ciekawe znajomości i nie oczekiwany przyływ gotówki który stanie się twoim udziałem 12 go

KOZIOROŻEK (CAPRICORN)
22 12 - 20 01

Pierwsze dni tygodnia nie naj lepsze na romantycznie umiesienia flirty i frywolność w postępowaniu. Twoje zainteresowania powinny teraz dotyczyć pracy, gymnastycznych ćwiczeń, diety i twojego zdrowia w ogole. Jeżeli natomiast wybierasz się w podróż gwiazdy przyświecają jej 9 go ale unikaj w czasie jej trwania wszystkiego co traci ekstrawagancją

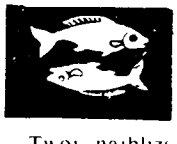
Zajmij się nauką, lekturą, studium interesujących cię zagadnień a w końcu tygodnia zaprezentuj to w nieoczekiwany sposób. Nie próbuj zawrócić w głowie komus kogoś wdziękiem i urodą czujesz się oczarowany. Nie jest to metoda aby osiągnąć to o czym marzysz

WODNIK (Aquarius)
21 01 - 19 02

Dobre perspektywy na płaszczyznach materialnych. Mozesz w nieoczekiwany sposób znaleźć się na znakomitej pozycji z której droga prowadzi prosto do sukcesu

Nieporozumienia jakie za istniały między tobą a przyjaciellem dadzą się łatwo wyjaśnić w szczerzej rozmowie. Dobry tydzień na podroże i rozwijanie dynaicznych i nowatorskich projektów. Wiele zależy od wrazenia jakie wywrzesz na liczących się osobach. 12 go mozesz zadac sobie i swiatu wiele pytań. Na wszystkie bowiem bez trudu znajdziesz odpowiedź i to co dotąd wydawało się być nierealne okaze się być oczywiste i proste

RYBY (Pisces)
20 02 - 20 03

Twoi najbliższy przyjaciel wywrze olbrzymi wpływ na wszystko co dzieć się będzie w nadchodzącym tygodniu. Uda ci się bowiem połączyć w jedną spójną całość wszystkie płaszczyzny twojego życia i to sprawi że poczujesz się wreszcie bezpiecznie i stabilnie. Warto powrócić do wspomnień i odnowić stare znajomości. 10-go mozesz nauczyć się czegoś nowego co pomoze ci w zrozumieniu spraw dotyczących własnej osobowości. Nie zapomnij o załącznej korespondencji i przemyśl raz jeszcze planowaną inwestycję. Być może warto zwrócić się o poradę do twojego banku? 12 go czeka cię niecodzienna dyskusja dotycząca spraw filozofii i ducha

5 C Borzywoja, Honorusza, Ireny, Krescencji, Wincentego
6 P Celestyna, Izoldy, Korneli, Sykstusa, Wilhelma
7 S Donata, Hermana, Przecława, Rufina, Saturnina
8 N Cezaryny, Dionizego, Julii, Radosława
9 P Dobrosławy, Dymitra, Mai, Marcelego, Pafnucego
10 W Apolonu, Fulwu, Makarego, Michała, Polidora
11 S Filipa, Jaromura, Leona, Stanisława

PROVIDENT REALTY LTD.
656-0011
695 St Clair Ave West

BOŻENA KASPROWICZ
pomocze w kupnie i sprzedaży domu lub nieruchomości

EMPERESS TRAVEL AGENCY Ltd
PRZELOTY DO POLSKI WYCIECZKI niskie ceny
PRZEDSTAWICIEL PKO
Właścicielka RENATA OKOŁO KUŁAK
- CZARTERY DO POLSKI 1984
Bezpośrednie połączenia Toronto Warszawa Toronto
Polskimi Liniami Lotniczymi LOT
SPECJALNY CZARTER NA WIELKANOC TYLKO \$775
Odlot 19 kwietnia powrot 12 26 maja 9-30 czerwca i 2 lipca
po szczegółowe informacje prosimy dzwonić
TEL 536-3554 536-6991
185 Roncesvalles Ave Toronto M6R 2L5 (naprzeciwko Credit Union)

Bronisław Konopka zam Zambrow - Polska (obecny adres Ateny, Semiramis, Aristotelou 18 - Greece) poszukuje Eugeniusza Zalewskiego zamieszkałego w Ontario urodzonego Polska, Sanie-Dąb gmina Kołaki pow Łomża

49 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario M6R 2K5
TEL 534 - 9864

TADEUSZ KACZOR - "BAŁTYK SERVICE"
9850 Papineau No 16, Montreal, Que H2B 1Z8
TEL (514) 382 - 3817

Jedyna Firma Wysyłająca Do Polski Towar Na Zlecenie!!

POLECA

- ARTYKUŁY SPOŻYWCZE
- SAMOCHODY I CIĄGNIKI
- LEKARSTWA
- ARTYKUŁY GOSPODARCZE
- ALKOHOL I SOKI
- OWOCE CYTRUSOWE
- DYWANY, FIRANKI ITP
- BILETY LOTNICZE DO POLSKI

NAJMNIEJSZE ZAMOWIENIE \$ 30
ALBO PACZKA 5 KG MINIMUM

KAWA ZIARNISTA NAJTANSZA - \$ 6 ZA KG,
DŻINSY 3 PARY \$ 39

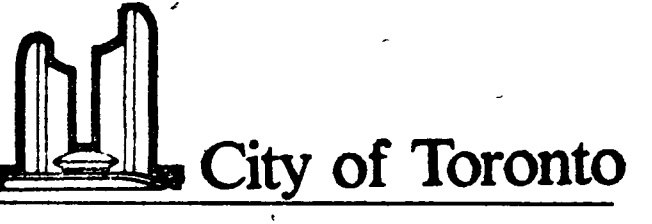
WSZYSTKIE PACZKI DOSTARCZANE SĄ DO RĄK ODBIORCY

oferujemy

NAJNIŻSZE CENY W AMERYCE POŁNOECNEJ
OPLĄTY W DOLARACH KANADYJSKICH

Najnowsze ograniczenia w Polsce dla firm wysyłających paczki naszej firmy nie dotyczą!

do odwoł

Zmiany w odbiorze śmieci.

Wielki Piątek
20 kwietnia 1984
Poniedziałek Wielkanocny
23 kwietnia 1984

są dniami świątecznymi dla pracowników państwowych
W tych dniach nie będą zbierane śmieci. Zbierane będą dopiero w następnym stałym terminie
W srodę 25 kwietnia nie będą zbierane gazety i większe artykuły. Odbiór tych materiałów będzie miał miejsce w srodę, 2 maja
Prosimy o przestrzeganie wyżej wymienionych terminów
Przypominamy, że w Toronto mamy 18 punktów skupu opakowań szklanych i metalowych
Od stycznia zebrano w nich 196 ton gazet, 53 tony szkła i 6 ton blachy cynkowej
Pełniejszą informację w tej sprawie otrzymasz pod telefonem 947-7742

R M Bremner P Eng F I C E
inspektor robot publicznych

BRYDŻ

CZY MUSIAŁEŚ LEZEĆ ?

ODCINEK

REDAGUJE

JERZY BĘDOWSKI

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW: ♠ PIK ♥ K ER ♦ KARO ♣ TREFL BA = BEZ ATU
 K' = KONTRA RK' = REKONTRA --- A=AS K=KRÓL Q=DAMA J=WALET X=BLOTKA
 P = PÓKNOC Z = ZACHÓD W = WSCHÓD D = DEKLARANT (ROZGRYMAJĄCY)

68

LICYTACJA D C OTWARCIA

Oto kilka przykładów w jaki sposób otwierać kartę 3-kolorową

- ♠ KJxx
 - ♥ KQxx
 - ♦ x
 - ♣ KJxx
- otwieramy 1 trefl
- ♠ Axxx
 - ♥ -
 - ♦ Axxx
 - ♣ Axxxx
- otwieramy 1 karo
- ♠ x
 - ♥ KQxx
 - ♦ KQxx
 - ♣ KJxx
- otwieramy wyjątkowo 1 trefl aby mieć łatwą powtórkę

Zanim przystąpimy do omawiania dalszych aspektów licytacji pragnę dać Czytelnikom trochę wytchnienia oraz czas na przetrwanie wiadomości omawianych w poprzednich odcinkach. A także przypuszczam, że niektórych czytelników, zwłaszcza tych bardziej doświadczonych, bardziej interesują problemy rozgrywkowe. Toteż dajmy im trochę strawy duchowej aby się mogli pogimnastykować umysłowo

PROBLEM ROZGRYWKOWY NR 35

Licytacja

	D	Z	P	W
Wyjście: Król pik	2 kier	Pas	2 BA	Pas
	4 kier	Pas	Pas	Pas

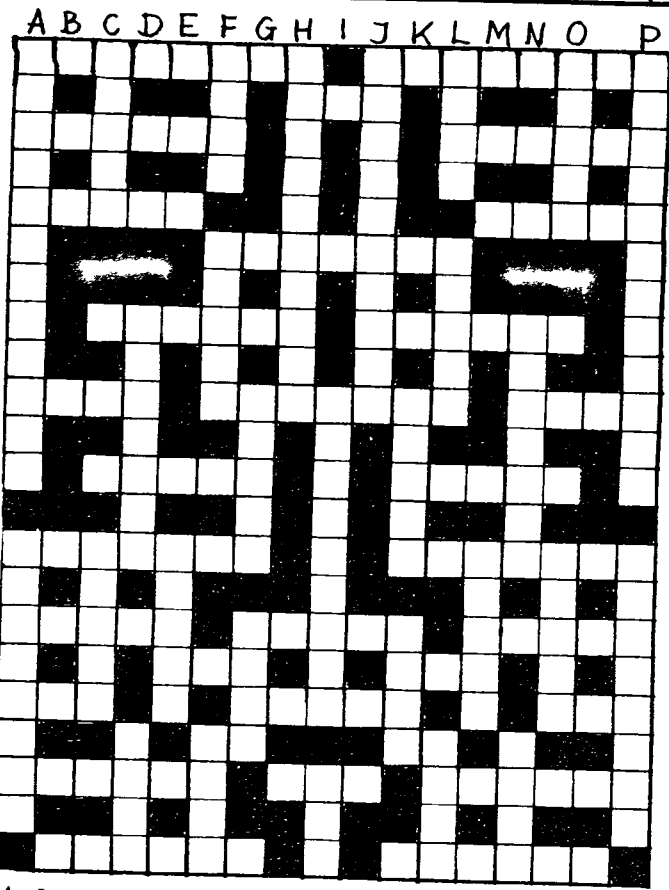
Jakiś dźwięczny powiedział kiedyś " Istnieją dwa sposoby na to aby się dowiedzieć kiedy słaby gracz ma silną rękę. Najpierw mu się twarz rozjaśnia a potem spartoli grę"

Tak było i w tym rozdaniu Gracz D zobaczywszy swoją rękę miał minę rozanieloną. Otworzył 2 kier i już się szykował do szlemika. Kto wie? Może nawet do wielkiego szlema!

Trochę mu mina zrzędzła gdy usłyszał negatywną odpowiedź partnera. A no, trudno. Niemniej, widząc u siebie 9 pewnych lew pomyślał " Chyba mam prawo posadzać partnera o posiadanie choćby tej jednej nędznej lewy. No i korona też piechota nie chodzi!" Toteż śmiało zaliczył dograna. Gdy partner się rozłożył nastąpiła konsternacja. " Też sobie znalazłem partnera. Nie stać go na tę jedną głupią lewę. Patałach!"

Tu mała dygresja. Chodząc jeszcze do gimnazjum, oj, miało się kiedyś te 16 latków (Mój Boże - kiedy to było? I czy oby naprawdę było?) zostałem zaproszony do rodziców kolegi na partię brydża. Sytuacja była podobna do tej jak w nr 35 z tym, że to ja byłem w pozycji gracza P a ojciec kolegi, starszy już pan w pozycji D. Gdy zobaczył moją kartę spojrział na mnie z politowaniem i powiedział " Wy młodzi - wam nawet karta nie idzie!" No nic dziwnego, były to przecież te przysłowione " cieżące lata", to skąd miałem wziąć kartę "jak na byka?"

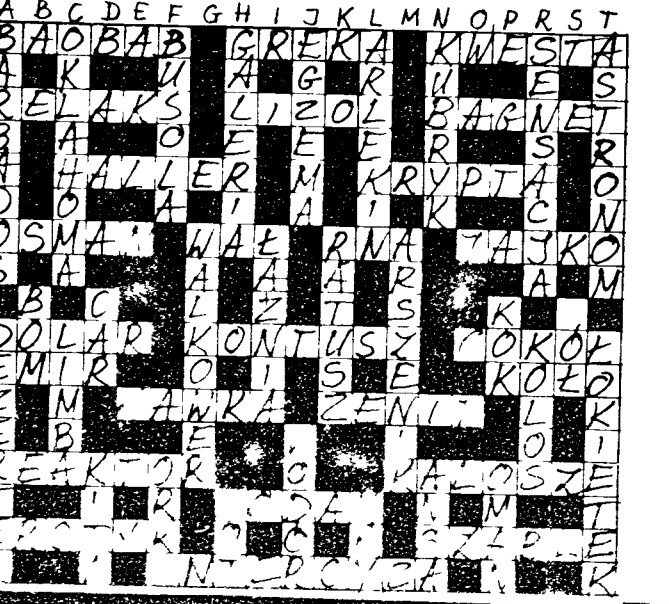
A tymczasem nasz deklarant zorał wszystkie atuty, oba Asy oddał ostatnie 4 lewy. Wiadomo! Czytelniku jak miał rozegrać?

KRZYŻÓWKA NR 77

Pozomo

- 1-A w obsadce pióra
- 1-J jeden z bohaterów "Iliady"
- 2-H ptak padlinozerny
- 3-A przetarg publiczny
- 3-L na wino lub gęsi samiec
- 5-A kraj afrykański
- 5-M napis nad sklepem
- 6-F polski etnograf XIX w
- 7-C dawna miara zboża
- 7-J do odmierzenia czasu sprintera
- 8-A rownoległobok foremny
- 8-F na męskich szyjach
- 8-N szata Hinduski
- 9-C barok, gotyk, rokoko w architekturze
- 9-K kamienne usypisko w gorach
- 10-A bagaz ręczny
- 10-K miasto w Polsce
- 11-A chałupa
- 11-G lina stalowa usztywniająca maszt
- 11-M potężna małpa
- 12-E wypadków lub rzeczny
- 12-K amerykańska agencja wywiadowcza
- 13-A wielkie koty
- 13-G meksykańska roślina
- 13-O imię z elementarza
- 14-F popularne powiedzenie amerykańskie
- 14-K symbol chem sodu
- 15-A skryt dłużny
- 15-H ptak ozdobny
- 15-I jeden z metali
- 16-B prezydent USA w 1945
- 16-K mizykujące owady groniki

1570 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONT. CANADA M9P 1A4
 TEL. (416) 531-8786

PRZESYŁKI DO POLSKI

SPECJALNE CENY

- PACZKI MORSKIE \$1 35/kg dostawa do 8 tygodni
- PACZKI MORSKIE EKSPRESOWE \$3 25/kg dostawa do 4 tygodni
- PACZKI LOTNICZE \$3 65/kg dostawa do 21 dni

- Przyjmujemy każdą przesyłkę
- Od 4 kilogramów bez dodatkowych opłat, w przypadku paczki mniejszej \$0 50 za każdy brakujący kilogram)
- Gwarantujemy dostawę do drzwi odbiorcy w Polsce
- Zwrotne potwierdzenie odbioru paczki
- Ubezpieczenie przesyłki zgodnie z jej wartością
- Uprzejmą i solidną obsługę w Kanadzie i w Polsce

Uwaga nowość! Jako jedyna firma gwarantujemy zwrot poniesionych opłat za niewywiązanie się z podanych warunków dostawy

- Oferujemy
- Zestawy towarów do wyboru (kawa, herbata, owoce cytrusowe itp.) (Minimum zamówienia \$30)
- Przesyłkę pieniędzy
- Maszyny i urządzenia gospodarstwa domowego
- Samochody, traktory, maszyny budowlane
- Odzież, wełna

UWAGA! PAST UWAGA!

samochód osobowy

POLSKI FIAT 126 p

Główna nagroda wielkiego konkursu dla nadawców

przesyłek do Polski nadanych przez nasz serwis

Szczegółowych informacji udzieli nasz autoryzowany dealer

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

PONTIAC, BUICK, CADILLAC

Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję na (Parts & Labour)

GENERAL MOTORS

pożyczka na samochód
 Specjalizuję się w otrzymaniu pożyczki na samochód dla nowo przybyłych minimalna wpłata niskie miesięczne spłaty

Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko

ARNOLD PENK

(Wyrozniony przez GM jako "Senior master salesman")
 PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW LUB UBEZPIECZEN PROSZĘ DZWOŃC 964-3211 LUB DO DOMU W KAŻDYCH GODZINACH 731-0757 ZOSTAWIAJĄC NAZWISKO I NUMER TELEFONU
 832 BAY ST., TORONTO (przy College St.)

Pionowo

- 1-A dziedziczą spadek
- 1-C łąso
- 1-F wejście do czołgu, kanału
- 1-H wchłonięcie adaptacja
- 1-J wlew krwi do mózgu
- 1-L miasto siedziba Trybunału Międzynarodowego
- 1-O dyletanci
- 1-P nazwisko najslawniejszego włoskiego lutnika
- 6-F donski lub zaporoski
- 6-I płytkie jaskinie
- 7-D kopia powielane metoda druku
- 7-N iść lub porażać pospiesznie

Pionowo

- 8-I włoczęga, tramp
- 8-K szerszy od siekiery
- 10-A rekwizyt dziewiętnastowiecznej damy lub Chinki
- 10-C tropikalne pnącza
- 10-E widmo, widziadło
- 10-M pierwsze imię Allana Poe
- 10-O np polarna
- 10-P raj dla bohaterów w mitologii germanskiej
- 11-G szczatki rozbitego statku
- 11-K staropolski zwrot grzesnościowy
- 14-D azjatyckie bydło
- 14-F choroba zakaźna
- 14-I gory w Ameryce Płd
- 14-N stonka Glinny
- 15-WZŁĘCZKA

KONTAKT - miesięcznik redagowany przez członków i współpracowników NSZZ "Solidarność"

Przedstawicielem na Kanadę jest **Hania Fedorowicz**,
111 Almyer Ave Ottawa, Ont K1S 2X6

w Toronto - pan Krzysztof Buettner, 575 Queen Str W
Toronto, Ont M5V 2B6

lub telefonicznie 533-9471 (Elzbieta Wolska)

DOROBIEK POLONIJNY "DWUSTONA ROCZNICA ONTARIO I 150 LAT TORONTO ECHO OJCZYŹNY" polski program radiowy urzędu
dnia 8 kwietnia o 3 30 p p w West Park Secondary School
AUDITORIUM

na który zaprasza wszystkich miłośników dobrej piosenki
muzyki tanecznej i satyry. **Udział biorą:** Ks. A. Baksik
Słowo wstępne G. Kuczynska, *śpiew* T. Klimuszko, *Kęśnik*
poezja K. Komorowska, *Z Kabot, satyra* R. Szczęsny
tance jazz cygański polka humorystyczna - B. Szabunia,
M. Szabunia, G. Smatkiwicz, *D. Kęśnik kujawiacy* - J. Mielczarek
orkiestra S. Sobolewski i inni
Wstęp: dorośli \$5.00, dzieci \$2.50
ZYCZYMY PRZYJEMNEJ ZABAWY

"POLONEZ" Polski program radiowy
Producent **MAREK J. GOŁDYN**
2120 Bloor St W Toronto, M6S 1M8, Tel (416) 762-7401
W soboty 3 30 - 4 30 1250 AM CHWO

"RADIO VICTORIA" od 10 30 a m do 11 00 a m
w niedziele na stacji WHLD 1230 AM

POLSKI PROGRAM RADIOWY
na stacji CJUB w VANCOUVER - 1470 AM
w każdą niedzielę od 14 30 do 16 00
Prowadzi **STASIA MAŁCZYŃSKA** i **TONY IOCHLIN**
Tel 946-9617
Wiadomości z Polski, ogłoszenia i komunikaty polonijne,
komentarze, koncert życzeń, ogłoszenia handlowe

'PANI JADWIGA' Polski program radiowy
"PANI JADWIGA" Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz 1 do 2
w każdą sobotę *Reklamy i ogłoszenia handlowe*
oraz wszelkie komunikaty - przyjmuje się telefonicznie
691-8789

"POLONIA REVIEW" Polski Program Telewizyjny

Wtorki i piątki - godzina 7 30 wieczorem,
Czwartki - godzina 6 30 wieczorem na kanale 10
(Maclean Hunter Parkdale)
Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia
Polonii kanadyjskiej

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

Uprzejmie zawiadamiamy, że następne zebranie towarzyskie odbędzie się w dniu 6 KWIETNIA o godz 8 wiecz w sali SPK, 206 Beverley
Prof. Sharon Williams, z York University, specjalistka od prawa międzynarodowego wygłosi odczyt pt
Polskie Skarby w Ottawie - Kontrowersja Międzynarodowa
Prelegentka jest prawnikiem zajmującym się sprawami restytucji dóbr kulturalnych. Na temat polskich skarbow narodowych pisała swoją pracę magisterską
Zapraszamy wszystkich członków i sympatyków
Wstęp członkowie \$3, nieczłonkowie \$4, nowo przybyli niepracujący \$2

Zarząd

CREDIT UNION
SW STANISŁAWA
i SW KAZIMIERZA

ZAWIADOMIENIE

Zarząd Credit Union sw Stanisława i sw Kazimierza z a w i a d a m i a, że tegoroczne **WALNE ZEBRANIE** odbędzie się w niedzielę 8 KWIETNIA 1984 o godz 3 30 po poł w audytorium parafii sw Kazimierza przy ulicy 154 Roncesvalles

Prosimy wszystkich o punktualność oraz o okazywanie przy wejściu książeczek członkowskich (shares)

ZARZĄD

77 78

TORONTO KOMUNIKATY

KOMUNIKAT

CENTRALNY KOMITET POLSKICH ORGANIZACJI WETERANSKICH TORONTO-OSHAWA, zawiadamia, że w dniu 8 kwietnia 1984 roku w Kościele Matki Boskiej (1996 Daven Port Road, Toronto) o godzinie 11 30 zostanie odprawiona uroczysta Msza Święta za pomordowanych w Katyniu Żołnierzy Polskich w 1940 r. Organizacje weteranckie i kombatanckie ze sztandarami, delegacje organizacji polonijnych, młodzieżowych, harcerskich również ze sztandarami, wraz z Polonią torontorską, są proszone o liczne przybycie na tę uroczystość. Zbiórka sztandarów w klasie szkolnej obojętnej o godzinie 11 00

Za Zarząd
Stefan Falkowski - Przewodniczący
76-77

Złożenie wienca oraz Apel Poległych pod pomnikiem katyńskim sobota 7 KWIETNIA 1984 godzina 8 wieczor
PCAG

DEMONSTRACJA

**SOLIDARNOSC Z GŁODOWKĄ BISKUPA MAZURA
W OBRONIE KRZYŻY**

Piątek 13 KWIETNIA godz 7 wieczorem pod konsulem PRL przy Lakshore Blvd West

POPZYJ — WEZ UDZIAŁ —
PRZYPROWAC INNYCH

PCAG

KOMUNIKAT OKRĘGU KONGRESU POLONII KANADYJSKIEJ W TORONTO

STOŁ WIELKANOCNY
W dniu 15 KWIETNIA br w GODZ 12 00 - 5 00 p p odbędzie się doroczna wystawa Stołów Wielkanocnych w nowym Ratuszu (City Hall) na Wathan Phillips Square

Wśród wielu Stołów Wielkanocnych grup narodowościowych, będzie też nasz POLSKI STOŁ

Odwiedzmy tą wystawę, pokazmy naszej młodzieży część naszej polskiej tradycji

Wystawa ta jest organizowana przez Folks Art of Metropolitan Toronto

J BURSKI - Prezes

W czwartek 5 KWIETNIA br odbędzie się spotkanie z reporterem i dziennikarzem Radia Wolna Europa i autorem książki o podróżach Jana Pawła II, Tadeuszem NOWAKOWSKIM. Miejsce spotkania Dom SPK przy Beverley Str w godzinach wieczornych

OKUPACJA SOWIECKA 1939-1941

Komitet Pomocy Dziennikarzom w Polsce uprzejmie zaprasza na odczyt prof. Jana Grossa z Yale University nt "Okupacja wschodnich terenów Rzeczypospolitej przez Rosję Sowiecką w latach 1939-41"

Po prelekcji odbędzie się dyskusja oraz sprzedaż książki J. Grossa wydanej w USA

Spotkanie odbędzie się w sali SPK (206 Beverley), 11 KWIETNIA (sroda) o godz 20 00

Wstęp wolny - przy wejściu zbierane będą składki na koszt podróży prelegenta oraz darowizny na pomoc dziennikarzom w Polsce

Serdecznie zapraszamy

KOMITET POMOCY DZIENNIKARZOM
W POLSCE

Dziennikarka z Polski poszukuje Tadeusza Urbanczyka, zam w Kanadzie, byłego oficera 5 pułku lotniczego w Lidzie, w Anglii
Informacje prosimy przelać do The Polish Journalists' Aid Committee, 63 Wolverleigh Blvd, Toronto, Ont M4J 1R6

SPORT

Rekordzistka świata jako kibic w Los Angeles?

Siedemnastoletnia Zola Budd ma pecha. Jest obywatelką Republiki Południowej Afryki, kraju izolowanego w ruchu olimpijskim i niemal w całym ruchu sportowym. Rządzona przez rasistów RPA nie jest członkiem IAAF (International Amateur Athletic Federation) i w związku z tym osiągnięcia lekkoatletów tego państwa nie są oficjalnie rejestrowane, a żaden rekord świata, ustanowiony przez południowoafrykańskiego lekkoatletę, nie może być ratyfikowany.

Zola tymczasem była pierwszą osobą, której w tym roku taki rekord udało się ustanowić, 5 stycznia w Stellenbosch przebiegła ona (boso!) 5000 m w czasie 15 01 83 - o ponad sześć sekund szybciej niż posiadaczka oficjalnego rekordu, Amerykanka Mary Decker Wazęca zaledwie 37 kg dziewczyna pokonała pierwszy kilometr w 2 58 5, 3000 m w 8 55 9, by zakończyć bieg w niewiarygodnym tempie (ostatnia runda - w 62 sekundy). Dwanaście tysięcy widzów szalało z zachwytem.

Tuz przed wspaniałym biegiem w Stellenbosch Zola zdała egzamin maturalny - z trzema odznaczeniami. W tym roku rozpocznie w swoim rodzinnym mieście Bloemfontein studia nad językiem jednej z rdzennych grup etnicznych tego rejonu Afryki. W plebiscycie ogłoszonym przez jedno z czasopism, wybrano Zolę Budd najlepszą sportswomenką kraju w roku 1983. W nagrodę pojedzie wraz ze swym trenerem Pieterem Labuschagne na Igrzyska Olimpijskie do Los Angeles. Oczywiście, tylko w roli kibica.

Chyba, żeby zdała egzamin, ktoraś z inicjatyw podjętych przez przedsiębiorczą panią

W zeszłym tygodniu Zola, która jest zresztą białą, przeniosła się w sekrecie wraz z rodzicami do Wielkiej Brytanii i tu wystąpiła o przyznanie jej obywatelstwa brytyjskiego co umożliwiłoby jej start na Olimpiadzie. Wydział imigracyjny stwierdził, że jej podanie o obywatelstwo będzie rozpatrywane "z sympatią" co w praktyce oznacza, że będzie ono załatwione pozytywnie. Jesli jednak nie to Zola ma w zapasie jeszcze propozycję od pewnego byłego znakomitego długodystansowca, który zaproponował Zoli małżeństwo. Ten 65-letni dziś dzentelmen stwierdził, że nie ma mowy o "małżeństwie w pełnym sensie" ale, że przez ten gest chciałby on umożliwić wspaniałe uzdolnionej dziewczynie przebrnięcie przez formalności biura imigracyjnego, a w rezultacie start na Olimpiadzie.

MICHAŁ

SPORT

SPORT

Lech Poznań -
nowym liderem

W kraju odbyły się dwie kolejki spotkań wiosennej rundy rozgrywek, które w rezultacie przyniosły zmianę lidera. Nowym liderem został Lech Poznań (rozgromił Śląsk Wrocław 6:0), a Gornik Wałbrzych (przegrał z walczącą o pozostanie w ekstraklasie Wisłą Kraków 0:1) spadł na drugie miejsce. Dwa słabe mecze rozegrał jeden z pretendentów do tytułu, łódzki Widzew - zremisował z Motorem Lublin 0:0, a w Sosnowcu przy bardzo słabej postawie łodzian, a poprawnej grze miejscowego Zagłębia doprowadził do największej sensacji minionej kolejki - przegrał aż 0:2 z "czerwoną latarnią" ligi.

A oto wyniki XVII kolejki
XVII kolejka
ŁKS Łódź - Ruch Chorzów 1:0
Gornik Zabrze - GKS Katowice 2:2
Zagłębie Sosnowiec - Widzew Łódź 2:0

Tabela I ligi

1 Lech Poznań	25	11	30	11
2 Gornik Wałbrzych	25	11	32	15
3 Pogon Szczecin	23	13	30	13
4 Widzew Łódź	22	14	23	16
5 Gornik Zabrze	21	15	18	14
6 Motor Lublin	21	15	14	11
7 Legia Warszawa	20	16	25	22
8 Ruch Chorzów	19	17	20	19
9 Śląsk Wrocław	17	19	26	31
10 GKS Katowice	15	21	25	30
11 Wisła Kraków	15	21	21	28
12 ŁKS Łódź	15	21	19	29
13 Szombierki Bytom	14	22	14	24
14 Cracovia	13	23	12	22
15 Bałtyk Gdynia	12	24	14	23
16 Zagłębie Sosnowiec	12	24	13	27

Odbyły się także mecze z cyklu o Puchar Polski. W pierwszym półfinale Wisła Kraków była zdecydowanym faworytem, gdyż podejmowała u siebie drugoligową Stal Mielec. Stal potrafiła Puchar bardzo poważnie i na gorącym terenie rywala zdobyła cenny remis 0:0. W drugim półfinale Lech Poznań pokazał, że myśli o dublecie w tym roku - wygrał i puchar i ligę - i mimo że grał z Ruchem Chorzów na wyjeździe - wygrał 1:0. Rewanże dopiero 16 maja.

Odbyły się także mecze rewanżowe ćwierćfinałów europejskich pucharów. W półfinalach znalazły się aż cztery drużyny angielskie plus dwie szkockie czyli Wyspy Brytyjskie reprezentowane są przez 6 zespołów. Włosi mają w półfinalach 2 zespoły natomiast wszystkie trzy kluby sowieckie i tyleż austriackie odpadły w ćwierćfinalach. Wytłuszczonym drukiem podajemy zespoły, które awansowały do półfinalów a w nawiasach wyniki pierwszych spotkań.

PUCHAR EUROPY

Dynamo Berlin - AS Roma	2	1	(0	3)
Dynamo Bukareszt - Dynamo Minsk	1	0	(1	1)
Beufica Lizbona - Liverpool	1	4	(0	1)
Dundee United - Rapid Wieden	1	0	(1	2)

PUCHAR UEFA

Austria Wieden - Tottenham Londyn	2	2	(0	2)
Hajduk Split - Spartak Praga	2	0	(0	1)
Spartak Moskwa - Anderlecht Bruksela	1	0	(2	4)
Sturm Graz - Nottingham Forest	1	1	(0	1)

PUCHAR ZDOBYWCÓW
PUCHARÓW

Manchester United - Barcelona	3	0	(0	2)
Szachtior Doneck - Porto (Portugalia)	1	1	(2	3)
Juventus Turyn - Haka Valkeakoski	1	0	(1	0)
Aberdeen (Szkocja) - Ujpest Dorsa	3	0	(0	2)

LEWIS TYLKO RAZ
PONIZEJ OŚMIU
METRÓW

Carl Lewis (USA) otworzył nową epokę w skoku w dal. Przy wykłmym dotychczas, iż najlepszym zawodnikom tej specjalności na świecie liczy się, ile razy skoczyli ponad 8 m. Z Lewisem jest odwrotnie. Jemu o wiele łatwiej policzyć skoki na krotszą odległość.

W roku ubiegłym Carl wystartował w 11 konkursach (włączając w to również sezon halowy). Spośród 54 możliwych prób, wykorzystał tylko czterdzieści dwie, z czego miał z kolei dwanaście nieważnych. W pozostałych trzydziestu zaledwie raz nie udało mu się przekroczyć osmiu metrów. Jest to, jak dotychczas, rekord rekordów, chyba najlepiej świadczący o nadzwyczajnych uzdolnieniach Lewisa.

Oto historyczny zestaw jego wszystkich udanych skoków w jedenastu zwycięskich konkursach.

Hala	8	34	(1)	Rosemont, 15	1	(8	20, 8	34, 8	27, 8	18),	
	8	54	(1)	Nowy Jork, 28	1	(8	52, 8	25, 8	28, 8	54, 8	36),
	8	47	(1)	San Diego, 18	2	(8	35, 7	91, 8	47, 8	47, 8	38),
	8	35	(1)	Nowy Jork, 25	2,	(8	35),				
	8	45	(1)	East Rutheford, 27	2	(8	00, 8	45, 8	33),		
Stadion	8	56	(1)	Los Angeles, 15	5	(8	39, 8	51, 8	56, 8	27),	
	8	73	(elimin)	Indianapolis, 17	6	(8	73	w),			
	8	79	(1)	Indianapolis, 19	6	(8	79, 8	71),			
	8	37	(elimin)	Helsinki, 9	8	(8	37),				
	8	55	(1)	Helsinki, 10	8	(8	55, 8	42),			
	8	36	(1)	Bruksela, 26	8	(8	29, 8	36)			

OKRUCHY
SPORTOWE

AMERYKANIN. John McEnroe prowadzi w klasyfikacji Grand Prix. Oto czołowa dziesiątka.

1 John McEnroe	-	775	pkt, 2
Jimmy Connors	-	533	3
Ivan Lendl	-	402	4
Tomas Szmid	-	332	5
Yannick Noah	-	296	6
Eliot Teltscher	-	248	7
Henri Leconte	-	224	8
Jimmy Arias	-	215	9
Wojciech Fibak	-	185	10
Ben Testerman	-	142	

LIZBONA. Choc szwedzki kierowca, Stig Blomquist, nie ukończył Rajdu Portugalii, to nadal jest liderem klasyfikacji mistrzostw świata kierowców. Prowadzi, mając 35 pkt, ale tuż za nim, ze stratą 3 pkt znajduje się zwycięzca ostatniej imprezy - Fin Hannu Mikkola. Trzecie miejsce zajmują Walter Roehrl (RFN) i Attilio Bettega (Włochy) po 20 pkt.

ZAKOŃCZENIE
SUPERLIGI

Po trzech kolejnych zwycięstwach polskich tenisistów stołowych w rozgrywkach superligi europejskiej - notabene wszystkie na wyjazdach - w ostatniej kolejce nasi reprezentanci przegrali z CSRS 3:4. Polacy zajęli więc czwarte miejsce w końcowej tabeli (takie samo jak w ubiegłym roku).

W pierwszym spotkaniu Leszek Kucharski, grając bez inicjatywy i stanowczo zbyt miękko, nie nawiązał walki z Jindřichem Panskym, drugim w niedawnym Top'12.

Po pierwszym secie wyglądało, że Grubba pokona leworęcznego Vladislava Brodě, jednego z braci bliźniaków, którzy odnosili wiele sukcesów jako juniorzy. Nasz reprezentant był jednak za pasywny, cofał się, nie zaczynał akcji. Miał także spore kłopoty z przyjęciem serwu rywala i przegrał dwa kolejne sety.

Było już 3:0 dla CSRS, gdyż Jolanta Szatko nie mogła sprostać Marii Hrachowej (nr 2 w Europie), triumfatorze Top'12 w Bratysławie. Przy stanie meczu 0:3 wydawało się, że zaraz będzie po wszystkim, bowiem gry deblowe są silną stroną Czechosłowaków. Tymczasem rywale jakby się odprężyli, zgubili regularność, którą imponowali do tej pory. Występujący znowu razem Grubba i Kucharski dość pewnie zdobyli pierwsze punkty dla biało-czerwonych. Za chwilę zrobiło się już tylko 2:3 po najlepszej bodaj partii wieczoru, w której Grubba i Szatko pokonali jedną z lepszych par kontynentu Pansky-Hrachowa. Szatko spisał się wysmienicie, Grubba zagrał z werwą i w sumie przeciwnicy zdobyli zaledwie 30 pkt w dwóch setach.

Gdy Kucharski stał do boju przeciwko Brodě, towarzyszyło mu gromkie Leszek! Leszek! Polak się skoncentrował, widząc że bardzo chciał wygrać.

Rywal trochę się usztywnił i nasz reprezentant efektywnie wygrał pierwszego seta. W drugim ze stanu 16:19 wyprowadził na 19:20 i

wówczas to Broda w nieprawdopodobny sposób zatrzymał atak Polaka, odgrywając piłkę w pustą część stołu. W trzecim secie Polak znowu goił i było po 15, następnie 17:18. W tym momencie z kolei Kucharski odegrał niesamowitą piłkę. Nasz reprezentant przyznał się jednak i zagrał ręką, oddał punkt rywalowi.

Zjednął sobie sympatię widowni, choć zdekoncentrowany krotką przerwą przegrał szybko tego seta.

4:2 dla Czechosłowaków i ostatni mecz wieczoru Grubba - Pansky nie miał już większego znaczenia. Polak zwyciężył, lecz spotkanie bardziej przypominało pokazówkę niż grę na serio.

A oto końcowa tabela europejskiej superligi tenisa stołowego.

1 CSRS	6	1	28-21
2 Jugosławia	5	2	30-19
3 Szwecja	4	3	31-18
4 Polska	4	3	28-21
5 Anglia	4	3	26-23
6 Węgry	4	3	24-25
7 RFN	1	6	11-38
8 Francja	0	7	18-1

W cztery dni po tym meczu odbyła się w Polsce duża impreza - XX Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w tenisie stołowym. Wzięła w nich udział cała czołówka światowa łącznie z Chinczykami, którzy grywają rzadko w turniejach, ale jak grają to już zajmują wszystkie pierwsze miejsca. W Poznaniu było podobnie. Polacy i Czesi zmęczeni ligą nie odegrali większej roli, a pozostali - Japonczycy, Koreanczyki, Sowieci - popadali w ćwierćfinalach. Tak że już półfinaly stały się wewnętrzną sprawą Chinczyków. We wszystkich konkurencjach - singiel mężczyzn i kobiet, debel kobiet i mikst - z wyjątkiem debła mężczyzn Tu znakomicie zagrał Grubba i Kucharski. Pokonali nawet dwie pary chińskie wygrywając w finale z najlepszą parą chińską - Wang Hui Yuan i Xu Zeng Hai 21:19, 21:19. Gratulujemy!!

REAL MADRYT wygrał walkę o
PUCHAR ZDOBYWCÓW

PUCHARÓW

Wyjątkowo dramatyczny był tegoroczny finał rozgrywek o Puchar Zdobywców Pucharów koszykarzy w Ostendzie. Jeden z najsławniejszych klubów europejskich, madrycki Real, pokonał różnicą zaledwie 1 pkt 82:81 - Olimpię Simac Mediolan.

Po wyraznej przewadze Włochów w pierwszej połowie (prowadzenie do przerwy 38:34) prawdziwy "Thriller" - jak pisze agencja Reutersa - mogli oglądać widzowie w ostatnich 30 sek meczu.

Najpierw prowadzili Włosi 79:78. W chwilę później Hiszpanie objęły prowadzenie 80:79, lecz

po raz kolejny Olimpia zdobyła 2 pkt i było 81:80. Jednak w ostatnich sekundach sfaulowany został najlepszy zawodnik Realu, Amerykanin Jackson, który nie zmarnował szansy, zdobył dwa - na wagę pucharu - punkty.

Najwięcej punktów zdobył dla Realu - Jackson 27 i Robinson 14 (oba Amerykanie), dla Olimpii - Premier 27 i Lamperti 19. Słynny Dino Meneghin (najlepszy koszykarz Europy w 1983 r. w plebiscycie "La Gazzetta dello Sport") nie pograł sobie tym razem. Zdobyl dla Olimpii zaledwie 8 pkt, a w 32 minucie opuścił boisko za pięć przewinien.

OGŁOSZENIA		OGŁOSZENIA		OGŁOSZENIA							
<p>OGŁOSZENIE na tej stronie 3 miesiące - \$42 Praca darmo</p>		<p>Dr V T, BLOK GŁOWCZYŃSKA, M A, O D Optometrysta - Okulista Badanie oczu, okulary, contact lenses, 2391 - A Bloor St W (Jane Subway) Tel 766 - 5580 <i>Codziennie z wyjątkiem wtorków</i></p>		<p>DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWIŃSKI D T z 25-letnim doświadczeniem 404 A Roncesvalles Ave , Toronto (obok kina Revue) Tel 531-8545</p>		<p>ASIRA MEAT PRODUCTS służy Klientom ponad 25 lat POSIADA duży wybór wspaniałych zawsze świeżych wędlin smaczną polską kiełbasę oraz wiele importowanych artykułów spożywczych EDWARD REMBACZ zapewni Państwu miłą i uprzejmą obsługę 2238 BLOOR STR W TORONTO TEL 763 1093</p>		<p>Największe Polskie Biuro Podroży HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD Właściciel JERZY ŁUCKI 1592 Bloor St West Toronto Ont M6P 1A4 Tel 533-9496 533-9497 533 8417 533 8235 Podroże indywidualne i grupowe Sprawdzanie krewnych PKO Indywidualne oraz charterowe Katalogi wysyłamy na żądanie Specjalne wycieczki na Bahamy Barbados Florydę i do Meksyku</p>			
<p>PRZEŚZŁO \$ 20 NA GODZINĘ zarabia wykwalifikowany spawacz SWIADECTWO SPAWACZA W 5 TYGODNI można uzyskać w INSTITUTE OF TECHNICAL TRADES który szkoli specjalistów już 25 lat z górą ● nowoczesne urządzenia ● rysunek techniczny ● kursy dzienne wieczorne sobotnie i na zmiany ● dokogne opłaty tygodniowe 734 Kipling Ave Toronto TEL 255 - 2369 po godzinach TEL 536-008 921-3886 Informacji udzielają MARK NIEWIADOMSKI lub ANDRZEJ MAJ 71 82</p>		<p>DENTURE THERAPY CLINIC Jan M Wisniewski D T Pierwsza Polska Protezownia Dentystyczna 2337 Dundas St W Toronto Ont (Bloor Dundas Square Bldg) TEL (416) 533 8811 M6P 1W7</p>		<p>DIVORCE AID K. BELDOWSKI Rozwód \$155 226 Queen St W suite 200 Toronto, Ont M5V JZ6 tel (416) 598-1127</p>		<p>Wykonuję wszelkiego rodzaju roboty na d r u t a c h Tel 492 - 1910</p>		<p>ADWOKAT, NOTARIUSZ RICHARD E KULIS B A B Ed M A L L B uprzejmie zawiadamia że biuro czynne jest codziennie od 9 rano i wieczorami po porozumieniu telefonicznym 2991A Bloor Street West Toronto (przy Royal York Road obok Credit Union) TEL 231 0327</p>			
<p>Udzielam lekcji gry na fortepianie początkującym i średnio zaawansowanym Okolica Victoria Park Av (Subway Station) miejsce CRESSCENT TOWN TEL 694-9044 po 5 codziennie 66-79</p>		<p>Nowy Gabinet Lekarski otworzyła młoda polonijna lekarka, Dr MARY DONNA PIETRASZEK w budynku Jane-Bloor Centre, 2 Jane St suite 203 Tel 763-5956 Poprzednio pracowała w St. Joseph's Health Centre</p>		<p>M-C DAIRY Co Ltd PRODUCTS Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto, Wyrabiamy kwasną śmietanę Yogourt, huslanke, sery białe i topione Żądajcie naszych wyrobów w swoich sklepach Godziny otwarcia 7 00 do 4 00 212 Mavety St - TEL 766-6711</p>		<p>BIKOL CONSTRUCTION Instalacja i wymiana okien (Thermal) drzwi aluminiowy siding rynny dachy budowa garaży Praca wykonana przez ekspertów i z gwarancją Wycena bezpłatna Proszę kontaktować się z Zuzanną TFI 251-4466 Metro i kencja B-3229 78 89</p>		<p>ADAMS CARPET CLEANING SERVICE Oferuje czyszczenie dywanów i tapicerki meblowej najnowszą metodą Steam Brush Praca fachowa Gwarantowana Ceny konkurencyjne TEL 537 5089 całą dobę</p>			
<p>Praca MAJSTER budowlany 14 lat doświadczenia 2 lata w Niemczech Układanie płytek glazuranych i innych remonty, wymiana drzwi i okien kominki i inne prace remontowo-budowlane TEL 439-2805, po 3 po poł 78 79</p>		<p>polanta interiors POLSKA FIRMA specjalizująca się w architekturze wnętrz udzieli Ci porady jak urządzać gustownie i wygodnie Twoje mieszkanie lub dom Sprawdźmy nowoczesne zasłony okienne w VERTICAL HORIZONTAL BLINDS po bud- o dogodnych cenach Szukajmy pomysłów w magazynach 2368 Bloor St W Toronto Ont M6S 1P5 tel 762 9638</p>		<p>KARL S BUTCHER & GROCERY Właściciel Karol Jarząbek Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze 105 Roncesvalle Ave Toronto, TEL 531 1622</p>		<p>Nowa firma ubezpieczeniowa AUTA DOME SKLEPY HUMBERTVIEW INSURANCE STEFAN BORYS 337 Roncesvalles Ave Toronto Ont TEL 531 4647 Nowe auto ubezpieczone na \$500 000 w dwie strony \$100 Collision \$50 Comp TYLKO \$395 ROCZNIE Zadzwoń a powiemy Ci czy się kwalifikujesz do zniżki 69-81</p>		<p>HOMETARIO REAL ESTATE LTD. & insurance brokers ltd ● KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU ● UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY — OD OGNIA — KRADZIEŻY I INNE 171 RONCESVALLES AVE. Tel 531-3506</p>			
<p>Młoda energiczna pani posprząta dom TEL 265-7403 78 79 80</p>		<p>Malowanie z zewnątrz i wewnątrz domów, biur, pomieszczeń przemysłowych i handlowych, cyklinowanie podłóg, oraz wszelkie prace stolarskie i remonty Tania i fachowo Tel TORONTO, 530-1246 rano do 8.30 i po 9 wieczór</p>		<p>ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD 783 Queen St W TEL 364-7720 157 Roncesvalles Av - TEL 535-4648 świeże mięso wędliny wędzone domowe delikatesy</p>		<p>PREMIER AUTO SALES Wyjątkowa okazja 2376 Dundas St W Toronto Tel (416) 537-2437 STAN MAZUR</p>		<p>SOLID AUTOREPAIR WŁADYSŁAW DAKOWICZ wszelkiego rodzaju naprawy samochodowe dożywotnia gwarancja na za-instalowane hamulce oraz tłumiki 201 Schell Ave Toronto, (kolo Caledonia i Shell 2 blok na północ od Eglinton) Tel 787 2702</p>		<p>POLISH CONSULTING BUREAU 618 Queen Street West Toronto, Ont M6J 1E4 Tel (416) 864-1182 godz 4 7 po południu Udzielanie porad i pomocy we wszelkich sprawach oraz załatwianie ich na terenie Polski, m.in. w sprawach (mażeńskich przez pełnomocnika) rodzinnych i majątkowych, kupna i sprzedaży nieruchomości i mieszkań spadkowych PONADTO odwołania od odmowy paszportów, sprawozdanie krewnych pisma do polskich urzędów i sądów (także w sprawach rozwodowych w Polsce), pełnomocnictwa do Polski, Długoletnia praktyka adwokacka w Polsce.</p>	
<p>WALACH INDUSTRY 200 Evans Ave Toronto Tel 251 3719 77 78</p>		<p>JUNAK STUDIO wykonujemy zdjęcia paszportowe 5-minutowe kolorowe portrety wesela oraz wszelkie prace fotograficzne kopiowanie i odnawianie starych zdjęć Telefonować 533-2056 Wit L J Marczewski 165 Roncesvalles Ave Toronto, (naprzeciw kościoła św Kazimierza</p>		<p>Bayer's Delicatessen 2988 Dundas St West (Skrzyżowanie Dundas i Pacific) Domowe wyroby smaczne dania - pierogi gołąbki flaczki naleśniki sałatki i inne europejskie na miejscu i na wynos Specjalizujemy się w przygotowywaniu wszelkich uroczystości Otwarte 6 dni w tygodniu od po-iedzianku do soboty od godz 9 do 6 TEL 767 2018</p>		<p>INTERNATIONAL CAMERA REPAIR COMPANY LTD Kupujemy wszelkich marek sprzęt fotograficzny ● Sprzedaż ● Reperacje ● "Trade-ins" ● Wypożyczanie Bezpłatne wyceny 3351 BLOOR St W Toronto TEL 239 - 1882</p>		<p>INSURANCE AUTO ● HOME ● BUSINESS FOR LOWER RATES COMPARE BEFORE YOU BUY OR RENEW CALL Victor W Krupowicz Westown Real Estate & Insurance Ltd 268 Roncesvalles 533-8573</p>			
<p>POTRZEBNY malarz budowlany z samochodem Tel 536-8794 od 20 00 do 22 00 Toronto</p>		<p>POLSKA KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA posiada słowniki francuskie, angielskie, techniczne i inne, książki do nauki języków, kultu-riarne, młodzieżowe, bajki, religijne, karty świąteczne MONTREAL P Q Postal Box - 647 N D G H4A 3R1 Canada Tel (514) 489-0396</p>		<p>ANNA'S TAILORING KOŻUCHY I ODDIEŻ SKORZANA Damskie kostiumy suknie płaszcze zimowe wykonujemy na miarę według projektów własnych lub zleconych REPERACJE (wymiana podszewek) POSIADAMY FUTRA Ceny bardzo atrakcyjne 87 Roncesvalles Ave TORONTO tel 532 4060</p>		<p>WAWROW FOODS POLSKIE DANIA przygotowujemy przyjęcia na wszystkie okazje sprzedajemy pierogi, gołąbki, barszcz, patyczki, itp po cenach hurtowych 570 Annette St , TORONTO, TEL 767 - 7323</p>					
<p>POTRZEBNA opiekunka do rocznego dziecka Bathurst i Finch, mepaląca Tel 663-5413 76</p>		<p>COPERNICUS MEAT PROD 79 Roncesvalles Ave Tel 536-4054 Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie Szynki, boczki, balerony, kiełbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów - ogórki kiszzone, kapustę z beczki, śledzie, pierogi T S PAKULSKI</p>		<p>THE GROENHOUSE 385 Jane Str Tel 767 5871 (Batory Bake Shop & Delicatessen) Własnego wypieku ciasta, torty na wesela i inne okazje Dostawa na życzenie ● Doskonałe lody</p>		<p>THE DANCING SPOON RESTAURANT AND DINING ROOM L L B O L Z SLUSARCZYK TEL 531 - 3660 353 Roncesvalles Ave. TEL 766-1581 ● wesela ● bankiety ● przyjęcia ● konferencje Europejskie i kanadyjskie dania po niskich cenach</p>					
<p>POTRZEBNA opiekunka do dziecka 1 1/2 roku TEL 248-0391 wieczorem 75 76</p>		<p>THE FUTURE BAKERY NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHLEB Dostarczamy do sklepów i domów 739 Queen St W - Toronto, Ont TEL 368 - 4235</p>		<p>The Dancing Spoon RESTAURANT AND DINING ROOM L L B O L Z SLUSARCZYK TEL 531 - 3660 353 Roncesvalles Ave. TEL 766-1581 ● wesela ● bankiety ● przyjęcia ● konferencje Europejskie i kanadyjskie dania po niskich cenach</p>		<p>"TATR 4 Restauracja 3832 A Bloor St West, TFI 233 - 9898 Podajemy alk. i hot Polskie i kanadyjskie dania (001) (416) (111) 77 89</p>					
<p>POSZUKUJĘ osoby do opieki nad 9-miesięcznym dzieckiem u mnie lub u siebie w domu Matka z dzieckiem mile widziana Okolica Burnhamthorpe i Cawthra, Mississauga Tel 273 5729</p>		<p>TLUMACZENIA Tłumacz przysięgły języka polskiego i angielskiego Usługi po najniższych cenach dla Polaków Tel 247-9217 76 77</p>		<p>ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 TEL 769 - 4488 Zdjęcia i portrety na różne okazje</p>		<p>KOMIS 305 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M6 TEL 531-8872 Polecamy odwiedzić nasz KOMIS wielobran-zowy Przejmujemy rzeczy do sprze-dazy i sprzedajemy po cenach przystępnych dla każdego WSTĄP DO KOMISU A PRZEKONASZ SIĘ</p>		<p>JERZY SZOZDA uprzejmie informuję wszystkich swoich klientów o zmianie adresu CHECKPOINT DATSUN NISSAN to solidna i znana firma którą mam przyjemność przedstawić Państwu Szeroki wybór nowych i używanych samochodów NISSAN DATSUN Aranzuje pożyczki dla nowo przybyłych Minimalna wpłata korzystne ceny Prześlij kontaktować się JERZY SZOZDA tel (416) 239-1217 (posiadam znajomość języków słowiańskich) udzieli porad bezpłatnie CHECKPOINT 5448 DUNDAS STR W INING TON ONT M9B 1B4</p>			
<p>Dyplomowana nauczycielka przedszkolna zaopiekuje się dzieckiem powyżej 2 lat u siebie w domu Mississauga Meadowvale Tel 821 9009</p>		<p>PANI przyjmie pracę codziennie od 5 po poł Także weekendy cały dzień Opieka nad dziećmi pomoc domowa wszelkie inne prace 111 766 5636</p>		<p>POTRZEBNA PANI do opieki nad dwójką spokojnych dzieci Możliwość zamieszkania lub docho-dząca ETOBICOKE TEL 233-3690</p>		<p>POTRZEBNA opiekunka do rocznej dziewczynki ETOBICOKE TFI 621 0795</p>		<p>POTRZEBNA opiekunka do rocznej dziewczynki ETOBICOKE TFI 621 0795</p>			